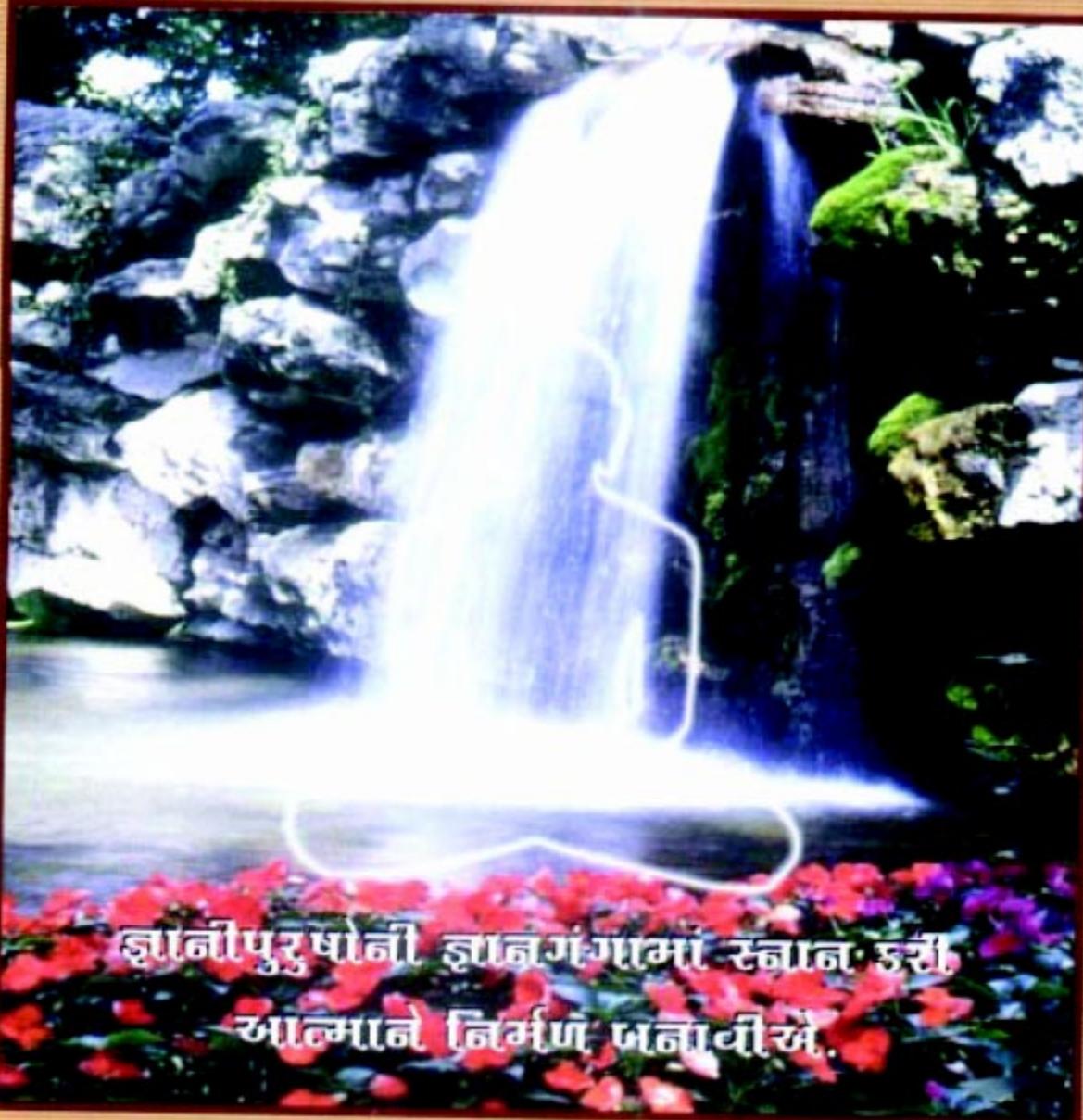

શ્રી રાજ-સોભાગ સદગુરુ પ્રસાદ

અંક : ૫૫
(નિમાસિક)
સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૧

Published by :

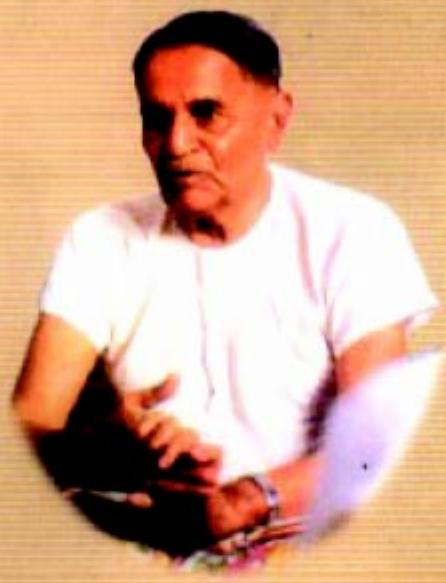
Shree Raj-Sobhag Satsang Mandal

Sobhag Para, SAYLA-363 430 (GUJARAT-INDIA)

Tel. : 02755-280533, TeleFax : 280791

Email : rajsaubhag@yahoo.com

Website : www.rajsaubhag.org

‘આ શરીર એ હું’ એવું ઊંઘું સમજાયે છીએ અને એ પ્રમાણે પ્રવર્તન છે, માટે ભવભ્રમણ છે. તો હવે આપણે સવળું સમજશું કે નહીં? શું સવળું? ‘આ શરીર હું નથી’. હું તો અંદર બેઠો છું. એને ઓળખી કાઢવો જોઈએ. નહીં તો આ ઊંઘું જ્યાં સુધી સમજમાં અને માન્યતામાં છે, ત્યાં સુધી કર્મ લાગવાના. અને કર્મ લાગે ત્યાં સુધી જન્મમરણના ફેરા ચાલુ રહે જ. અત્યાર સુધી સવળું સમજયા નથી એટલે તો આ જન્મમરણના ચક્કરમાં છીએ. હવે સાચું સમજવાનો મોકો આવ્યો છે તો હવે સાચું સમજીને એ પ્રમાણે પુરુષાર્થ કરવો પડશે. સાચા માર્ગ પુરુષાર્થ કરીશું તો અવશ્ય મોક્ષે જઈશું. બાકી આ દેહ કચારે પડશે એ ખબર નથી. કચારે આંખ મીંચાશે એની ખબર નથી, તેથી બીજી બધી વાત બાજુ પર મૂકીને મોક્ષમાર્ગ ચાલવા માંડવું.

— પ. પ. બાપુજી

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતજી

પત્રાંક - ૪૩૮

(પુ. ભાઈશ્રીએ પત્રાંક-૪૩૮ ઉપર કરાવેલ સ્વાધ્યાય)

પ.કૃ.દેવે આ પત્ર મુંબઈથી ચૈત્ર સુદ એકમ ૧૯૪૬માં પુ. સોભાગભાઈ ઉપર લખ્યો છે. જેમાં પ્રથમ સમયસાર નાટકનો સરૈયો લખ્યો છે. જેની અંદર આત્માનાં સાત લક્ષણો દર્શાવ્યાં છે.

‘સમતા, રમતા, ઊરધતા, શાયકતા, સુખભાસ; વેદકતા, ચૈતન્યતા, એ સબ જીવ વિલાસ.’

આત્માનાં આ બધાં જ લક્ષણો કોઈ ને કોઈ રીતે તો વ્યક્ત થયાં જ કરતાં હોય છે. આપણે વિચારીએ કે જો આત્મા મોજૂદ ન હોય તો આપણે કોઈપણ વસ્તુને જોઈ જાણી શકીએ? કે કોઈપણ વસ્તુનો ગ્રહણ કે ત્યાગ કરી શકીએ? ન કરી શકીએ. એટલે આપણી મોજૂદગી હોવી અત્યંત જરૂરી છે. એનો અનુભવ ભલે જ્ઞાન નથી. આત્માની ઓળખાણ નથી છતાં જીવ કરી શકે છે. એમ રમણીયતા લક્ષણનો પણ જીવ થોડોઘણો અભ્યાસ કરે તો તેનો તેને ખ્યાલ આવી શકે, કેમકે જ્યાં જ્યાં નજર કરે ત્યાં આ લક્ષણ નજરે આવતું હોય છે. શાયકતા લક્ષણ એટલે જોવા-જાણવાનું તો સતત આપણા જીવનમાં વ્યક્ત થયા જ કરતું હોય છે. એટલું જ નહીં પણ પોતાના આત્માને અન્ય પદાર્થથી છૂટો કરવા માટે થઈને એટલે કે ભેદજાન કરવા માટે થઈને આ લક્ષણનું મહત્વ ઘણું બધું વિશેખપણે વધી જાય છે. આપણે વિચારીએ તો છ પદના પત્રમાં જે છ પદ આવે છે તે કેટલાં બધાં મહત્વના છે કે જેની અંદર સમ્યક્ફર્દ્ધનનો નિવાસ છે. જેને તે છ પદ પોતાના ચિત્તમાં બરાબર અંતર્ગત થઈ સ્થિર થાય અને એમાં જેમ કીધું છે

તેમ તેના જીવનમાં પરિણામન થાય તો એ જીવને સમ્યક્ફર્દ્ધનની મ્રાણિ થાય. તો જેમ એ છ પદ આત્મસ્વરૂપ પ્રાપ્ત કરવા માટે થઈને મહત્વનાં છે તેવી જ રીતે આ સરૈયો છે, જેમાં આત્માનાં સાત લક્ષણો છે તે પણ જીવને આત્મસ્વરૂપ પ્રાપ્ત કરવા માટે થઈને બળવાન કરણ છે. જેને કહીએ કે આ લક્ષણો જેના ચિત્તનથી જીવ અનુકૂમે પોતાના આત્મસ્વરૂપની ઓળખાણ સુધી પહોંચી જઈ શકે છે. તો આ લક્ષણોની વિસ્તારથી સમજ કરીએ તે પહેલાં તીર્થકર ભગવંતે શું કહ્યું છે તે વિચારીએ. અલગ અલગ દર્શનો, દરેકે દરેક દર્શનની જુદી જુદી માન્યતા, અનો એ માન્યતાને બરાબર ખ્યાલમાં રાખી જીવો એ આત્મા કેવો છે તે દર્શાવવાનો પ્રયત્ન કરતાં હોય. કોઈક જીવો જે જૈન દર્શનનો, આત્મદ્રવ્યનો પૂરેપૂરો અભ્યાસ કરી પોતાની બુદ્ધિએ એ બોધને ગ્રહણ કરી, એ આત્મા કેવો છે તે દર્શાવવાનો પ્રયત્ન કરતાં હોય એમ જગતમાં આ જીવ નામના પદાર્થને ગમે તે પ્રકારે કહ્યો હોય તે પ્રકાર તેની સ્થિતિમાં હો, તેને વિષે અમારું ઉદાસીનપણું છે. જેણે જે પ્રકારે કીધો, જે પ્રમાણે કીધો, તે પ્રકારે પણ અમને એના પ્રત્યે ઉદાસીનતા છે. જે પ્રકારે નિરાબાધપણે તે જીવ

નામનો પદાર્થ અમે જાણ્યો છે, તે પ્રકારે કરી તે પ્રગટ અમે કહ્યો છે. તીર્થકર ભગવાને પ્રથમ તે રીતે પોતાના આત્માને જાણ્યો, અને એ જાણ્યા પછી એને પોતાને એનો જે અનુભવ થયો એ અનુભવ સહ એણે જીવોને એનું વર્ણન કરી બતાવ્યું. જે લક્ષણો કહ્યો છે, તે સર્વ પ્રકારના બાધે કરી રહિત એવો કહ્યો છે. અમે તે આત્મા એવો જાણ્યો છે, જોયો છે, સ્પષ્ટ અનુભવ્યો છે, પ્રગટ તે જ આત્મા છીએ. હવે આ કેટલી જબરદસ્ત સાખ આપી છે ? કે જે લક્ષણો આત્મા કહ્યો છે તે સર્વ તીર્થકર ભગવંતે પોતે આત્મસ્વરૂપની અંદર સ્થિર થઈ અને પછી એનાં જે લક્ષણો, એનો પોતાને અનુભવ થયો અને જે પ્રમાણે એને અનુભવ થયો તે પ્રમાણે એણે જગતના જીવોને જણાવ્યું છે એટલે કે જે લક્ષણો કહ્યો છે તે સર્વ પ્રકારે બાધારહિત પણો કહ્યો છે. હવે આ તો જેને કહીએ કે પોતાના અનુભવ પ્રમાણથી આ આત્માના સ્વરૂપ, જે લક્ષણો છે તેનું વર્ણન એવી રીતે કર્યું છે. બીજી રીતે કહીએ તો તીર્થકર ભગવંતે તો સંપૂર્ણ જ્ઞાન પ્રગટ થયા પછી તેના સંપૂર્ણ જ્ઞાનમાં એને જે અનુભવ થયો તે અનુભવના આધારે એણે આત્માનું વર્ણન કરેલું હશે. પણ આની અંદર તો પ.કૃ.દેવ કે જેને તીવ્ર જ્ઞાનદશાની પ્રાપ્તિ થઈ, તે આત્મસ્વરૂપની અંદર સ્થિર થઈ ગયા. એને પોતાને જે અનુભવ થયો એ અનુભવપૂર્વક જ આની અંદર જ્ઞાનેલું છે. અને જે મહાપુરુષ, કે જેણે અનુભવથી વસ્તુનું વર્ણન કરેલું હોય તેમાં ક્યાંય જીવે શંકા, કુશંકા લાવવા જેવું ન હોય. એણે તો દઢ આત્મવિશ્વાસપૂર્વક જે પ્રમાણે લક્ષણ કહ્યાં છે એ પ્રમાણે આત્માનાં લક્ષણ છે જ એમ માનીને એ પ્રમાણે એનું આરાધન કરી દેવું જોઈએ. તો આ જે વચનો આપણે જોયાં એના અનુસંધાનમાં પત્રાંક ૪૩૭નો છેલ્લો પેરેગ્રાફ લીધો છે. પૂર્વે થયા એવા

તીર્થકરાદિ જ્ઞાનીપુરુષો તેમણે ઉપર કહી એવી જે ભાંતિ તેનો અત્યંત વિચાર કરી, અત્યંત એકાગ્રપણે, તન્મયપણે જીવસ્વરૂપને વિચારી, જીવસ્વરૂપે શુદ્ધ સ્થિતિ કરી છે, તે આત્મા અને બીજા સર્વ પદાર્થો તે શ્રી તીર્થકરાદિએ સર્વ પ્રકારની ભાંતિરહિતપણે જાણવાને અર્થે અત્યંત દુષ્કર એવો પુરુષાર્થ આરાધ્યો છે. આ પત્રની શરૂઆતમાં, લોકોની અંદર આ આત્મા પ્રત્યેની અનેક પ્રકારની ભાંતિ રહેલી હોય છે. જેની અંદર કોઈ એક દર્શન માનતું હોય કે આત્મા જેવી કોઈ વસ્તુ છે જ નહીં. પાંચભૂત ભેગાં થયાં અને એમાં આત્માનો જન્મ થયો. અને એ શરીરની કિયા ચાલુ થઈ ગઈ અને શરીરનું મૃત્યુ થઈ ગયું. તો કોઈ એક દર્શન એમ કહે કે આત્મા કર્મનો કર્તા નથી, કોઈ દર્શન કહે આત્મા નિત્ય નથી. કોઈ દર્શન કહે આત્મા કર્મનો ભોક્તા નથી. કોઈ મોક્ષમાં ન માનતું હોય. કોઈ એના ઉપાયમાં ન માનતું હોય. એમ અલગ અલગ પ્રકારની માન્યતાઓ અલગ અલગ દર્શનની હોય અને એ બધી માન્યતાઓ જોયા પછી જીવને અંદરથી ઘણી મૂંજવણ થઈ જાય કે જે આત્મસ્વરૂપને પ્રાપ્ત કરવું છે એ આત્મા કેવો હશે ? એટલે કૃ. દેવે શરૂઆતમાં અલગ અલગ પ્રકારની જે ભાંતિઓ છે તે જ્ઞાની અને પછી હવે કહે છે પૂર્વે થયા એવા તીર્થકરાદિ જ્ઞાનીપુરુષો તેમણે ઉપર કહી એવી જે ભાંતિ તેનો અત્યંત વિચાર કરી, અત્યંત એકાગ્રપણે, તન્મયપણે જીવસ્વરૂપને વિચારી, જીવસ્વરૂપે શુદ્ધ સ્થિતિ કરી છે, તે આત્મા અને બીજા સર્વ પદાર્થો તે શ્રી તીર્થકરાદિએ સર્વ પ્રકારની ભાંતિરહિતપણે જાણવાને અર્થે અત્યંત દુષ્કર એવો પુરુષાર્થ આરાધ્યો છે. તો તીર્થકર ભગવંતે પણ પોતાના આત્મસ્વરૂપને પ્રાપ્ત કર્યા પછી આ ભાંતિનું શું કારણ ? અને એ ભાંતિ કેમ દૂર થાય ? અને જીવો

સાચો માર્ગ કેવી રીતે ગ્રહણ કરી શકે ? એના માટે દુષ્કર પુરુષાર્થ આરાધ્યો. આત્માને એકપણ અણુના આહારપરિણામથી અનન્ય બિનન કરી આ દેહને વિષે સ્પષ્ટ એવો અનાહારી આત્મા, સ્વરૂપથી જીવનાર એવો જોયો છે. હવે આપણે તો એમ જ માનીએ છીએ કે ખોરાક વગર માણસ જીવી ન શકે. જીવનને માટે થઈને ખોરાક, હવા અને પાણી જોઈએ. એમ આપણે માનીએ અને ખરેખર એનો અભાવ હોય તો માણસ જીવી પણ શકતો નથી. પણ એ માન્યતા માત્ર શરીર માટેની છે. તે શરીરને આહારની જરૂરત છે. પણ આત્માને એક અણુ પણ આહારની જરૂર નથી. આત્મા તો અનાહારી છે અને તે પોતાના સ્વરૂપથી જ જીવે છે. એને કોઈ આધારની જરૂરત નથી. શરીરને ટકાવવા જેમ હવા, પાણી, ખોરાકની જરૂર છે તેમ આત્માને એવો કોઈ આધાર નથી જોઈતો. દીપ પ્રગટાવવો હોય તો દીપ માટે થઈને દિવેલ, વાટ જોઈએ, અંનિ જોઈએ ને તો જ દીપ પ્રગટી શકે. એમ અલગ અલગ રીતે કોઈ ને કોઈ બાબ્યા આધારની જરૂર અલગ અલગ વસ્તુને પડતી હોય પણ આત્માની તો કોઈ આધારની જરૂર નથી. એ અનાહારી છે અને તે પોતાના સ્વરૂપથી જીવનાર છે. તીર્થકર ભગવંતે એવો આત્મા જોયો છે. તે જોનાર એવા જે તીર્થકરાદિ શાની પોતે, પોતે જ શુદ્ધાત્મા છે, તો ત્યાં બિન્નપણે જોવાનું કહેવું જો કે ઘટતું નથી, તથાપિ વાણીધર્મે એમ કહું છે. કેમકે એ તો શુદ્ધાત્મા છે, અને આત્માનો તો એ અનુભવ જ હોય. એ અનુભવની ભૂમિકામાં એટલે આત્મમળન જ એ રહેતા હોય. પણ લોકોને સમજાવવા માટે થઈને આ રીતે વ્યક્ત કરવું પડે. એવો જે અનંત પ્રકારે વિચારીને પણ જાણવા યોગ્ય “ચૈતન્યધન જીવ” તે બે પ્રકારે તીર્થકરે કહ્યો છે. તો આવો જે આત્મા, કે જેને ચૈતન્યનો ધન કીધો,

આવો જે જીવ તે બે પ્રકારે તીર્થકર ભગવંતે દર્શાવ્યો કે જે સત્તપુરુષથી જાણી, વિચારી સત્કારીને જીવ પોતે તે સ્વરૂપને વિષે સ્થિત કરે. જાની પુરુષથી આને જાણી વિચારી અને જે કાંઈપણ માર્ગ બતાવ્યો હોય તે માર્ગનું આરાધન કરી, અને જીવે પોતાના અજ્ઞાનને દૂર કરી અને સ્વરૂપને વિષે સ્થિતિ કરવી એમ કહ્યું. પદાર્થ માત્ર બે પ્રકારે કહ્યા. પદાર્થમાત્ર તીર્થકર આદિ જાનીએ ‘વક્તવ્ય’ અને ‘અવક્તવ્ય’ એવા બે વ્યવહારધર્મવાળા માન્યા છે. ‘વક્તવ્ય’ એટલે કે વાણી દ્વારા વ્યક્ત કરી શકાય અને અવક્તવ્ય એટલે કે વાણી દ્વારા એને વ્યક્ત ન કરી શકાય. અવક્તવ્યપણે જે છે તે અહીં ‘અવક્તવ્ય’ જ છે. કેમકે તેને વ્યક્ત જ નથી કરી શકતા એટલે એને ‘અવક્તવ્ય’ જ રાખ્યા. પણ વક્તવ્યપણે જે જીવધર્મ છે, તે સર્વપ્રકારે તીર્થકરાદિ કહેવા સમર્થ છે, અને તે માત્ર જીવના વિશુદ્ધ પરિણામે અથવા સત્તપુરુષે કરી જણાય એવો જીવધર્મ છે, અને તે જ ધર્મ તે લક્ષણે કરી અમુક મુખ્ય પ્રકારે કરી તે દોહાને વિષે કહ્યો છે. હવે વક્તવ્યપણે જે જીવધર્મ છે તે તીર્થકર ભગવંતોએ દર્શાવ્યો તે શું બધા જીવ સમજ શકે એને ? બધા જીવો માટે સમજવું બહુ મુશ્કેલ છે. ખરેખર, જે જીવને આત્મસ્વરૂપને સમજ અને એની પ્રાપ્તિ કરવી છે એને પોતાનાં વિશુદ્ધ પરિણામ કરવાં પડે. પોતાની અંદર શુદ્ધિ ઉત્પન્ન કરવી જોઈએ. એટલે કે જેને કહીએ કે એનું અંતઃકરણ શુદ્ધ કરવું જોઈએ. જે અંતઃકરણની અંદર સંસારીભાવો ભરેલા છે, વિભાવભાવો ભરેલા છે કે જે વિપરીત રીતે વ્યક્ત કરી જીવને બંધનમાં નાખે છે. એવા અંતઃકરણને શુદ્ધ બનાવી તે ભગવાનની વાણી ગ્રહણ કરવાને શક્તિમાન બની શકે. અને બીજ રીતે તે જીવધર્મ જે જાણવો હોય તો સત્તપુરુષે કરી જણાય. બાકી તો જીવ જાનીપુરુષના આધારે જાણી શકે. તે જ

ધર્મ તે લક્ષણો કરી અમુક મુખ્ય પ્રકારે કરી તે દોહાને વિષે કહ્યો છે. તે દોહા કે જેમાં આત્માનાં સાત લક્ષણો છે. અત્યંત પરમાર્થના અભ્યાસે તે વ્યાખ્યા અત્યંત સ્કુટ સમજાય છે, અને તે સમજાયે આત્માપણું પણ અત્યંત પ્રગટે છે. તથાપિ યથાવકાશ અત્ર તેનો અર્થ લખ્યો છે. તો હવે અત્યંત પરમાર્થના અભ્યાસે આ જે સાતોથ લક્ષણોની ભગવંતે વ્યાખ્યા કરી છે એ જીવને સમજાઈ શકે અનો એ સમજાય તો એના પરિણામની અંદર એનો આત્મા પ્રગટ થાય એટલે જે જીવ આત્મા પ્રગટ કરવાનો પુરુષાર્થ કરી રહ્યો છે એને માટે આ વાત ઘણું મહત્વ ધરાવે છે.

સમતા : આમ સામાન્ય રીતે સમતાનો અર્થ જીવ શું કરે? તો કહે કે જે જીવ છે તે પોતાની જાતને રાગ અને દ્રેષ્ટી પર રાખે, ગમે તેવા સંજોગોની વચ્ચે આવી ગયો હોય તો પણ તે ઉદ્ઘિન ન થાય, ઉચાટમય ન થાય. ગમે તેવી પરિસ્થિતિમાં પણ શાંતભાવે એનો સામનો કરે. અથવા તો એનો રસ્તો કરે. એવો સામાન્ય અર્થ આપણે સમતાનો કરતા હોઈએ છીએ પણ ચોક્કસપણે એ સમતા શબ્દનો જે અર્થ કરીએ છીએ એ એની જગ્યાએ તો યથાયોગ્ય છે પણ અહીં આગળ સમતા જે આત્માનું લક્ષણ છે એ કરી રીતે કહેવામાં આવ્યું છે તે સમજવાનું છે કે તે આત્મા ‘સમતા’ નામને લક્ષણો યુક્ત છે. વર્તમાન સમયે જે અસંખ્ય પ્રદેશાત્મક ચૈતન્યસ્થિતિ તે આત્માની છે તે, તે પહેલાંના એક, બે, ત્રણ, ચાર, દશ, સંખ્યાત, અસંખ્યાત, અનંત સમયે હતી, વર્તમાને છે, હવે પછીના કાળને વિષે પણ તે જ પ્રકારે તેની સ્થિતિ છે. કોઈ પણ કાળે તેનું અસંખ્યાત પ્રદેશાત્મકપણું, ચૈતન્યપણું, અરૂપીપણું એ આદિ સમસ્ત સ્વભાવ તે છૂટવા ઘટતા નથી; એવું જે સમપણું, સમતા તે જેનામાં લક્ષણ છે તે

જીવ છે. તો આ રીતે હવે આપણે વિચારવું જોઈએ કે આપણો આત્મા અસંખ્ય પ્રદેશાત્મક છે. એટલે કે આત્માને અસંખ્ય પ્રદેશો છે. અસંખ્ય આવ્યું એટલે કે જીને કહીએ કે આપણું જે સામાન્ય ગણિત છે એ ગણિત ગણતરી ન કરી શકે એટલી એના પ્રદેશોની સંખ્યા છે. તો પહેલી વાત તો એ કે આત્માના જે અસંખ્ય પ્રદેશો છે તે અસંખ્ય પ્રદેશમાં એ જેટલા પ્રદેશો છે તેટલા ગ્રણે કાળને માટે થઈને જેટલા પ્રદેશો હોય, એ એટલા જ રહે. આપણે અનાદિકાળથી જન્મમરણ કરીએ છીએ. તો આપણા આત્માના જેટલા પ્રદેશો છે એ અનાદિકાળથી આજ સુધી રહ્યા છે. અને આજે આપણે આ મનુષ્ય શરીરની અંદર પુરાયેલા છીએ તો પણ એના પ્રદેશો તો એટલા જ છે. અને જ્યારે આ શરીર છોડીને નવું શરીર ધારણ કરીશું ત્યારે પણ એના પ્રદેશો એટલા જ હશે. કદાચ આ શરીરને કોઈ એવો અસાધ્ય રોગ થાય, કે જે રોગથી આ શરીર ગળતું જાય, વિકૃત બનતું જાય અને એમ લાગે કે આ શરીરનાં અંગે અંગ ખોટાં થવા માંડયાં છે, આવું થાય અને છેલ્દે એ શરીરનો અંત આવે. એટલે કે મૃત્યુ આવે તો એ અસાધ્ય રોગ છે. એની તાકાત નથી કે આત્માના એક પ્રદેશને પણ એ ઓછો કરે. શરીર સરળો પણ આત્મા સરતો નથી. આત્મા તો એવો ને એવો જ રહેવાનો. તો જેમ શરીર ગળતું જાય એમ જીવને ફિકર થતી જાય કે અરરર, મારાં અંગો હવે ગળતાં જાય છે. મારાં હાથ-પગ નથી ચાલતા. પણ એના આત્માના પ્રદેશો છે તેમાં કાંઈ ઓછું-વધતું થતું નથી. તો વર્તમાન સમયે અસંખ્ય પ્રદેશાત્મક ચૈતન્યસ્થિતિ આ આત્માની છે. તે અસંખ્ય પ્રદેશો છે તે ચૈતન્ય લક્ષણથી યુક્ત છે અને એ જે લક્ષણ છે તે ગ્રણે કાળને માટે થઈને એકસરખું,

એવું ને એવું જ રહે છે. કોઈપણ રીતે એનું અસંખ્ય પ્રદેશાત્મકપણું, ચૈતન્યપણું, અરૂપીપણું એ ઉપરાંત પણ આત્માના જે જે ગુણો હોય એ વગેરેથી જે આત્માનો સ્વભાવ છે તે સમસ્ત સ્વભાવ ધૂટવો ઘટતો નથી. એવું જે સમપણું, સમતા જે લક્ષણ છે તે આત્મા છે. બીજું, આત્મા જે અસંખ્ય પ્રદેશાત્મક છે અને એ સંકોચ અને વિકાસનું ભાજન છે. તેના તે અસંખ્ય પ્રદેશોને વિકસાવે તો તે આખા લોક સુધી એને વિકસિત કરી શકે અને જો સંકોચાવે તો એ આત્મા આપણા શરીરની અંદર વ્યાપીને રહેલો છે. તો આપણું આ મનુષ્ય શરીર છે કે જે અંદાજે ખૂટ કે થોડું તેથી વધારે હોય તો આત્મા તે શરીરની અંદર વ્યાપીને રહેલો હોય. તો જેવા કદનું શરીર, એ પ્રમાણે કાં વિકસિત થઈને, અથવા તો સંકોચાઈને એમાં વ્યાપીને રહે. જેમ કે આ મનુષ્ય શરીર હોય તેમ ફૂતરા-બિલાડાનું કે બીજું કોઈપણ શરીર હોય તો તેમાં વ્યાપીને રહે. જો જીવજંતુનો વિચાર કરીએ તો જેવું જંતુ હોય તેવડા તેના શરીરમાં બધા પ્રદેશોને સંકોચિને એની અંદર એ રહેતો હોય. સાવ સૂક્ષ્મ જંતુ હોય તો તેટલા નાના શરીરમાં એ સંકોચાઈને, વ્યાપીને રહેતો હોય. તેના અસંખ્ય પ્રદેશો કાયમ માટે એટલા જ રહે. તેને નાનું શરીર મળો તો અમુક પ્રદેશો ખરી જાય કે મોઢું શરીર મળો તો અમુક પ્રદેશો વધી જાય એવું નહીં. તેના અસંખ્ય પ્રદેશો છે એમાં કશો જ ફેરફાર થતો નથી. જીવ છે એ પોતાના શરીરની વધ અને ઘટ જોઈ શકે. એને ખ્યાલ આવે કે નાનું બાળક કે જેનો જન્મ થયો, તેનો વિકાસ થવા માંડ્યો. અમ કરતાં કરતાં એ યુવાન થયો. પછી વૃદ્ધ થયો અને પછી એનું મૃત્યુ થયું. આમ જન્મ, વિકાસ અને નાશ શરીરનો થયો. એનું શરીર વધે પણ અને ઘટે પણ ખરું. આમ આ બધું શરીરને થાય, આ બધા ફેરફાર શરીરના દેખાય છે. પણ આ બધું મને થાય છે એમ જીવને થયા કરે અને એટલે એને હરખ અને શોક થાય છે. એટલે જો આમ શરીર બરાબર રહે, સ્વસ્થ રહે, નિરોગી રહે અને એમાં કોઈ અશાતા એને લાગેલી ન હોય તો તે ખુશ રહે. પરંતુ તેમાં જો એને થોડીક પણ અશાતા આવી, કે એક નાનકડો રોગ આવ્યો એટલે એને શોક થયા કરે. એને એમ થાય કે મારું શરીર તો ઘટવા માંડ્યું. એટલે એ શરીર ઘટે એનો એને ભય લાગે. અને પછી પાછો એ મરી જશે તો? એ બીજો ભય લાગે. આમ શરીરથી અનેક પ્રકારના ભય સત્તાવ્યા કરતા હોય. તેના બધા ભયમાં મૃત્યુનો ભય વિશેખ છે. તો જીવ છે તે શરીરને જોઈ હપ્તયમાન થાય છે, ભયભીત થાય છે, દુઃખી થાય છે, રાગદ્વેષ કરે છે. પણ જેના માટે એને આ બધું થાય છે એ પોતે નથી. પોતાનું તો કોઈ દિવસ કાંઈ વધ્યાં કે ઘટતું નથી. કોઈની તાકાત નથી કે જીવનું કાંઈ વધઘટ કરી શકે, તેને બાળી શકે, છેદી શકે કે ભેદી શકે, કેમકે આત્માના જેટલા પ્રદેશો છે તે ગણે કાળને માટે તેટલા જ રહે છે. બીજી રીતે આપણે વિચાર કરીએ તો સિદ્ધ ભગવંતનો કેવો આત્મા છે? તો કહે તેના આત્મામાં એની સંપૂર્ણ શક્તિ, પૂરેપૂરી શક્તિ પ્રગટ થયેલી હોય. એટલે એ શક્તિની અંદર એના બધા જ ગુણો વ્યક્ત થતાં હોય અને એ સિદ્ધ ભગવંત છે એને કર્મ લાગેલાં ન હોય. કેમકે એ બધા જ કર્મથી મુક્ત થઈ ગયા હોય. એટલે ખાલી એનો આત્મા હોય તો આપણને તો સિદ્ધ ભગવાન જેવો આપણા આત્માને બનાવવાની મહેચ્છા છે. તો એ જે સિદ્ધ ભગવંતનો આત્મા અત્યારે સિદ્ધલોકમાં બિરાજમાન છે એ જેવો છે ને એવો જ આપણો આત્મા છે. એની અંદર જેટલી શક્તિ છે, જેટલા ગુણો છે, જેટલું ઐશ્વર્ય છે અથવા તો જેટલું પ્રભુત્વ છે અને એના આત્માના જેટલા પ્રદેશો છે, ચૈતન્યસ્થિત એવા એકેક પ્રદેશ, એ જેટલા સિદ્ધ

ભગવંતના છે એ જ રીતે આપણા આત્માની અંદર પણ છે જ. તો ફરક શું છે? તો ફરક એ છે કે આપણા આત્માની શક્તિ છે તે વ્યક્ત નથી થતી. એનું કારણ એના ઉપર કર્મનું આવરણ છે એટલે એની શક્તિ બધી આવરાઈ ગઈ છે. હંકાઈ ગઈ છે. એટલે વ્યક્ત નથી થતી. પણ આત્મા છે એ ચારેય ગતિ અને ૮૪ લાખ જીવયોનિમાં સતત જન્મમરણ કરતો હોવા છતાં એ આત્મા તો જેવો છે એવો જ રહે છે. એની અંદર કાંઈ ઓછું-વધતું નથી થતું. હા, કર્મના આવરણથી એના ગુણો આવરાઈ જાય એવું વ્યક્ત થાય, આપણને લાગે પણ સત્તાએ તો એની અંદર ગુણો ભરેલા જ છે. તો હવે આપણે વિચારવાનું કે આપણા બધામાં આવો આત્મા બિરાજમાન છે, બધા જ જીવોમાં આવો આત્મા છે. તો હવે એ આત્માનું કોઈ કાંઈ ઓછું કરી શકતું નથી કે કોઈ કાંઈ વધારી શકતું નથી. એનું જેટલું ઐશ્વર્ય છે એ એટલું ને એટલું જ રહે છે. અને એ આપણું પોતાનું સ્વરૂપ છે. તો હવે આપણને નાની મોટી વાતોની અંદર ઉદ્ઘેગ થાય, ઉચાટ થાય, દુઃખ થાય, રોગ થાય ત્યારે ફિકર થઈ જાય. અસાધ્ય રોગ આવે ત્યારે તો જીવ ખૂબ વધુ મુંજાઈ જાય. તો આ શરીરના ગમે તેટલા ટુકડા કોઈ કરી નાખે, તો પણ આત્માને કાંઈ ન થાય. આ શરીર એની અંદર આત્મા બેઠો હોય અને એને કોઈ જલાવી નાખે તો પણ એનો એક પ્રદેશ પણ ઓછો ન થાય. આવો જે આપણો આત્મા કે જેનામાં કાંઈ વધઘટ નથી થતી, એનામાં રહેલી બધી જ શક્તિ એમને એમ રહે છે. તો પછી સામાન્ય જે ઉદ્ઘેગ, ઉચાટ, દુઃખ, સુખ આવી અનેક પ્રકારની જે જીવની અંદરથી લાગણીઓ, અથવા ભાવો ઉત્પન્ન થાય છે, જેની અંદર રાગ અને દ્રેષ્ટ ભરેલા હોય છે. તો એ રાગદ્રેષ્ટ જ આત્મા ઉપર આવરણ પેદા કરે છે અને એની શક્તિને વધુ ને વધુ આવરીત કરતા જાય છે. પણ જીવને ગમે તે થાય પણ ખરેખર,

સમતા નામનું લક્ષણ છે એ મુજબ સાચો સમભાવ જો કેળવે તો એને દુઃખ પણ ન લાગે. પછી જેને કહીએ કે એ સુખ અને દુઃખથી પર બની જાય. હર્ષ અને શોકથી પર બની જાય. આવી એ જીવની પરિસ્થિતિ બની જાય. જે ઉચ્ચશ્રેષ્ઠીના સાધકો છે એમણે તો આ એકેક લક્ષણનું પોતાના ધ્યાનમાં ખૂબ ચિંતવન કરવાનું હોય છે. તો જે પ.કૃ.દેવે કહ્યું ને કે જીવના વિશુદ્ધ પરિશામ જ્યારે થાય અને વિશુદ્ધ પરિશામપૂર્વક જો યથાતથ્ય રીતે આત્માના ગુણ-લક્ષણનું ચિંતવન કરે તો એ જીવ આત્મસ્વરૂપની ઓળખાણ ચોક્કસ કરી શકે.

રમતા : પશુ, પક્ષી, મનુષ્યાદિ દેહને વિષે, વૃક્ષાદિને વિષે જે કંઈ રમણીયપણું જણાય છે, અથવા જેના વડે તે સર્વ પ્રગટ સ્ફૂર્તિવાળાં જણાય છે, પ્રગટ સુંદરપણા સમેત લાગે છે, તે રમતા, રમણીયપણું છે લક્ષણ જેનું તે જીવ નામનો પદાર્થ છે. જેના વિધમાનપણા વિના આખું જગત શૂન્યવત્ત સંભવે છે, એવું રમણીયપણું જેને વિષે છે, તે લક્ષણ જેને વિષે ઘટે તે જીવ છે. આપણે તો ખાલી આ આશ્રમની અંદર નીકળીએને તો આપણને પશુ છે, પક્ષી છે, બધા મુમુક્ષુઓ એટલે કે મનુષ્યો છે, વૃક્ષ છે આ બધું જ જોવા મળવાનું. આપણે ચોક્કસપણે જાણીએ છીએ કે આ બધાં જાડ છે એ કેટલાં સુંદર લાગે છે. આ મરુભૂમિની અંદર આટલાં બધાં જાડ જુએ તો માણસનું ચિત્ત શાંત બની જાય. એને ઠંડક લાગે અને કેટલા બધા સુંદર વન અને ઉપવનની અંદર જો જીવ જાય તો એનામાં સ્વાભાવિક એક પ્રહૃતિતતા આવી જાય છે. તો આવી રીતે એ જે રમણીયતા જુએ છે એ રમણીયતાથી પ્રહૃતિતતા આવતી હોય છે. તો આવી રીતે પશુ છે, પક્ષી છે, અથવા તો ચારેય ગતિના જીવો છે પછી એ એકેન્દ્રિય હોય, બેદીન્દ્રિય હોય, તેઠીન્દ્રિય હોય, ચૌરેન્દ્રિય

હોય, પંચેન્દ્રિય હોય ગમે તે પ્રકારના એ જીવો હોય. પણ આપણો જોઈએ તો એનાં શરીરો કેવાં સુંદર હોય, સ્હૂર્તિવાળાં હોય. એ દરેકે દરેક જીવો પોતાને જેટલી શક્તિ મળી છે એ મુજબ એ એનાં કાર્યો ચાલતાં હોય. તો આ રમણીયપણું, કે જેના વડે એ સર્વ પ્રગટ સ્હૂર્તિવાળા જણાય છે. પ્રગટ સુંદરપણા સમેત લાગે છે તે રમતા, તે રમણીયપણું જે લક્ષણ છે જેનું તે જીવ નામનો પદાર્થ છે. રમણીયપણું, સુંદરપણું, સ્હૂર્તિ જ્યાં પણ જણાય ત્યાં જીવ હોય અને આત્મા ન હોય તો બધું શૂન્ય છે. હવે આ જે રમણીયપણું જોનાર તો આપણો જ છીએ ને? આપણો આત્મા જ છે ને? આપણો આત્મા છે તો જે જીવની અંદર રમણીયતા એના અલગ અલગ પ્રકારના શરીરની છે એ આપણો જોઈ શકીએ છીએ અને એના શરીરની અંદર પણ જે રમણીયતા ઉત્પત્ત થઈ છે એ પણ એની અંદર જીવ છે તો એ રમણીયતા છે ને? તો જ્યાં જ્યાં આપણો નજર કરીએ અને જ્યાં જ્યાં આપણાને રમણીયતા લાગે, સુંદરતા લાગે, ત્યાં આપણાને આત્મા દણ્ણાઓચર થવો જોઈએ. બધે જ આપણાને આત્મા જણાવવો જોઈએ કે આ જાડ આટલું સુંદર લાગે છે તો તેની અંદર આત્મા છે. આપણો કોઈ સુંદર એવી જગ્યા જોઈએ કે જ્યાં મોટી બધી નદી કે તળાવ હોય, પહાડો હોય, ઝાડપાનથી ભરપૂર હોય. આમ એટલું બધું સુંદર વાતાવરણ હોય કે જેને જોઈને આપણું મન એટલું બધું ભરાઈ જાય. પણ એ જે રમણીયતા છે એનાથી આપણું મન ભરાઈ જાય છે. આપણાને સારું લાગે છે, આનંદ આવે છે અને એવે વખતે જો આપણી જે દણ્ણ છે તે આત્મદણ્ણ બની જાય, એ રમણીયતા જોતાં આપણો જો આત્માને જોતા થઈ જઈએ તો તો આખી વાત જ પલટાઈ જાય, સાવ ફરક પરી જાય. કેમકે એ રમણીયપણું જેને વિષે છે તે પદાર્થ જીવ છે. એટલે બસ આ વિશ્વમાં આપણી જ્યાં જ્યાં દણ્ણ જાય અને એમાં આપણાને જ્યાં જ્યાં જીવસૃષ્ટિ અલગ અલગ રીતે જોવા મળે એમાં આપણો આત્માને જોતા થઈ જવું જોઈએ. એવી દણ્ણ સાધ્ય કરી લેવી જોઈએ. આમ તો આ વાત આવે ત્યારે અચૂક પૂ. બાપુજી યાદ આવી જાય કેમકે પૂ. બાપુજીને પણ કુદરતી વાતાવરણ ખૂબ જ પ્રિય હતું. એટલું જ નહીં પરંતુ બધા જ જ્ઞાનીપુરુષોને કુદરતી વાતાવરણ ખૂબ જ પ્રિય લાગતું હશે અને એટલે જ બધા જ્ઞાનીપુરુષો આમ એકાંતની અંદર, જેને કહીએ કે જ્યાં વન છે, ઉપવન છે, મોટા ગ્રમાણમાં પાણી છે, એવી સુંદર જગ્યા પોતાની સાધના માટે પસંદ કરતા હોય છે. કૂ. દેવ છે એ હમેશાં જ્યારે પણ નિવૃત્તિ લે અને પોતાનું આરાધન કરવું હોય તો મોટેભાગે એ ગુજરાતનાં જ્યાં સુંદર સ્થળો હોય, રમણીય સ્થળો હોય એવી જ જગ્યા પસંદ કરતા. એવી જગ્યાએ એ પોતાની સાધના કરતા. પૂ. બાપુજી સાથેનો ગ્રસંગ સ્મરણમાં આવે છે. મને બબર છે કે આમાંથી કદાચ કોઈ કોઈ એ વખતે સાથે પણ હશે કે અમારી સાઉથ ઇન્ડિયાની ટુર હતી. આ ઘણાં વર્ષો પહેલાંની વાત છે કે જેની અંદર મુમુક્ષુઓનું ચુપ અને પૂ. બાપુજીનું સાંનિધ્ય એટલે અમે બેંગલોરથી શરૂ કરીને મદ્રાસ, ચેનાઈ, કન્યાકુમારી સુધી આવ્યા અને ત્યાંનાં ઘણાં બધાં તીર્થોનાં દર્શન કર્યા. બધે ફર્યા અને પછી ત્યાં કન્યાકુમારીથી ટ્રેનમાં બેસીને મુંબઈ આવવાનું હતું. એ વખતે કોંકણથી રેલવે પસાર થાય. જેમાં દરિયો અને કુદરતી વાતાવરણ. જેની અંદર સોપારીનાં ઝાડ હોય, નાળિયેરનાં ઝાડ હોય અથવા તો બીજા અનેક પ્રકારનાં ઝાડ હોય કે જે એટલાં બધાં સુંદર લાગતાં હોય. આમ દરિયાની ખાડી હોય ને વળી ઝાડ હોય અને વચ્ચે પુલ હોય કે જેના પરથી ગાડી

પસાર થતી હોય. એક તો પ્રવાસનો થાક, બીજું મોહું સુવાનું અને વહેલું ઊઠવાનું અને પ્રયાણ શરૂ કરવાનું. એટલે થાક તો લાગે જ. તો જેવી ટ્રેન શરૂ થઈ એટલે કોઈ એક જાગ પૂ. બાપુજીને કહેવા આવે કે હવે આપ આરામ કરો. બાપુજી એની સાથે કાંઈક વાત કરીને ટાળે. ત્યાં વળી બીજો કહેવા આવે કે બાપુજી આપ ખૂબ થાકી ગયા હશો તો આરામ કરો. આમ વારાફરતી બધા આવે એટલે પૂ. બાપુજીએ કહ્યું કે, “તમારે જેને આરામ કરવો હોય તો આરામ કરો. મારે તો આ જે કુદરતી સૌંદર્ય છે, કુદરતી વાતાવરણ છે એ જોવું છે. અને જો તમારે જોવું હોયને તો આ કુદરતી વાતાવરણની અંદર જ્યાં જ્યાં સુંદરતા દેખાય છે ત્યાં આત્મદિષ્ટ કરો. તમને જ્યાં સુંદરતા, રમણીયતા દેખાય છે ને ત્યાં આત્મા જોતા થઈ જાવ.” બસ, આ જે પૂ. બાપુજીએ કીદું એ એવું અદ્ભુત હતું કે જો આપણી એ સમયે આત્મદિષ્ટ થાય ને તો આપણાને એટલો સુંદર અનુભવ થાય કે જેનાથી અંદરથી એટલો ઉલ્લાસ આવવા માંડે કે એનું વર્ણન પણ ન કરી શકીએ. આમ પૂ. બાપુજીએ રમણીયતા જોવાની જે દિલ્લી આપી એ હજુ સુધી ભુલાતી નથી. પૂ. બાપુજીએ આ લક્ષણને કેટલું પોતાનામાં પ્રગટ કર્યું હશે ? બીજાને એ માટે પ્રેરિત કર્યો. પૂ. બાપુજીએ પણ જ્યાં સુધી દિવસ ચાલુ હતો ત્યાં સુધી કુદરતી સૌંદર્ય જોવું અને એની અંદર જેટલા આત્માઓ હતા એનાં દર્શન કર્યો.

ઊરધતા : કોઈ પણ જાણનાર કચારે પણ કોઈ પણ પદાર્થને પોતાના અવિદ્યમાનપણે જાણો એમ બનવા યોગ્ય નથી. પ્રથમ પોતાનું વિદ્યમાનપણું ઘટે છે, અને કોઈ પણ પદાર્થનું ગ્રહણ, ત્યાગાદિ કે ઉદાસીન જ્ઞાન થવામાં પોતે જ કારણ છે. બીજા પદાર્થના અંગીકારમાં, તેના અલ્ય માત્ર પણ જ્ઞાનમાં

પ્રથમ જે હોય, તો જ થઈ શકે એવો સર્વથી પ્રથમ રહેનારો જે પદાર્થ તે જીવ છે. તેને ગૌણ કરીને એટલે તેના વિના કોઈ કંઈ પણ જાણવા ઈચ્છે તો તે બનવા યોગ્ય નથી, માત્ર તે જ મુખ્ય હોય તો જ બીજું કંઈ જાણી શકાય એવો એ પ્રગટ ‘ઊર્ધ્વતાધર્મ’ તે જેને વિષે છે, તે પદાર્થને શ્રી તીર્થકર જીવ કહે છે. તો હવે આમાં પ્રથમ આવ્યું કોઈપણ જાણનાર – હવે આપણે આમ વિચાર કરીએ કે જે જાણવાનું લક્ષણ છે તે ખાલી આત્મામાં જ છે. આત્માના ગુણો, લક્ષણો છે તો એ સ્વપરપ્રકાશક છે, એટલે કે એ પોતાને પણ જાણે અને પરને પણ જાણે. આત્મા સિવાય બીજા કોઈપણ પદાર્થમાં આ બીજા પદાર્થને જાણવાનું કામ થઈ શકતું નથી. જો જાણવાની કિયા કરવી હોય, પછી તે સ્વ માટે હોય કે પર માટે હોય, તો તે કાર્યમાત્ર આત્મા વડે જ થાય છે. અહીં બેઠેલા બધા જ જીવો છે અને બધાના શરીરમાં આત્મા છે અને એ આત્મા સતત જાણવાનું કાર્ય કર્યા જ કરે છે. પણ જ્યાં સુધી અજ્ઞાન છે ત્યાં સુધી જાણવાની કિયા થાય છે પણ પરને જાણવાની કિયા થાય છે. કેમકે એને સ્વની ઓળખાણ નથી. પણ જો એનું અજ્ઞાન જ્યાં તો એ સ્વને પણ જાણે અને પરને પણ જાણે. તો હવે આજે ઊરધતા આત્માનું લક્ષણ છે એને વિચારીએ કે તે પોતે હાજર ન હોય તો જે વસ્તુની જાણકારી પ્રાપ્ત કરવી હોય તે કરી શકાય ? તો કહે ન કરી શકાય. પોતે એ વસ્તુને જુઓ તો જ એ જાણી શકે. તો કહે જોનાર અને જાણનાર એ જો હાજર ન હોય તો એ કિયા કઈ રીતે થઈ શકે ? એટલે એનું અવિદ્યમાનપણું હોય તો એ જાણવાનું કાર્ય થઈ શકતું નથી. પ્રથમ પોતાનું વિદ્યમાનપણું ઘટે છે, અને કોઈ પણ પદાર્થનું ગ્રહણ, ત્યાગાદિ કે ઉદાસીન જ્ઞાન થવામાં પોતે જ કારણ છે. બીજા પદાર્થના અંગીકારમાં, તેના અલ્ય માત્ર પણ જ્ઞાનમાં

પ્રથમ જે હોય, તો જ થઈ શકે એવો સર્વથી પ્રથમ રહેનારો જે પદાર્થ તે જીવ છે. હવે પોતાનું વિદ્યમાનપણું તો જીણવા માટે હોવું જ જોઈએ. એટલું જ નહીં, પણ કોઈપણ પદાર્થને ગ્રહણ કરવો છે કે ત્યાગ કરવો છે કે એના પ્રત્યે ઔદાસીન્યભાવ રાખવો છે તો એમાં પોતાનું વિદ્યમાનપણું હોય તો એ ગ્રહણ કરી શકે, એનો ત્યાગ કરી શકે કે ઔદાસીન્યભાવ કેળવી શકે. પણ વિદ્યમાનપણું ન હોય તો એ થઈ ન શકે. એટલે બીજો પદાર્થ તેને ગ્રહણ કરવો કે ત્યાગ કરવો હોય તો પ્રથમ તે હોય તો જ તે થઈ શકે. એટલે કે આત્માને ગૌણ કરીને જીણવાની કિયા કે બીજું કાંઈપણ કાર્ય થઈ શકે એમ નથી. માત્ર તે જ મુખ્ય હોય તો બીજું કાંઈ પણ જાણી શકાય. એટલે કે એ જો હાજર હોય, મુખ્ય કરીને હાજર હોય તો જ બીજું કાંઈ જાણી શકાય એવો પ્રગટ ‘ઉર્ધ્વતાધર્મ’ તે જેને વિષે છે તે પદાર્થને શ્રી તીર્થકર જીવ કહે છે. હવે અહીંયાં જેટલા જેટલા બેઠા છે એ બધાના આત્માનું વિદ્યમાનપણું છે તો અત્યારના અહીં કલ્યાણ હોલમાં જે કાંઈ થઈ રહ્યું છે તે બધા જાણી શકે છે. પણ જે અહીંયાં નથી એ જાણી શકે ? એ તો ન જ જાણી શકે, કેમકે એનો આત્મા અહીંયાં હાજર નથી. અને નથી તો એ નથી જાણી શકતા એ તો સ્પષ્ટ જ છે. એટલે પ્રથમ પોતે હોય તો જ જીણવાનું કાર્ય થઈ શકે. નહીંતર ન થઈ શકે. અને જીણવાની કિયા આત્મા સિવાય બીજા કોઈપણ પદાર્થની નથી. એના વગર જો કંઈ પણ કરવા ઈચ્છે તો કંઈ થઈ શકે એમ નથી. આવો પ્રગટ ‘ઉર્ધ્વતાધર્મ’ માત્ર આત્મા સિવાય બીજા કોઈ પદાર્થનો નથી. તો જોવા જીણવાની કિયા આત્મા કરતો હોવાથી જ્યાં જ્યાં જે જે વસ્તુ સામે આવે તેને જુએ છે, તેનું જ્ઞાન કરે છે. તેનામાં આત્મા છે તો જ જે પદાર્થોની મોજૂદળી છે તેનું તે જ્ઞાન કરી

શકે છે. અને એ તો પ્રગટ બધાનો અનુભવ છે કે અહીંયાં બેઠેલા જે જીવો છે એ બધા જ આ કલ્યાણ હોલની અંદર જેટલી વસ્તુઓ છે એ બધી જ વસ્તુને જુએ છે, જીણ છે, એટલું જ નહીં પણ આ જે સ્વાધ્યાય થઈ રહ્યો છે, એનાં જે વચનો છે તેને પણ એ બરાબર ગ્રહણ કરી રહ્યો છે. એના આત્માના ઉપયોગને એકાગ્ર કરી એ વચનોને ગ્રહણ કરી રહ્યો છે. જો આત્માનો ઉપયોગ આ વચનની અંદર ન હોય તો એ એકાગ્રતા લાવી વચનો ગ્રહણ ન કરી શકે. તો જ્યાં આપણી નજર જાય અને સામે આવે એ વસ્તુનું જ્ઞાન કરીએ ત્યારે આત્મા ઘ્યાલમાં આવવો જોઈએ. મારો આત્મા છે તો જ હું એ વસ્તુનું જ્ઞાન કરી શકું છું. એક લૌકિક વાક્ય છે કે, ‘આપ મુખે ફિર રૂબ ગર્દ દુનિયા’. પોતે મરી જાય પછી દુનિયા છે તે જીણે રૂબી ગઈ. પછી દુનિયાનું અસ્તિત્વ જ રહેતું નથી. કેમ ? તો કહે પોતાની હ્યાતી નથી. શરીર ભલે ઊભું છે, પણ અંદરથી આત્મા નીકળી ગયો. તો જે શરીર છે તે શરીરથી પછી જોવાનું કાર્ય નથી થતું. એટલે એ જે જોનાર હતો, તે જ્યાં સુધી મોજૂદ હતો ત્યાં સુધી એ કાર્ય થતું હતું. એટલે એ વાક્યને આપણો નજરમાં રાખીએ તો આપણાને પણ ઘ્યાલ આવે કે ભાઈ, આપણો તો હજુ મુઆ નથી, પણ આ શરીરની અંદર મોજૂદ છીએ એટલે આ દુનિયામાં જે કાંઈ પણ વસ્તુ આપણા નજરની સામે આવે એને આપણો આત્મા જોઈ રહ્યો છે. એટલે આપણો આપણા આત્માને બાદ કરીને જો કાંઈ પણ કાર્ય કરવા કે જીણવા ઈચ્છીએ તો તે થઈ શકે એમ નથી પણ તે છે તો જ બધું થાય છે. આ પ્રથમ આત્માનું વિદ્યમાનપણું ઘટે છે. અને એ જીવનો પ્રગટ ‘ઉર્ધ્વતાધર્મ’ છે.

(વધુ આવતા અંકે)

૦૦ ૦૦ ૦

શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામી જિનાલયજીની રજત જયંતી નિમિત્તે

પંચાન્દિકા મહોત્સવ

દેવ કોણ ? વિતરાગ.

દર્શન યોગ્ય મુદ્રા કઈ ? વિતરાગતા સુચવે તે.

તે વિતરાગતાનું વર્ણન કરતાં પ.કૃ.દેવ ઉપદેશનોંધ - ૨૨માં લખે છે કે પરમશાંત રસને જીલી રહેલા વિતરાગ ભગવાનના બે ચક્ષુ પ્રશમરસમાં તુબેલા છે. તેમના મુખકમલ ઉપર સદાય પ્રસંગતા વાપી રહી છે. એક વિતરાગદેવમાં વૃત્તિ રાખીને પ્રવૃત્તિ કરવાનો ઉપદેશ આપતાં શ્રીમદ્ભૂજ જિનપ્રતિમાને ધ્યાનનું કાર્ય અને સ્વરૂપનું કારણ માનતાં.

મુમુક્ષુગણની સંખ્યામાં વધારો થતાં ગામ બહાર વિશાળ ભૂમિ ઉપર શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળે નવા આશ્રમની ઈ.સ. ૧૯૮૫માં સ્થાપના કરેલ. પ.પૂ. બાપુજીની પ્રેરણાથી આશ્રમના પ્રાંગણમાં ઈ.સ. ૧૯૮૭, ફાગણ સુદ-૩ના દિવસે શિખરબંધી જિનાલયમાં વાસુપૂજ્ય સ્વામીની મૂળનાયક ભગવાન તરીકે પ્રતિષ્ઠા થઈ ત્યારથી ટેનિક ક્રમમાં મુમુક્ષુ સમુદ્દર પૂજા-તથા સમૂહ ચૈત્યવંદન કરી રહ્યાં છે. શિલ્પશાસ્કના સિદ્ધાંતોને સંપૂર્ણપણે ધ્યાનમાં રાખીને નવનિર્માણ થયેલા આ આરસના દેરાસરજીમાં પ.પૂ. બાપુજી પ્રાય: કરીને નિત્ય દર્શન અને પૂજાનો લાભ લેતાં. તેમજ હાલમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રી પણ નિત્ય દર્શન અને પૂજાનો લાભ લે છે.

ઉપયોગને અંતર્ભુલું કરી, મન સ્થિર બનાવી, સ્વરૂપ જગૃતિના આપણાં પુરુષાર્થમાં તિર્થકર ભગવાનની મુખમુદ્રાનું પ્રશસ્ત અવલંબન લેવામાં આવે છે.

આ વર્ષ વાસુપૂજ્ય જિનાલયને ૨૫ વર્ષ પૂર્ણ થાય છે. આ રજત જયંતિ વર્ષને પ.પૂ. ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં ૨૧થી ૨૫ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૨ મંગળવારથી શનિવાર દરમ્યાન પાંચ દિવસનો જિનભક્તિ પંચાન્દિકા મહોત્સવ તરીકે ઉજવવામાં આવશે.

પંચાન્દિકા મહોત્સવની વિગત

તારીખ તથા તિથિ		કાર્યક્રમ
૧	તા. ૨૧-૨-૨૦૧૨, મહા વદ -૦)) મંગળવાર	૧. ચોરવીરાની યાત્રા ૨. કુંભ સ્થાપના ૩. પંચકલ્યાણક પૂજન
૨	તા. ૨૨-૨-૨૦૧૨, ફાગણ સુદ-૧ બુધવાર	૧. લોગસ્સ સૂત્રના આધારે યોવીસ તીર્થકર ભગવંતોનું પૂજન
૩	તા. ૨૩-૨-૨૦૧૨, ફાગણ સુદ-૨ ગુરુવાર	૧. અઢાર અભિષેક પૂજન ૨. પ.પૂ. બાપુજીના જન્મદિનની સત્ત્વા

૪	તા. ૨૪-૨-૨૦૧૨, ફાગણ સુદ-૩ શુક્રવાર	૧. સતરભેદી પૂજન ૨. જિનાલયની ધજા બદલાવવી ૩. પરમદૂપાળુદેવની પ્રતિમાળને હાર ચઠાવવો ૪. કલ્યાણ હોલના ચિત્રપટોના હાર બદલવા
૫	તા. ૨૫-૨-૨૦૧૨, ફાગણ સુદ-૪ શનિવાર	૧. દેરાસરળના દ્વારોદ્ઘાટન

આપણું સદ્ગુરૂભાગ્ય છે કે તિથલ સ્થિત પરમ પૂજય જિનયંત્રવિજ્યજી મહારાજ સાહેબ આશ્રમમાં પદ્ધારશે અને બે પૂજન તેમની નિશ્રામાં થશે. દરેક મુમુક્ષુ પરિવાર આખાય પૂજનનો વ્યક્તિગત લાભ લઈ શકે તેથી લોગસ્સ સૂત્રના આધારે ૨૪ તીર્થકર ભગવંતના પૂજન માટે અલગ અલગ પાટલા આપવામાં આવશે અને તેનો નકરો રૂ. ૨૫૦૦/- નક્કી કરવામાં આવ્યો છે. પાટલા દીઠ ગણ વ્યક્તિઓ લાભ લઈ શકશે એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. એક જ કુટુંબને વધુ નકરો ભરી એકથી વધુ પાટલા જોઈતા હશે તો તેનો નિર્ણય મહોત્સવ કમિટી કરશે જે સૌને માન્ય રહેશે.

અઢાર અભિષેકના પૂજન માટે મહોત્સવના પહેલા દિવસે રાત્રે બોલી બોલાવવામાં આવશે જેની વિગત થોડા દિવસો પછી જાહેર થશે. આ પંચાન્તિકા મહોત્સવ દરમ્યાન સવારનો ચા-નાસ્તો તથા બન્ને સમયના ભોજનના નકરા રાખવામાં આવ્યા છે જે નીચે મુજબ છે.

પંચાન્તિકા મહોત્સવ પાંચ દિવસના ભોજનના નકરાની વિગત

તારીખ - તિથિ	સવારનો નાસ્તો	બપોરનું ભોજન	સાંજનું ભોજન
મહા વદ ૦)) ૨૧-૨-૨૦૧૨	રૂ. ૧૦,૦૦૦/-	રૂ. ૨૧,૦૦૦/-	રૂ. ૧૫,૦૦૦/-
ફાગણ સુદ-૧ ૨૨-૨-૨૦૧૨	રૂ. ૧૦,૦૦૦/-	રૂ. ૨૫,૦૦૦/-	રૂ. ૨૧,૦૦૦/-
ફાગણ સુદ-૨ ૨૩-૨-૨૦૧૨	રૂ. ૧૫,૦૦૦/-	રૂ. ૩૫,૦૦૦/-	રૂ. ૨૫,૦૦૦/-
ફાગણ સુદ-૩ ૨૪-૨-૨૦૧૨	રૂ. ૧૫,૦૦૦/-	રૂ. ૩૫,૦૦૦/- + નૌકારસી	રૂ. ૨૫,૦૦૦/-
ફાગણ સુદ-૪ ૨૫-૨-૨૦૧૨	રૂ. ૧૦,૦૦૦/-	રૂ. ૨૧,૦૦૦/-	રૂ. ૧૫,૦૦૦/-

+ નૌકારસીનું હજુ નક્કી થયેલ નથી. જો નક્કી થશે તો રૂ. ૩૫,૦૦૦/- ને બદલે તે રીતે રકમ ગણવાની રહેશે.

એક કરતાં વધુ વ્યક્તિ સાથે મળીને પણ ઉપરનો લાભ લઈ શકે છે.

જો એક જ નકરા માટે એકથી વધુ નામ આવશે તો તે માટે મહોત્સવ કમિટી તેનો આખરી નિર્ણય લેશો.

આ બધું જ અગાઉથી જણાવવાનો હેતુ એ છે કે દરેક મુમુક્ષુ સહપરિવાર આ પંચાન્તિકા મહોત્સવમાં ભાગ લઈ શકે.

કેલાસ માનસરોવર અષાપદ તીર્થયાત્રા – ૨૦૧૧ આત્મ-આનંદની અનુભૂતિ

મનુષ્યનો વૈચારિક અને આત્મિક ઉત્કર્ષ, સામાજિક ભાવનાનો ઉત્કર્ષ અને પ્રકૃતિ પ્રત્યેની સંવેદનાનો ઉત્કર્ષ સાધવો હોય તો તીર્થાટન કરવું જોઈએ. મનુષ્ય સ્વભાવ અને વૃત્તિથી સ્થાવર છે કે જંગમ? આ પ્રશ્નનો જવાબ અધરો છે. પણ જે ઉદાત્ત છે, સંસ્કાર સિંચિત છે, જેનું ચિંતન સદ્ગુણોયુક્ત વિશાળ છે તેવા સદ્ગુણી લોકોને જ તીર્થયાત્રાનો વિચાર આવે.

શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ, સાયલા સેવાભાવ અને અધ્યાત્મભાવમાં અચ્છિમપદે છે. પૂ. બાપુજી લાડકંદ માણેકંદ વોરાએ પ્રસ્થાપિત પ્રણાલીને તેના અધ્યાત્મ અનુગામી પૂ. ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોડારીએ વધુ શાણગારી છે, શોભાવી છે. પૂ. ભાઈશ્રી નિર્મણ વૃત્તિના, સમદદ્ધા, દીર્ઘદાષ્ટ ધરાવનાર આત્મપથ પ્રદર્શક છે અને વિશાળ મુમુક્ષુ વર્ગને આત્મિક, ઉન્નતિના પથ પર દોરનાર રાહબર છે. તેઓ યથા સમયે ધર્મયાત્રાઓ પ્રયોજે છે. અને જ્ઞાનના પ્રત્યક્ષ માર્ગો પ્રવાસ દ્વારા અધ્યાત્મની ઊંચાઈએ લઈ જવાની સહજ રીત સાધ્ય કરે છે.

આજ સુધીમાં કેટલીય ધર્મયાત્રાઓ યોજાઈ છે. અને મુમુક્ષુઓ-સાધકો માટે પ્રાકૃતિક પ્રેરણાનું પીયૂષ પાયું છે. પણ આ વખતે પૂ. ભાઈશ્રીએ કેલાસ માનસરોવર અષાપદ યાત્રાનો સંકલ્પ જાહેર કર્યો અને સૌમાં એક નવો ઉત્સાહ પ્રગટ્યો. જે માણસોની વૃત્તિઓ સ્થિર થઈ છે તેવા માણસોને પ્રવાસ-યાત્રાના વિચાર સૂઝે છે. યાત્રાઓ ગમે છે. તેમાંથી આનંદનો આસ્વાદ મેળવી શકે છે.

લગભગ બે માસ પહેલાથી તૈયારીઓ શરૂ થઈ. બ્ર. નિ. વિક્રમભાઈ શાહ, મુ. મિતેશ બોરડિયા અને ડૉ. જાતુભાઈ નાગડાએ આયોજનની જવાબદારી વહન કરી. નિસર્ગ એડવેન્ચર્સના પદ્ધતીનીબહેન દેઢિયાનો સંપર્ક હતો જ. મુમુક્ષુઓ યાત્રામાં જોડાવા હોંશે-હોંશે તૈયાર થયા. કુલ-૮૨ યાત્રિકોનો સંઘ તૈયાર થયો, પૂર્વતૈયારીઓ થવા લાગી. બધાના પાસપોર્ટ મેળવી વિઝાની વિધિ શરૂ થઈ. બીજુ તરફ આ અધરી યાત્રા માટે શારીરિક-માનસિક ક્ષમતા કેળવવા સૌ પ્રયત્નશીલ થયા. પૂર્વતૈયારી માટે ટ્રેકિંગ, વોકિંગ, યોગ, પ્રાણાયામ જેવી પ્રેક્ટીસ દોઢ-બે માસ અગાઉ શરૂ થઈ. એટલે કે આ માનસયાત્રા અગાઉથી શરૂ થઈ ચૂકી હતી.

યાત્રા શરૂ થવાનું કાઉન્ટ-ડાઉન શરૂ થયું. તા. ૩૧-૭-૧૧ની ઊંઘડતી સવારે મુંબઈ સહારા આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટથી શ્રી તીર્થરાજ હિમાદ્રીના ઉત્સુગ શિખરો તરફ જેટ એરવેઝના વિમાનમાં પ્રયાણ કર્યું. ૭૨ મુમુક્ષુઓ મુંબઈથી, ૧૩ મુમુક્ષુઓ લંડનથી, ૨ મુમુક્ષુઓ હુબ્લીથી અને ૫ મુમુક્ષુઓ ઈન્દોર અમેરિકાથી વહેલા પહોંચ્યા હતા. બધી મળી ૮૨ના સંઘે કાઠમંડુ એરપોર્ટ પર ૧૧-૦૦ વાગ્યે ઉત્તરાશ કર્યું હતું. આયોજકો સ્વાગત માટે તૈયાર હતા. ગ્રાન્ટ બસોમાં સામાન ગોઠવાયો. યાત્રિકો બેઠા, કાઠમંડુ શહેર જોતા-જોતા ગામથી થોડે દૂર કુંગરાઓની વચ્ચે તપોવન જેવી હોટેલ ગોકણામાં ઉતારો હતો. ૫૦૦ એકર જમીનના વિશાળ ઢોળવામાં વૃક્ષાસ્ત્રાદિત હોટેલમાં પ્રકૃતિ અને કલાનું સંમિશ્રણ હતું. પ્રાકૃતિક વાતાવરણમાં આધુનિક સુવિધાઓની ઉપલબ્ધ આ હોટેલમાં હતી. બપોરે લન્ચ બાદ નેપાળનાં અતિ પ્રસિદ્ધ પશુપતિનાથના મંદિરે દર્શન કરવા નીકળ્યા. વચ્ચે બુઢા નિલકંઠ નામે ઓળખાતા પ્રાચીન

મઠમાં શોષૈશૈયામાં પોઢેલા વિષ્ણુ ભગવાનની કાળા પથ્થરમાંથી બનાવેલ ભવ્ય મૂર્તિનાં દર્શન કર્યો. ત્યારબાદ પશુપતિનાથના મંદિરે ગયા. પ્રાચીન મંદિરની ભવ્યતા અને વાતાવરણમાં શ્રદ્ધા-ભક્તિનાં આંદોલનો અનુભવાતાં હતાં. આ ભાવયાત્રામાં પ્રથમ દર્શન હતાં. હોટેલ ગોકૃણમાં પહોંચી ભોજન લઈ સૌ પોત-પોતાના રૂમમાં આરામ માટે ગયા.

તા. ૧-૮-૧૧, સોમવાર : સવારે નાસ્તા-પાણી પછી આજુભાજુ ટ્રેકિંગ માટે ગયા. ગોલ્ફના મેદાનમાં ફર્યા, ફોટા પાછ્યા. સાંદ્રભાબાના મંદિરે ભક્તિ કરી સૌએ પાછા આવી પૂ. ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય માણ્યો. યાત્રાની કઠિનાઈ અને સૂચનાઓ જણાવવામાં આવી. વર્ષની મોસમ હતી, આકાશી જળનો અભિષેક ચાલુ હતો અને સૌ કોદારી(નેપાલ) જવા રવાના થયા. લેન્ડ સ્લાઈટિંગ જોનમાં પસાર થતા, અટકાતા, કુદરતી સૌન્દર્યને માણાતા, જરણાઓના તાલ સાથે તાલ મિલાવતા સાંજે કોદારી પહોંચ્યા. ખૂબ અવાજ સાથે પહાડીઓની વચ્ચે વહેતી કોશી નદી જોઈ. કંઠે જ ઉતારો હતો. રાત્રે ઓર્ગનાઇઝર તરફથી યાત્રિકોના નંબરની ટેંજ, વિન્ડ ચીટર અને પોંચો વહેંચવામાં આવ્યાં.

તા. ૨-૮-૧૧, મંગળવાર : વહેલી સવારે વોકિંગમાં નીકળ્યા. પૂ. ભાઈશ્રી સાથે જ હતા. યાત્રાની વાતો, ધૂન અને જય જ્યકાર પ્રધાન સૂર હતા. રસ્તામાં આવતા ગરમ પાણીના જરા જોયા. કેટલાક નાહિએ. લગભગ ૧૦.૦૦ વાગ્યે બધા સ્વાધ્યાયમાં બેઠા. ચંદ્રકાન્ત વ્યાસે યાત્રાને અનુસંગી વાતો કરી. ‘અંદરના અજવાણે’ વિષય ઉપર પૂ. ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય હતો. જમ્યા બાદ સૌ નેપાલ બોર્ડરથી તિબેટ (ચીનની સરહદ) પહોંચ્યા. ભારતીય પાસપોર્ટ હતો તેવા હવે હવે યાત્રિકોએ બોર્ડર પાસ કરી. ૨૭-વિદેશી પાસપોર્ટ ધારકોને વિજા ન મળે ત્યાં સુધી કોદારી રોકાવું પડ્યું. સામે લેન્ડ કુઝર્સ તૈયાર હતી. ખૂબ મોટા વજન ઊંચકીને ચાલતા પોર્ટરોની દયા આવતી હતી. ગરીબીનું સ્વરૂપ પ્રત્યક્ષ દેખાતું હતું. ચાર-ચારની ટીમમાં સૌ વાહનમાં ગોઈવાયા. ઊંચી પહાડી પર વસેલું જાંગમુ શહેર રમણીય હતું. તે વટાવી ન્યાલમ તરફ ગતિ કરી. સાંજે સૂસવાતા પવન, ઠંડી અને વરસતા વરસાદ વચ્ચે ૧૨,૩૦૦ ફૂટની ઊંચાઈ ધરાવતા ન્યાલમ પહોંચ્યા. વાતાવરણને અનુકૂળ થવા અહીં બે રાત્રીનો મુકામ હતો.

તા. ૩-૮-૧૧, બુધવાર : હોટેલ ‘શેષાબાગમા’માં અમારો ઉતારો હતો. તેની નજીક આવેલ એક પહાડી ઉપર ટ્રેકિંગ માટે જવાનું હતું. બધા ગયા, ઉપર રાસ પાણ રમ્યા, આનંદ કર્યો. કેટલાકને હવામાનની અસર જણાતી હતી. બપોરે સ્વાધ્યાય હતો. ‘અનર્ગણ આનંદ’ વિષય ઉપર પૂ. ભાઈશ્રીએ સુંદર વાતો કરી. રાત્રે ભક્તિ કરી. સૌએ આરામ કર્યો.

તા. ૪-૮-૧૧, ગુરુવાર : ન્યાલમથી નીકળવાનું હતું પણ NRI બપોરે પહોંચવાના હતા. તેથી લંચ બાદ નીકળવાનું નક્કી કર્યું. સવારે સ્વાધ્યાય થયો. બપોરે જતી વખતે જ NRI યાત્રીઓ આવી પહોંચ્યા. બે દિવસની જુદાઈ પછીનો વિશેષ આનંદ સૌના મોં પર હતો. તેમને ન્યાલમ રોકાવાનું હતું. અમે સૌ બપોરે સાગા જવા નીકળ્યાં.

કાઈમંડુથી કોદારી-ન્યાલમના રસ્તે વનરાજ અને વહેતાં જરણાંઓએ મન મોહી લીધું હતું. હવે સૂકો કુંગરાજ પ્રદેશ ફેલાયેલો હતો. પ્રકૃતિના એક ભિન્ન સ્વરૂપનાં દર્શન થયાં. લાલ, ભૂરા, લીલાં, કાળા એમ વિવિધ રંગી પર્વતોની હારમણાની શોભા પણ અનેરી હતી. લાલુંગમા પાસ (ઉંચાઈ ૧૬,૪૦૦

ફૂટ) પસાર કરી આગળ વધ્યા. અહીંથી ગૌરીશંકર અને અન્ય શિખરોનાં દર્શન થાય છે. દૂરદૂર બરફાચાદિત શિખરો અનેરો આનંદ આપે છે. પવિત્ર સાંજે બ્રહ્મપુત્રા નદી પાર કરી સાંજે સાગા પહોંચ્યા. Moon Star હોટેલમાં ઉતારો હતો. સાગામાં પણ હવા હવા પાતળી છે. ૧૫,૦૦૦ ફૂટની ઊંચાઈએ આવેલા સુંદર સાગા શહેરમાં મોટી બજાર પણ છે.

અહીં કેટલાક મુમુક્ષુઓની તબિયત બગડી હતી. ચિ. મનનની તબિયત વધુ બગડતાં વિકમભાઈએ ટીમ સાથે રાતો-રાત નીચે જવું પડ્યું હતું. મનન તથા રીટાબહેન મુંબઈ ગયા, બાકીના સૌ માનસરોવર પરત મળવાના હતા.

તા. ૫-૮-૧૧, શુક્રવાર : સવારે ૮.૩૦ કલાકે સૌએ માનસરોવર જવા પ્રયાણ કર્યું. યાગાના મુકામે જવાનો ઉત્સાહ અને ઉત્કંઠા વધી. છિમાચાદિત પર્વતમાળાઓ જોતાં જ મન આહ્લાદ અનુભવતું હતું. વચ્ચે આવતા ગામો પણ પહૃતોના આંચલમાં પ્રાકૃતિક શાણગારરૂપે શોભતાં હતાં. અદ્ભુત દશ્યો જોતા જોતા માનસરોવર પહોંચવાની તાલાવેલી બધામાં દેખાતી હતી. અંતે મનની મહેચ્છા પૂરી થઈ. ૧૭,૧૦૦ ફૂટની ઊંચાઈ વાળો પ્રદેશ માયુમલા પસાર કરી હોરચું પહોંચ્યા. માનસરોવર અને કેલાસનાં એકી સાથે પ્રથમ પવિત્ર દર્શન અહીં થાય છે.

મનમોહક માનસરોવર

ભૂમિ ઉપર પગ મૂકતાં જ દૈવીતત્વના દિવ્ય સ્પર્શની અનુભૂતિ થાય તેવા સ્થળે સૌ પહોંચ્યા હતા. હોર-ચુ સર્કલને બધી જ ગાડીઓ પ્રદક્ષિણા કરે છે અને પછી ઊભી રહે છે. ધજા-પતાકા અને પથ્થરની નાની-મોટી ઢગલીઓવાળા આ સ્થળે જે પ્રદક્ષિણા કરે તેને કેલાસ પ્રદક્ષિણાનું ફળ પ્રામ થાય તેવું મનાય છે.

સૌ ગાડીમાંથી ઊતરી પડ્યા. માનસરોવરના અને કેલાસના પ્રથમ દર્શનથી સૌ રોમાંચિત થઈ ઉઠ્યા. તીર્થકર આદિનાથ અને શિવજીની ધૂન બોલાવી. ચારે બાજુ જ્યુ જ્યકારનો નાદ ગૂંજુ ઉઠ્યો. આ ધરતી પર પગલું મૂકતાં જાણે બધાનો થાક ઊતરી ગયો. વિશાળ માનસરોવરની પ્રદક્ષિણા હવે કરવાની હતી. માનસરોવરનું આચમન લઈ, પવિત્ર જળ માથે ચઢાવી, સરોવરના કંઠે રાસ રમીને ઉત્સાહભેર સૌ આગળ વધતા હતા. સૌનાં મન મોજમાં હતાં, પ્રદક્ષિણા પથ લગભગ ૧૨૦ કિ.મી. છે. પણ ૮૦/૮૦ કિ.મી. પ્રદક્ષિણા કરી સૌ રાક્ષસતાલ પહોંચ્યા. માનસરોવર જેવું જ વિશાળ અને સ્વચ્છ સરોવર છે. સુંદરતામાં તો બસે જોડે જ. ચૂ ગોમ્યા અમારું આજનું ગંતવ્ય સ્થળ હતું. સૂર્ય અસ્ત થવાના સમયે પહોંચ્યા. બરાબર માનસરોવરના કંઠે જ નિવાસ હતો. બાજુમાં જ ચૂ ગોમ્યા ટેકરી હતી. તેની ઉપર બૌદ્ધ દેવસ્થાન છે. સાંજના સોનેરી રંગો વેરાયા હતા. મનમાં પણ વિવિધ રંગો પુરાયા હતા. હવે ચાર રાત્રી મુકામ માનસરોવરના કંઠે જ હતો.

તા. ૬-૮-૧૧, શનિવાર : ઠંડી સવારે સૌ ચૂ ગોમ્યા ટેકરી ચઢ્યા. બૌદ્ધ દેવસ્થાનમાં ભાવપૂર્ણ પ્રતીતિ સાથે દર્શન કર્યું. પૂ. ભાઈશ્રીએ દીપ પેટાવી બુદ્ધ ભગવાનને પ્રશંસા. આ ટેકરી ઉપરથી માનસરોવર-રાક્ષસતાલ-કેલાસપર્વત-અષાપદ પર્વતનાં રમ્ય મનોહર દર્શન થાય છે. બપોરથી શિબિરની શરૂઆત હતી. ધ્યાન-સ્વાધ્યાય-ભક્તિ થયાં. ત્રણ દિવસની શિબિરમાં ૪૩ ભાઈઓ અને ઉપ બહેનો જોડાયાં. પૂ. ભાઈશ્રીએ આરાધના શિબિર અને યુવા શિબિરનું પ્રશિક્ષણ કરાવ્યું. વિષય હતા (૧) અષાપદ

તीર्थनી ભાવયાત્રા (મુનિશ્રી હિતવર્ધન વિજય) (૨) ઋખભ પંચાશિકા (કવિશ્રી ધનપાલ વિરચિત) યુવા શિબિરનું પ્રશિક્ષણ બ્ર.નિ. મીનળબેન શાહે કરાવ્યું. સાંજે સૌ માનસરોવરના કાંઠે સંધ્યા દર્શને મળ્યા. વાદળાઓની વિવિધ રંગી રંગોળીમાં માનસરોવરના તરંગો પણ સાથ પુરાવતા હતા. સંધ્યાની સુંદરતા અને અદ્ભુત મેઘધનુષ્યના રંગો જગતના પદાર્થોમાંથી દૂર કરી પ્રાકૃતિક રંગે રંગતા હતા. બધા જ જાણે જાહુભરી દુનિયામાં વિહરતા હતા. રાત્રે સૌ પોતાની રૂમમાં ધ્યાન કરી નિંદ્રાદેવીના ખોળે ગયા.

તા. ૭-૮-૧૧, રવિવાર : વહેલી સવારે ૪-૦૦ વાગ્યાથી વહેલી પ્રભાતે ઉદ્દિત થતા રવિદર્શન માટે માનસરોવરના કાંઠે ગયા. સ્તબ્ધ અને સ્થિર વાતાવરણ શુરલામાંધાતા પર્વતમાળાના બરફાચ્છાદિત હિમ શિખરોમાંથી ઝરણારૂપે વહેતું આવતું નિર્મણ નીર અને અરુણોદયનાં સ્વર્ણિમ કિરણો માનસરોવરમાં રમણીયતા-આઢ્ઢલાદકતા અને અસીમ સૌન્દર્ય-સૃષ્ટિનું નિર્માણ કરે છે. પાંચે ઈન્દ્રિયો અને છંદું મન રસતાલે લયલીન બને. જાણે સમાચિ લાગી ગઈ હોય. આ અખંડ આનંદ જેણે માણ્યો હોય તે જ જાણે તેના વર્ણન માટે શબ્દો ટાંચા પડે, માત્ર અનુભૂતિનો જ વિષય છે.

આજે માનસરોવરમાં સ્નાન માટેનો યોગ હતો. બધાએ માનસરોવરમાં સ્નાન કર્યું. ઠડી રોમાંચક ક્ષણોથી નવી સ્હૂર્તિનો સંચાર થયો, અનુભવ્યો, કાંઠે બનાવેલી યજ્ઞવેદી પાસે સૌ બેસી ગયા. મંત્રોચ્ચારના શબ્દોથી પણ એક મુઢી ઊંચો સૌનો ભાવ હતો. આહુતિઓ અપાઈ અને સૌ પાવન થઈ પરત આવ્યા. બપોરે જમ્યા બાદ ગેસ્ટહાઉસ બદલાવવાનું હતું. સૌ નવા સ્થળે ગોઠવાયા. બપોરે ધ્યાન-સ્વાધ્યાય થયા. શિબિરનો કમ ચાલુ હતો. વાતાવરણની અસરથી તબિયત બગડતાં ચ મુમુક્ષુઓએ માનસરોવરથી કાઠમંડુ તરફ પ્રયાણ કર્યું. ધણાએ સલૂષી સંધ્યાના રંગદર્શનનો લાભ લીધો.

તા. ૮-૮-૧૧, સોમવાર : સવારે નિત્યકમાનુસાર આજ્ઞાભક્તિ-ધ્યાન બાદ પૂ. ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય થયો. બપોરે ધ્યાન બાદ પાંચ જિન પ્રતિમાળની અષાપદ તીર્થ પૂજાનો ભક્તિ સભર-ભાવ સભર કાર્યક્રમ હતો. ઋખદેવ ભગવાનની બે, મુનિસુત્રત સ્વામી, મહાવીર ભગવાન અને પાર્થનાથ ભગવાનની કુલ પાંચ પ્રતિમાળની સ્થાપના ઊંચા આસને કરી. ચામર, ઢોલ, મંજુરા, થાળી, ડંકા સાથે શુદ્ધ વચ્ચે પરિધારણ કરી વિશાળ તંબુમાં સૌ એકઠા થયા. બ્ર.નિ. વિકમભાઈ તથા હિરેને પૂજા ભણાવવાનું શરૂ કર્યું. જળ, ચંદન, પુષ્પ, ધૂપ, દીપ, અક્ષત, ફળ અને નૈવેદ્ય વગેરેની આઠ પૂજા ગાન-તાલ સાથે થઈ. નાના નાના ચુપમાં સૌએ પૂજાનો લાભ લીધો. મંગળ દીવો અને આરતી થયાં. ઊંચે આસને સ્થાપિત પાંચ જિન બિંબોના મુખ પર પ્રસન્નતા લેપાઈ હતી. તેથી બધા જ મુમુક્ષુઓ ઉલ્લાસમય દિવ્ય વાતાવરણમાં ભીંગાયા. બધા નાચ્યા-કૂદ્યા-જ્યુના-જ્યકાર બોલાવ્યો.

બહાર જોરદાર પવન હતો. તંબુના સંભો જાલીને કેટલાક મુમુક્ષુઓ રક્ષણ કરી રહ્યા હતા. આનંદના વહેતા જરાથી બધા તૃપ્તા-સંતુષ્ટ અને પ્રસન્નતા સાથે બહાર નીકળ્યા.

વળી પાછી બધા માટે સાંજ ખીલી ઊઠી હતી. મેઘધનુષ્ય જીવનમાં સાત રંગો પૂરતું હતું. યાત્રાની અગવડતાઓને અતિકમીને આનંદનું પૂર ઉમટ્યું હતું. માનસરોવરના કાંઠે ચોથી અને છેલ્લી રાત્રી હતી. બધા કેલાસ તરફ જવા આતુર હતા.

તા. ૮-૮-૧૧, મંગળવાર : સવારે સામાન સાથે રસાલો ઉપડયો. ૧૦.૦૦ વાગ્યે દારચેન પહોંચ્યા. ત્યાં રોકાયા વગર સીધા જ અષ્ટાપદ પર્વત ગયા. નદીને કંઠે-પહારીઓની વચ્ચે ૮-૧૦ કિ.મી. દૂર પર્વતોની તળેટીમાં પહોંચ્યા. ત્યાંથી ઢોઢ કિલોમીટર ટ્રેકિંગ કરી જવાનું હતું. વચ્ચે પર્વતના ફોળાવમાં એક સ્થળે સૌ બેઠા. પાંચેય જિન પ્રતિમાજીઓની સ્થાપના કરી. ગુરુ ગૌતમ સ્વામીના ફોટાની પણ સ્થાપના કરી. વાદળછાયા વાતાવરણમાં પણ વાદળમાંથી સૂર્યનારાયણનો પ્રકાશ પ્રતિમાજી ઉપર પરી દિવ્યતા ફેલાવતો હતો. અષ્ટ પ્રકારી પૂજન થયું. ચૈત્યવંદન, આરતી અને મંગળ દીવો થયો. સમગ્ર વાતાવરણમાં પ્રકૃતિની સમૃદ્ધિ વચ્ચે અને યાત્રીઓના કલ્યાણભાવમાં આનંદ આનંદ વેરાયો હતો. આ રસ-લહાણ લૂંટનારા સહભાગી જીવો જીવનની ધન્યતા અનુભવતા હતા. અષ્ટાપદ પૂજા એ એક ઐતિહાસિક યાદગાર ઘટના ઘટી હતી. બધા પ્રસંગતાની પોટલી લઈને નીચે ઉત્તર્યા. પછી ત્યાંથી વાહ માંજ ચૂકુ-ગોમ્પા ગયા. બૌદ્ધ મઠમાં દર્શન કર્યા. કહેવાય છે કે આ મઠમાં ગુપ્ત ભંડારમાં કેટલીય જૈન પ્રતિમાઓ રહેલી છે. ત્યાંથી પાછા દારચેન આવ્યા. ગેસ્ટહાઉસમાં ઉત્તર્યા. તબિયતના કારણે આઠ મુમુક્ષુઓ અષ્ટાપદથી કાઠમંડુ જવા નીકળ્યા હતા. રાત્રે પરિકમાને લગતી સૂચનાઓ આપવામાં આવી. સૌઅં ડેલાસ પરિકમાની તૈયારી કરી લીધી.

તા. ૧૦-૮-૧૧, બુધવાર : વહેલી સવારે નાસ્તા-પાણી પતાવી સૌ તૈયાર થયા. પરિકમાના પથ પર ૧૦ કિ.મી. જેટલો મોટરેબલ રસ્તો છે. ત્યાં સુધી બધાય ગયા. ૬ વ્યક્તિઓ પાછી દારચેન આવવાની હતી. અને ૬૮ વ્યક્તિઓ પરિકમામાં જવાની હતી. ગર્ભીય નામના સ્થળે યમદ્વારમાંથી પસાર થઈ આગળ જવાનું હતું. પૂ. મોરારીબાપુની પ્રેરણાથી થયેલ વિશાળ સંકુલ અહીં ચૂકુ-ગોમ્પા (ન્યાનરી ગોમ્પા) પાસે આવેલ છે તે દૂરથી જોયું.

ચૂકુ-ગોમ્પા બૌદ્ધ મંદિરમાં જૈન વીતરાગ ભગવાનની પ્રતિમાજીને બૌદ્ધ પ્રતિમા તરીકે સ્થાપેલ છે. જેનાં દર્શન કરવા પૂ. ભાઈશ્રી અને અન્ય સાત વ્યક્તિઓ ગઈ. બધા માટે ઘોડા અને સામાન માટે યાકનો કાફલો તૈયાર હતો. પગે ચાલીને અથવા ઘોડા પર બેસીને ૮ કિ.મી. જવાનું હતું. મોટાભાગે બધા જ પગે ચાલીને ૧૨-૦૦ વાગ્યે નીકળ્યા. લગભગ ૪-૦૦ વાગ્યે તેરા-પુક પડાવે પહોંચ્યા. વચ્ચે બરફની વર્ષાનો અનુભવ થયો. તેરા-પુક ડેલાસ પર્વતથી સાવ નજીક છે. ડેલાસની નોર્થ-વેસ્ટ સાઈડનાં દર્શન અહીંથી થાય છે.

તા. ૧૧-૮-૧૧, શુદ્ધવાર : વહેલી સવારે ૬-૦૦ વાગ્યે સૌ આગળની પરિકમા માટે રવાના થયા. હવામાન નબળું હતું. હવા પાતળી હતી, પણ બધાનાં મન મજબૂત હતાં. આજની યાત્રા કઠિન હતી. ૧૮,૩૦૦ ફૂટની ઊંચાઈવાળા ડેલ્માપાસ ચઢવાનું હતું. ઘણા બધાએ ઘોડાનો ઉપયોગ કર્યો. કેટલાકે પગે ચાલીને શરૂ કર્યું. કપરા ચઢાણની માનસિક તૈયારી સૌની હતી. બરફનો વરસાદ, ઠંડો પવન, આકરો સૂર્યપ્રકાશ બધો અનુભવ લીધો. ડેલ્માપાસ તિબેટિયન માટે શ્રદ્ધાનું સ્થળ છે. ત્યાં ભાવસભર મ્રાર્થના કરી ધન્યતા અનુભવે છે. બધા યાત્રીઓ અહીં પહોંચ્યાનો ગર્વસભર આનંદ માણસતા હતા. ત્યાંથી ઉત્તરાશ કરવાનું હતું. ઘોડા છોડી દેવાના હતા. સીધું ઉત્તરાશ થકવી નાંખે તેવું કપરું. વચ્ચે ગૌરીકુંડ દેખાય પણ ઘણું ઉત્તરવાનું અને પાછું ચડવાનું તેથી કોઈ ત્યાં ન જઈ શક્યાં. બીજા ગ્રણ-ચાર

કલાક જોઈએ. વાદળી-લીલા રંગના પાણીનાં દૂરથી દર્શન કર્યા. લપસણી માટી અને પથ્થરવાળી ભૂમિ, ખૂબ ધ્યાન રાખવું પડે. કચાંક તો બેસીને ઉત્તરવું પડે. કચાંક ઠેકડો મારવો પડે. નીચે ઉત્તરી નદીના પ્રવાહ સાથે ચાલવાનું, ઊંચી-નીચી જગ્યા, મુશ્કેલ તો ખુંદું પણ આનંદસભર, લગભગ ૨૨ કિ.મી.નું અંતર કાપી જુથુલપુક પહોંચ્યા. વચ્ચે ભોજન લીધેલું. ૧૫,૬૦૦ ફૂટની ઊંચાઈના આ સ્થળે ગેરટહાઉસમાં રોકાણ હતું. યાત્રાના અધરા તબક્કાને પસાર કર્યાના આનંદમાં બધાને સરસ ઊંઘ આવી.

તા. ૧૨-૮-૧૧, શુક્રવાર : સવારે પરિકમાના બાકી દ કિ.મી. પાર કરવા બધા તલપાપડ હતા. નદીને કાંઠે ઊંચા નીચા રસ્તા પર પ્રાકૃતિક વાતાવરણમાં ટ્રેંગમર પહોંચ્યા. પરિકમા પૂરી થતાં જ બધા ધૂન બોલાવતા બોલાવતા નાચવા લાગ્યા. અહીં બધાને આવકારવા મોટરો હાજર હતી. ત્રીજે દિવસે મોટરની બાદશાહી સવારી દારચેરે પહોંચ્યી. દારચેરમાં રોકાયેલા યાત્રીઓએ સૌનું ભાવભીનું સ્વાગત કર્યું અને કાફલો વળી મુસાફરી માટે રવાના થયો.

અલવિદા માનસરોવર

આટલા દિવસના પ્રવાસ પછી હવે પરત આવવાનું પ્રયાણ થયું. લેન્ડકુઝર કારની લાઈન સાગા જવા ઉપડી. ૭૪ મુમુક્ષુઓ (પૂ.ભાઈશ્રી સાથે) સાગા જવા ઉપડ્યા. નજીકમાં જ માનસરોવર અને કેલાસ દશ્યમાન હતાં. થોડીકવાર પછી નજરથી દૂર જવાના હતા. બધાને આ પવિત્ર ભૂમિ સાથે માયા બંધાઈ હતી તો બીજી બાજુ ઘર તરફની મુસાફરી આનંદ આપતી હતી. રસ્તામાં સુંદર સ્થળે ભોજન લીધું. પ્રયાગ થઈને નીકળ્યા. આ વખતે પર્વતમાળાઓએ બરફના શાણગાર સજ્યા હતા. અગાઉ જોયેલાં દશ્યો ફરીથી જોતાં નવા રૂપરંગમાં દેખાતાં હતાં. સાંજે સાગા પહોંચ્યા. પહેલા ઉત્તર્યા હતા તે સુંદર હોટેલમાં ઉત્તરવાના સ્વખાના અધૂરાં રહ્યાં. બીજા ગેર્સટ હાઉસમાં ઉત્તારો હતો. ભોજન બાદ બધાએ આરામ કર્યો.

તા. ૧૩-૮-૧૧, શનિવાર : વહેલી સવારે ૪-૩૦ કલાકે ચા-નાસ્તો કરી કાઠમંડુ તરફ રવાના થયા. રસ્તાનાં મનોહર દશ્યો મનમોહક હતાં. સ્વચ્છ આકાશ થતાં રજતરંગી પર્વતમાળાઓ સ્પષ્ટ જણાતી હતી. બપોર થતાં સુધીમાં તિબેટ(ચીન)-નેપાલ સરહદે પહોંચ્યા. ઈમિગ્રેશન પ્રોસિજર પૂરી કરી નેપાલમાં પ્રવેશ્યા. કેલાસ હોટેલમાં બપોરનું ભોજન લીધું. લેન્ડ કુઝર ગાડીઓ વિદાય થઈ. કાઠમંડુ જવા ચાર બસો તૈયાર હતી. રસ્તાની રમણીયતા દાસ્તિમાં ભરી મનભર સૌ માણસતા હતા. લગભગ અંધારું થયે કાઠમંડુમાં હોટેલ ગોકર્ણમાં ઉત્તર્યા. અગાઉથી કાઠમંડુથી આવેલ મુમુક્ષુઓએ સ્વાગત કર્યું. સુંદર રૂમોમાં ફેશ થઈ નાહી ધોઈ તૈયાર થઈ સૌએ ભોજન લીધું. ડાયનિંગ હોલમાં જ સત્તુસભા થઈ. બ્ર.નિ. વિકમભાઈએ સભાનું સંચાલન કર્યું. તેઓ વચ્ચે વચ્ચે યાત્રાનાં સ્મરણો તાજાં કરાવતા હતા. બ્ર.નિ. મીનળબેન, શ્રી ચંદ્રકાન્ત વ્યાસ, શ્રી અલ. એન. જસાણી, શ્રી હિમાંશુ જૈન - બધાએ અંતરના ઉમળકાથી અનુભવો વર્ણવ્યા. બધાની ભાષા શબ્દોની નહીં દિલની હતી. બધા જ યાત્રીઓના મનોભાવો તેમના વક્તવ્યમાં સમાવિષ્ટ હતા. ડૉ. જતુભાઈ, મિતેષ, હિમાંશુભાઈ સૌ વ્યવસ્થાપકને બધાએ અભિનંદન આપ્યા. પૂ.ભાઈશ્રીએ ટૂંકમાં પણ સ્નેહસભર આશીર્વયન પાઠવ્યાં.

લીલાવતી માસીના સુપુત્ર નરેન્દ્રભાઈ અને તેમનાં ધર્મપત્નીને ખાસ બોલાવેલાં. અષાપદ તીર્થ

પૂજા અને અષાપદ પર્વત ઉપર કરેલ અષ પ્રકારની પૂજા વખતે એકઠા થયેલ ચાંદીના સિક્કા, રોકડ ધનરાશી, પૂજાનાં વાસણ વગેરે કાઠમંડુ શે. જૈન સંઘને ભેટ આયાં.

તા. ૧૪-૮-૧૧, રવિવાર : ધર્મયાત્રાનો છેલ્લો દિવસ હતો. વહેલી સવારે ૬-૦૦ વાગ્યે લંડનના મુમુક્ષુઓ એરપોર્ટ ગયા. બાકીના બધાએ ચા-પાણી-નાસ્તા પછી ૮-૩૦ કલાકે પ્રયાણ કર્યું. ત્રિભુવન આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટથી મુંબઈ જવાની ફ્લાઇટ ૧૧-૫૫ કલાકની હતી. એરપોર્ટ પરની વિધિ પતાવી, સૌ પ્લેનમાં સવાર થયા. સમયસર ઊપરેલ ફ્લાઇટ ૨.૨૫ કલાકે સહારા એરપોર્ટ પર લેન્ડ થઈ. મોટી સંખ્યામાં સ્વાગત માટે ઉપસ્થિત મુમુક્ષુઓએ બધાને સત્કાર્યા. બધાના મોં પર આનંદ હતો. બે માસથી જેની તૈયારી ચાલતી હતી તે ધર્મયાત્રા સંપત્ત થઈ. જીવનનો મોટો લહાવો લઈને યાદગાર યાત્રા પૂરી કર્યાનો સંતોષ બધાના મોં પર ચમકતો હતો. સુખદ અને સુંદર સ્મરણો સાથે સૌ પોતપોતાના સ્વ-સ્થાને ગયા.

જીવનમાં કદાચ એકાદ વખત જ જઈ શકાય એવી કઠિન અને પવિત્ર યાત્રામાં કેટલાંક ધ્યાનાકર્ષક ભાવ શિખરો આ રહ્યાં –

૧. સમગ્ર યાત્રામાં પૂ.ભાઈશ્રીનું પરમ સાંનિધ્ય, દેખભાળ, વ્યક્તિગત સંપર્કો દ્વારા પોતીકાપણું.
૨. એક સાથે સૌથી મોટા સંધે (૮૨) ધર્મયાત્રા કરી.
૩. માનસરોવરના કંઠે પાંચ જિનનિબોની તીર્થપૂજા.
૪. અષાપદ પર્વતના ઢોળાવ ઉપર જિન પ્રતિમાજીની સ્થાપના અને અષપૂજા.
૫. ૬૮ મુમુક્ષુઓ દ્વારા કેલાસ પરિકમા.
૬. માનસરોવરના કંઠે પરમ પવિત્ર ભૂમિમાં ચાર રાત્રી મુકામ, તેમજ માનસરોવરમાં તમામ યાત્રાણુઓએ કરેલ સ્નાન.
૭. માનસરોવરના કંઠે ત્રણ દિવસીય આરાધના શિબિર તથા યુવા શિબિર.
૮. કાઠમંડુ શૈતાંબર જૈન સંઘને પૂજામાં એકઠી થયેલ ધનરાશિની ભેટ.
૯. યાત્રાણુઓ સાથે આવેલ શેરપાઓની અથાગ મહેનત, જમવાની વ્યવસ્થા સાથે હોવાથી ચા-પાણી, નાસ્તો, ભોજન બધી જ સુવિધા છેક સુધી સંતોષપૂર્ણ.
- બધા યાત્રીઓના પરસ્પરના વ્યવહારો સુમેળભર્યા અને કો-ઓપરેટીવ હતા.
- અગવડોને પણ બાદશાહી ફેને વેઠવાની જ નહિ પણ માણસિક તૈયારીઓ હતી.
- પ્રવાસનો પ્રધાન ભાવ આનંદયાત્રા નહિ પણ અધ્યાત્મયાત્રા હતો.
- શિખરોની ઊંચાઈ ચઢવાની સાથે આત્માની ઊંચાઈએ પહોંચવાનું હતું.
- નિર્વિઘ્ને યાત્રા સંપત્ત થઈ જેમાં સદ્ગુરૂપા, પ્રભુકૃપા અને ગુરુકૃપા કારણો હતાં.
- આટલા મોટા સંધે આટલી કઠિન યાત્રા આટલી શાંતિથી અને આટલા આનંદથી કરી હોય એવી પ્રથમ ઘટના હશે.

અભિલાભ્ર મધુરમ્ - બધું સુંદર, બધું મધુર, બધું મંગલ.

૦૦ ૦૦ ૦

એકાંત મૌન આરાધના તથા આરાધના શિબિર

“જ્ઞાનીપુરુષની આજ્ઞા છે તે, ભવમાં જવાને આડા પ્રતિબંધ જેવી છે.”

પ.પુ. ભાઈશ્રીની નિશ્ચામાં દર મહિને એકાંત મૌન આરાધના શિબિર અને આરાધના શિબિર યોજવામાં આવે છે. આ શિબિરથી સાધકના જીવનમાં આમૂલ પરિવર્તન સર્જાતું હોય છે અને સાથે સાથે સાધનામાં પણ ખૂબ જ પ્રગતિકરક પરિણામ જોવા મળે છે.

જુલાઈ-૨૦૧૧ની એકાંત મૌન આરાધના શિબિર : ૪૫

જુલાઈ માસમાં તા. ૮/૭/૧૧ થી ૧૩/૭/૧૧ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં કુલ ૬૭ સાધકોએ ભાગ લીધો.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરનાં પ્રશિક્ષણમાં પ.પુ. ભાઈશ્રીનો વિષય આત્મસંવેદનના સાધનોમાંથી શ્રી રતશેખરસૂરિ કૃત “વૈરાગ્યશતક” ના આધારે વિષય લીધેલ. પ.પુ. શ્રી ભાઈશ્રીએ પ્રશિક્ષણમાં આ વિષય ખૂબ જ સુંદર રીતે સૂક્ષ્મતા પૂર્વક, સાધક સહેલાઈથી ધ્યાનારૂઢ થવાને સક્ષમ બને તે રીતે સમજાવેલ જેનાથી સર્વ સાધકો ખૂબ જ ગ્રભાવિત થયેલ.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર - જુલાઈ ૨૦૧૧ના સાધકોની ફળશુદ્ધિ

- ધ્યાનમાં ચિંતન એકાગ્રતા સાથે ઘાટું થતું જાય છે, તેમ તેમ અંતર્ભૂખ ઉપયોગ સાથે શાયક આત્મા તરફ વધારે લક્ષ રહે છે અને આત્મ નિશ્ચયમાં વધારો થાય છે તેથી સાધના કરવામાં આનંદ આવે છે. — ઉચ્ચ શ્રેણી
- દેવગુરુ શાસ્ત્રનું શરણું, મનુષ્યભવ, ઉચ્ચકુળ, સદગુરુનાં દર્શન આ અમૂલ્ય અવસરનો લાભ અવશ્ય ઉઠાવવા-પામવા જેવો છે. આ પ્રામ કરી પોતાના જીવનમાં ઉતારવા જેવો છે. જેથી આ મનુષ્યભવ બધી રીતે સાર્થક થાય. કંમે કરીને જન્મ મરણના ફેરા ટળે. જે દશા ભોગવીએ છીએ તેનો ઊંડો વિચાર કરી મારે આગળ વધવાનું છે. ગુરુકૃપા અને પુરુષાર્થ પોતાનો. — ઉચ્ચ શ્રેણી
- ધ્યાન આરાધનાની શરૂઆત આત્માના ‘પદ’ કે ‘લક્ષ્ણ’થી શરૂ કરું છું અને ચિંતન-મનનની ધારાનો ગાળો લાંબો ન રહેતાં જ્ઞાયકભાવમાં સરી જવાય છે ત્યાં સ્થિરતા વધતી જાય છે. ઉપયોગથી ઉપયોગમાં લીનતા હોય છે. અને સ્વરૂપની મગનતા અનુભવમાં વેદાતી હોય છે. અપૂર્વ શાંતિ અને નિરાકૃત આનંદનો અનુભવ રહે છે, જ્યારે જાગૃતિ વખતે પસાર થતી કર્મધારા પ્રત્યે ઔદાસીનતા હોય છે. — ઉચ્ચ શ્રેણી
- હું આખો દિવસ દેહ છું. તે માન્યતામાં હતી તેમાંથી આત્મા છું. તે સમજ આવી તેથી રાગ-દ્રેષ, કખાયભાવ ઘટતા જાય છે અને કર્મો દળવાં થતાં જાય છે. બહારની પ્રવૃત્તિ ગમતી નથી. બીજાના દોષ જોવાની ટેવ હતી તેને બદલે હવે મારા દોષ જોવાની દણિ ખૂલતી જાય છે. — પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ધ્યાનમાં જ્યારે મન સાધન ઉપર થોડી ક્ષણ માટે પણ સ્થિર થઈ જાય છે ત્યારે અપૂર્વ શાંતિ તથા શરીર જ ન હોય તેવું અનુભવાય છે. — પૂર્ણ પ્રાપ્તિ

- આપશ્રી પાસે એવું બળ માગું છું કે રાજી ભર્તુહરિની જેમ એક જ ઝાટકે રાગ-બંધનને તોડીને સાચું સુખ મેળવી લઉં કેમકે હવે હળવે-હળવે રાગ-બંધનને તોડવામાં આટલો અમૂલ્ય સમય ગુમાવી દીધો છે. હવે વધારે સમય ગુમાવવાનું મને જરાય પોસાય એમ નથી. કાળ રાહ જોઈ રવ્યો છે.

– પૂર્ણ પ્રાપ્તિ

- ધ્યાનના પ્રયોગમાં પણ ધીમી પણ મક્કમ પ્રગતિ થતી જ જાય છે. સ્થિરતા વધતી જાય છે. તેના ફળ સ્વરૂપે આનંદ-શાંતિનું વેદન પણ અનુભવાય છે. ઘરે સ્વસ્થાને જઈને પણ આની અસર દેખાય છે અને ઉપયોગ સ્વલ્પની રહે છે.
- અર્ધ પ્રાપ્તિ
- ધ્યાનનો વધુ ને વધુ પુરુષાર્થ થવાથી મનની સ્થિરતા ધ્યાની વધતી જાય છે. બે વિચારો વચ્ચેની નિર્વિકલ્પ (વિચાર વિહિન દશા) અવસ્થા લંબાતી જાય છે જે વિચારો આવે છે તો ક્ષીણ અને ટૂંકા થતા જાય છે. ધ્યાન દરમ્યાન સ્થૂળ જગત વિસરાઈ જાય છે. પરમ શાંતરસમાં લીનતા અજબ હળવાશ-ઉલ્લાસ અને દિવ્યતાની અનુભૂતિ કરાવે છે. સાક્ષીભાવ સતત રવ્યા કરે છે.
- અર્ધ પ્રાપ્તિ
- આ શિબિરમાં આપે “ભવ વૈરાગ્ય શતક” વિષય લઈ મારા જીવનમાં ચિરસ્થાયી વૈરાગ્ય ઉત્પત્ત કરી દીધો છે. સાથે કથા દ્વારા વૈરાગ્યની સૂક્ષ્મ અને ગણેરાઈથી સમજ આપી છે જેથી હવે વૈરાગ્ય સાથે જ પ્રેમ અનુભવાય છે.
- અર્ધ પ્રાપ્તિ

સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૧ની એકાંત મૌન આરાધના શિબિર : ૪૬

સપ્ટેમ્બર માસમાં તા. ૧૦/૯/૧૧ થી ૧૪/૯/૧૧ સુધી એકાંત મૌન આરાધના શિબિર નં. ૪૬ તથા આરાધના શિબિર યોજવામાં આવેલ. એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં કુલ ૫૩ સાધકોએ ભાગ લીધો.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિરનાં પ્રશિક્ષણમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીનો વિષય શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર પ્રાણીત મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશ તથા શ્રીમદ્ રાજચંદ્રના પરમસભા શ્રી સૌભાગ્યભાઈ અને સાયલા પુસ્તકમાંથી પરમ પૂ. આત્મજાની શ્રી કાળિદાસભાઈ માવળ્લભાઈ દોશી તથા પ.પૂ. છોટાલાલ મગનલાલ દેસાઈના આધ્યાત્મિક દસ્તિએ લખાયેલા પત્રોના આધારે સ્વાધ્યાય કરાવેલ.

એકાંત મૌન આરાધના શિબિર - સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૧ના સાધકોની ફળશુદ્ધિ

- ધ્યાનમાં ચિંતન જાગૃતિ સાથે સાથે ગાઢ થતું જાય છે તેમ તેમ આત્મ નિશ્ચય વધારે બળવાન થતો જાય છે તેમજ અંતર્મુખ ઉપયોગ સાથે જ્ઞાયક આત્મા તરફ વધારે લક્ષ રહે છે. જ્યાં કોઈ પ્રકારના કલેશ, ભય, દુઃખ, ત્રાસ, પરાધીનતા, આકૃષ્ણતા કે ચિંતા લેશ પણ નથી અને જે અનંત આનંદ ઉર્ભિથી ભરપૂર છે એવું મુક્ત આત્માનું અતીન્દ્રિય સુખ તેના પ્રતિ રુચિ, પ્રીતિ, અભિલાષા જગે તો તે સત્સુખની અત્યંત તીવ્ર રુચિ જ મુક્તિનો સૌથી સુગમ અને સૌથી પ્રથમ ઉપાય છે.
- ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- એકાંત મૌન શિબિરથી સાધનામાં ઘણો જ ફાયદો થાય છે. ચિંતન છૂટી જ ગયા પણી લક્ષ પર દસ્તિ સ્થિર થાય છે. આ જ હું એવું વેદન થાય છે. દેહભાવ છૂટી જાય છે. અંદર સુખ અને શાંતિ અનુભવાય છે.
- ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી

- ધ્યાનમાં સ્થિરતાનું પ્રમાણ વધતું હોય તેમ લાગે છે. અંતર્મુખ સ્થિતિએ સ્થિર ધ્યાન થાય છે. પહેલાં જે મનની-ચિત્તની સ્થિતિ ડામાડોળ હતી તે અતિ શાંત જણાય છે. ધ્યાન દરમ્યાન જે કાંઈ અનુભવ થાય છે, તેના સાક્ષી રહેવાય છે.
- ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- ધ્યાન ધારામાં બીજે દિવસે સહજ હું જ્ઞાનસ્વરૂપ આત્મા છું એવું પહેલા ધ્યાનથી જ આવ્યું. બધા ધ્યાનમાં એ વિચાર અને ભાવભાસન રહ્યા. જ્ઞાન સ્વરૂપ આત્મા સાથે અનંત ગુણો ચૈતન્ય સ્વરૂપ, ચૈતન્ય સત્તા આ માહાત્મ્ય સાથે ઉડાણ થયું. માહાત્મ્ય વધ્યું - સૂક્ષ્મતા સધાર્ય. — ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠી
- બાધ્ય સંગ ગમતો નથી, સમજણ શક્તિ અને વિચાર શક્તિ પણ વધી છે. તેથી શ્રદ્ધા, વિશ્વાસ, પ્રતીતિ પણ વધતાં જ જાય છે. એક આ પ્રવૃત્તિ સિવાય સ્વક્ષેત્રે પણ કોઈ પણ પ્રવૃત્તિ ગમતી નથી.
- પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- આ શિબિરમાં મારું ધ્યાન ઉત્તરોત્તર ખૂબ જ સારું થતું ગયું, આસનસ્થિરતા અને એકાગ્રતા તો તુરત જ આવી જતાં અને છેક સુધી બરોબર રહેતાં. જે વિચારો આવે તેના દ્રષ્ટા રહેવાનું હવે બરોબર ચાલે છે.
- પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ધ્યાનમાં ઉપયોગ સૂક્ષ્મ થતો જાય છે, તેથી મન લક્ષાંબિંદુ ઉપર વધારે રહે છે અને વિચાર ઓછા આવે છે. આત્માનો નિશ્ચય વધતો જાય છે. પહેલાં તો દેહમાં જ મન રહેતું હતું, હવે દિવસમાં ઘણી વખત આત્મા યાદ આવે છે.
- પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- શિબિરમાં જ યથાર્થ બોધ મળે છે. એની ફળશ્રુતિ એ છે કે મારામાં દરેક વખતે કંઈક સુધારો થાય છે. અવગુણો દોષો સ્પષ્ટ દેખાય છે. અંતઃકરણ પૂર્વક એનો પસ્તાવો થાય, પાછા વળી જવાય છે એટલી જાગૃતિ આવી છે.
- પૂર્ણ પ્રાપ્તિ
- ધ્યાનના અભ્યાસથી ઉપયોગને સાધન પર સ્થિર કરવાનું સહજ બનતું જાય છે, સ્થિરતા વધતી જાય છે. વિચારો પ્રભાવહીન ટૂંકા અને કીણ થતા જાય છે. બે વિચારો વચ્ચેનું અંતર વધવાથી શાંતિ વધતી જાય છે. શિબિરથી જે આધ્યાત્મિક વિકાસ અને ઘડતર થાય છે, તે અવર્ણનીય છે. પ્રશિક્ષણ અને ધ્યાન દ્વારા આધ્યાત્મિક સિદ્ધાંતો, સાત્ત્વિક ગુણો અને સાત્ત્વિક સ્પંદનોનું જાણ્યે અજાણ્યે સિંચન થતું જ જાય છે. આજ સાત્ત્વિક સિંચનને પુરુષાર્થી વિકસાવી આત્મદર્શન રૂપી પરમ લક્ષ્યને જરૂર પામીશ જ એવો દઢ વિશ્વાસ જાગૃત થતો જાય છે.
- અર્ધ પ્રાપ્તિ
- શિબિર દરમ્યાન હું ધ્યાન વધારે સારી રીતે કરી શકું છું. શિબિરમાં મને જે ફાયદો થયો છે, તે શિબિર પણ શ્રદ્ધાથી પૂરા ઉત્સાહથી આગળ પ્રગતિ કરવા માંગુ છું.
- અર્ધ પ્રાપ્તિ
- કુદરતી શાંત વાતાવરણમાં એકાંતવાસ સેવી સદ્ગુરુની નિશામાં રહી સાધના કરવાથી થાક લાગતો નથી. તન, મન, પ્રફુલ્લિત થાય છે. સાધનાને વધારે વેગ મળે છે અને આવી સાધના કરવાની તક મળવાથી હૃદયમાં અત્યંત આનંદ થાય છે.
- અર્ધ પ્રાપ્તિ

પરમ પૂજય ભાઈશ્રીની કલકત્તાની ધર્મયાત્રા

તા. ૧૯-૦૮-૨૦૧૧થી તા. ૨૫-૦૮-૨૦૧૧

પુરુષાર્થી શિષ્યને સતત ગુરુનો આધાર, ગુરુના માર્ગદર્શનની આવશ્યકતા રહે છે. ગુરુની હાજરી એક નવું બળ, નવો જોમ, નવો ઉત્સાહ પ્રદાન કરે છે અને તેથી જ ગુરુના પ્રત્યક્ષ સાંનિધ્યમાં જે શિષ્ય અવારનવાર રહે છે તેનો વિકાસ ખૂબ જ ઝડપથી બની જાય છે. આત્મલક્ષી એકાગ્રતામાં ડૂબેલા ગુરુનાં સ્થિર નેત્રો, એમની પ્રસ્ત્ર મુખમુદ્રા, સંગમાં રહેવા છતાં અનુભવાતી અસંગતા, એમનું સમસ્ત વ્યક્તિત્વ દ્વારા એવો બોધ મળે છે કે જે સીધે સીધો શિષ્યમાં સંસ્કારીત થાય છે.

જ્યાં શિષ્ય સમુદ્દ્રાય ધર્મ પામવા માટે ઉત્સુક છે ત્યાં સદ્ગુરુ સ્વયં સ્વપરકલ્યાણના ભાવથી જાય છે. કલકત્તાના મુમુક્ષુઓના સાચા હદ્યની વિનંતીને કરુણાસાગર પરમ પૂજય ભાઈશ્રીએ સ્વીકારી અને તા. ૧૯-૮-૨૦૧૧, સોમવારના રોજ સવારે ૧૫ મુમુક્ષુઓ સાથે કલકત્તા પહોંચ્યા. એરપોર્ટ પર ખૂબ જ ઉલ્લાસથી ૨૦થી પણ વધુ સ્થાનિક મુમુક્ષુઓએ પ.પૂ. ભાઈશ્રીનું સ્વાગત તિલક તથા આંટી પહેરાવી કર્યું.

કલકત્તામાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીનો ઉતારો પરમ મુમુક્ષુ સંગીતાબેન તથા રાજુભાઈ ઘેલાણીના ઘરે હતો. ખૂબ જ સુંદર રીતે શાશગારેલું ઘર અને તેથી પણ સુંદર ભક્તિસભર હદ્યના ઉમળકાથી પ.પૂ. ભાઈશ્રીનું સ્વાગત કર્યું અને ખૂબ જ આદર અને સન્માનપૂર્વક પ.પૂ. ભાઈશ્રીને તેઓના ઘરે પ્રવેશ કરાવ્યો.

બપોરના ભોજન બાદ રાજુભાઈના ઘરે જ લેડીજ સ્વાધ્યાયનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો હતો જેમાં બ્ર.નિ. લલિતાબેન તથા બ્ર.નિ. મીનાળબેનના સ્વાધ્યાયો હતા.

સાંજના S.V. SOCIAL HALLમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીનો પ્રથમ સ્વાધ્યાય હતો. પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ દીપ પ્રાગટ્ય કરી સ્વાધ્યાયની શુભ શરૂઆત કરી. બ્ર. વિક્રમભાઈએ “જ્ઞાની જ્ઞાન દશાનો દોર કદ્દી ચૂકે નહીં રે” એ પદ ગાઈને ત્યાં હાજર ૬૦-૭૦ મુમુક્ષુઓના હદ્યને ભક્તિથી ભીજવી દીધાં.

સ્વાધ્યાયમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ પરમકૃપાળુદેવ અને ભવ્ય શ્રી સૌભાગ્યભાઈના અન્યોન્ય સંબંધની વાત કર્યા બાદ પત્રાંક ૭૮ઊના આધારે સૌને બોધ આપ્યો.

તા. ૨૦-૮-૨૦૧૧, મંગળવારના રોજ સવારના ૮ વાગે એ જ હોલમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ પત્રાંક ૨૧૩માં બતાવેલ સત્પુરુષના સ્વરૂપની સૂક્ષ્મતાથી સમજણ આપી અને સાચા સદ્ગુરુની અનિવાર્યતા સમજાઈ ગઈ તથા સદ્ગુરુની પ્રાપ્તિ સૌને છે તેથી સંતોષની અનુભૂતિ પણ થઈ. જીવનની ધન્યતાનો પણ અનુભવ થયો.

ત્રીજો સત્સંગ રાતના ૮.૦૦ વાગે શરૂ થયો અને કમશ: પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ આશ્રય ભક્તિના સ્વરૂપની સમજણ પત્રાંક ૫૭૨ લઈને આપી. સ્વાધ્યાયના અંતે બ્ર.નિ. વિક્રમભાઈએ “સાઁસ સાઁસ મેં સુમિરન કરકે બાર બાર બલિ જાઉં” પદ ગાઈ અને સૌને ગુરુભક્તિમય કરી નાખ્યા.

તા. ૨૧-૮-૨૦૧૧, બુધવારે ચોથા સ્વાધ્યાયની શરૂઆત પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ સત્રદેવ, સત્રગુરુ અને સત્રધર્મ

પર શ્રદ્ધા રાખવી તેથી કરી. ત્યારબાદ જીવનો લક્ષ ગ્રંથિભેદ હોવો જરૂરી છે તે વાત વ્યાખ્યાનસાર ૧ની સમજણ આપતાં જણાયું. એ સાત પ્રકૃતિ જેમાં અનંતાનુંંધી ૪ કષાય તથા મિથ્યાત્વ મોહનીય, મિશ્ર મોહનીય અને સમ્યક્ત્વ મોહનીય છે તેની ખૂબ જ સુંદર રીતે છાણાવટ કરી. ત્યારબાદ અચ્યાત્મ માર્ગની રહસ્યભૂત વાત ગુરુગમજાનની સાધનાનો ઉઘાડ પરમ ફૂપાળુંદેવના “યમનિયમ પદ” તથા પત્રાંક ૪૭૨ દ્વારા ખુલ્લો કર્યો.

તા. ૨૨-૯-૨૦૧૧, ગુરુવારના રોજ ખૂબ જ આતુરતાથી રાહ જોવાતી હતી તે શિબિરની શરૂઆત થઈ. પરમ પૂજ્ય ભાઈશ્રીના ચાર સ્વાધ્યાયથી મુમુક્ષુઓ આંતરિક રીતે આ ત્રિદિવસીય શિબિર માટે તૈયાર થઈ ગયા હતા. તા. ૨૨, ૨૩, ૨૪ એ શિબિરના દિવસો હતા.

કામાણી જૈન ભવનમાં આ શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ત્રણ ધ્યાન તથા બે પ્રશિક્ષણનો લાભ શિબિર દરમ્યાન મળતો હતો.

આ વખતની શિબિરની વિશિષ્ટતા એ હતી કે પહેલા ધ્યાનમાં આપણા મુમુક્ષુઓ સિવાય અન્ય સાધકો પણ ભાગ લઈ શકે તેવી વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી.

બીજા ધ્યાનમાં માત્ર આપણા આશ્રમના મુમુક્ષુઓ ધ્યાન ધરતા હતા. તે વખતે બીજા બધા સાધકો માટે બ્ર.નિ. મીનળબેન તથા બ્ર.નિ. વિકમભાઈના સ્વાધ્યાયનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

શિબિરના પ્રથમ ધ્યાન પહેલાં સૌનો ઉત્સાહ અને ઉમંગ વધે તેવો બોધ આપતા પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ કહ્યું કે, “જે સાધકના અંત:કરણમાં દઢ નિશ્ચય અને આભવિશ્વાસ છે તે કશાથી ડરતો નથી.”

દઢ નિશ્ચય : મને જે માર્ગ મળ્યો છે એ માર્ગથી મારું અજ્ઞાન ચોક્કસ દૂર થઈ શકશે.

આત્મ વિશ્વાસ : જરૂર હું આ મનુષ્યભવથી જ મારું કાર્ય સાધી શકીશ.

આમ દરેક જીવે એવો વિરાટ વિશ્વાસ જગાડવો કે સાધનામાં આવતાં વિનો આપણને અટકાવી શકે નહીં.

બશે પ્રશિક્ષણમાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ પૂ. તત્ત્વાનંદવિજ્યજી મહારાજ સાહેબ ફૂત “ધર્મબીજ” પુસ્તકનો સ્વાધ્યાય કરાવ્યો. તેમાં ચાર ભાવનાઓનો ખૂબ જ સૂક્ષ્મતાથી બોધ અપાયો છે. તેની સરળ તથા સચોટ ભાષામાં પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ સમજણ આપી અને સૌના હંદ્યમાં મૈત્રી, પ્રમોદ, કરુણા અને માધ્યસ્થ ભાવની સ્થાપના થાય એવા આશીર્વાદ આપ્યા.

શિબિરના બીજા દિવસથી બ્ર.નિ. લલિતાબેન તથા બ્ર.નિ. મીનળબેને સાધક મુમુક્ષુઓની ચકાસણી કરી અને સાધના લક્ષી બોધ આપ્યો.

આ શિબિરનો કુલ ૬૦ મુમુક્ષુ આત્માઓએ લાભ લીધો.

કરુણામૂર્તિ પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ યાત્રા દરમ્યાન ઘણા મુમુક્ષુઓના ઘરે પગલાં કર્યા અને સમય અનુકૂળતા મુજબ ભોજન લીધું. દરેક ભોજન કલકત્તાની પ્રણાલિકા મુજબ સ્વાદિષ્ટ અને ભિષ્ટ હતું.

તા. ૨૫-૯-૨૦૧૧, રવિવારે ધર્મયાત્રાના છેલ્લા દિવસે સવારના થોડા મુમુક્ષુઓની સાથે પ.પૂ. ભાઈશ્રી દાદાવાડી જિનાલયે ગયા હતા. ૧૮૬૭માં શેઠ બદરીદાસે આ તીર્થનું નવનિર્માણ કર્યું હતું ને

જ્યક્લયાણસૂરિ મહારાજની નિશામાં પાર્શ્વનાથ ભગવાનની પ્રશ્નમરસ નિમંજ્ન પ્રતિમાળની પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી હતી. ત્યાં બાજુમાં અન્ય બે જિનાલયો પણ છે જેમાં શીતલનાથ તેમજ મહાવીર સ્વામી મૂળનાયક તરીકે બિરાજિત છે. આ જિનાલયો વિશિષ્ટ છે કારણ કે તેના બાધ્ય સ્વરૂપની રચનામાં મસ્તિષ્ણની સુંદર કલાકૃતિનું સમન્વય દેખાય છે.

દેરાસરની આગળ બગીચા, તેની મધ્યમાં કુવારા વિગેરે બધું જ અતિ રમણીય છે. આખા પરિસરમાં જ્યાં જુઓ ત્યાં માનવીની સર્જનાત્મક આત્મ-શક્તિનો અખૂટ પરિચય થાય છે.

દેરાસરજી બાદ શ્રી ગૌતમભાઈ પોતાનું ઘર કલકત્તા સ્થિત શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર મિશનને સમર્પિત કર્યું કે જેમાં પરમકૃપાળુદેવનું મંદિર બનાવવામાં આવ્યું છે ત્યાં પ.પૂ. ભાઈશ્રી સાથે સૌ દર્શન કરવા ગયા હતા. ત્યાંના તે સંસ્થા સાથે જોડાયેલા વિનિમ્ય અને ભક્તિસભર મુમુક્ષુઓએ પ.પૂ. ભાઈશ્રીનું સ્વાગત સન્માન કર્યું અને ત્યાં પત્રાંક ત૦૧ ઉપર ભાઈશ્રીએ સહુના ગ્રહસ્થ જીવનને સ્પર્શ એવો માર્ગિક બોધ આપ્યો હતો.

બપોરના બધા મુમુક્ષુઓએ પ.પૂ. ભાઈશ્રીને ભક્તિભાવે કૃતજ્ઞતાપૂર્વક શાલ ઓઢાડી અભિવાદન સાથે ઋણ સ્વીકાર કરી ભીની આંખે વિદાય આપી. પ્રેમના તાંત્રણે જોડાયેલા દરેક સંબંધમાં વિદાયની વેળા હંમેશા વસભી હોય છે અને જ્યાં ગુરુની સાથે શિષ્ય પ્રેમાદરભક્તિથી એકરૂપ બન્યો છે ત્યાં તો તે વિદાય અને ગુરુ ગયા પશ્ચાતનો વિરહ દિવસો સુધી વેદાય છે.

આમ કલકત્તાની ધર્મયાત્રા ઘણી પુરુષાર્થપ્રેરક, ધર્મવર્ધક નીવડી હતી.

॥ ॥ ॥

લેઝીજ સ્વાધ્યાય

વિષય : “મોક્ષમાર્ગ”

તા. ૨૧-૫-૧૧, શાનિવાર : બ્ર.નિ.શ્રી લલિતાબેનના ઘરે ઉંબહેનોએ સ્વાધ્યાયનો લાભ લીધો હતો. જે મોક્ષમાર્ગ ભગવાન મહાવીર વખતે હતો તે જ માર્ગ ચોવીશે તીર્થકરો પાસે હતો. તે જ માર્ગ આપણને ગુરુકૃપાથી પ્રાપ્ત થયો છે. જેનાથી શુદ્ધ આત્માની અનુભૂતિ કરવાની છે. આત્માના ગુણોનો વિકાસ કરવો કે અહમનો નાશ કરવો તે આપણા હાથમાં છે. જેમ જેમ અંતરમાં ગુરુકૃપા વેદાય છે, તેમ તેમ ગુણો પ્રગટે છે. જેમ જેમ ગુણો પ્રગટે છે - વિકાસ થાય છે, તેમ તેમ રાગ-દાસિ અને દ્રોષ-દાસિ સંકોચાતી જરો. પરમાંથી મળેલું સુખ માંગીને લાવેલા દાંગીના જેવું છે. સહજ સ્વાભાવિક સુખ તો આત્મામાં છે. જગતના પદાર્થો, વ્યક્તિઓ ટેમ્પરરી છે. ત્યારે મારો આત્મા સ્વરૂપમાં પરમેનન્ટ છે. મારું જ્ઞાન નિરંતર મને જ અનુભવે છે. સતત અનુભૂતિ મને મારી જ થઈ રહી છે. આમ સૌ બહેનોએ સ્વાધ્યાયનો લાભ લીધો હતો.

વિષય : “જે સ્વરૂપ સમજ્યા વિના પાચ્યો દુઃખ અનંત”

તા. ૨૮-૬-૧૧, મંગળવાર : જે પોતાનું સ્વરૂપ છે તેને સમજ્યા વગર, ઓળખ્યા વગર જીવ અનંતકાળ સુધી અનંત દુઃખોને ભોગવતો આવ્યો છે. ભવિષ્યકાળે અનંત દુઃખો ભોગવતાં પામતાં તે મૂળ જેણો છેદું એવાશ્રી સદગુરુદેવને અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર. આ શરીર તે હું - તેના સગાંભ્યાલાં તે મારાં, વૈભવ તે મારો - આવી ભ્રાંતિ અનાદિકાળથી ચાલી આવી છે. આજે આપણને આ કલ્પનાના જગતને ભૂલી આત્માની મસ્તીનો

અનુભવ કરવો છે. અનંતભવનું સાટું વાળવું છે. ભાંતિથી ભૂલા પડ્યા છીએ એટલે પોતાના ઘરથી દૂર ને દૂર રહ્યાં છીએ. તેથી આજે નહીં, કાલે નહીં, સંસારનાં કામ પતે પછી નહીં, હમણાં જ, આ જ ક્ષાણથી જાગ્રત થવું પડશે. કારણકે કાળ ક્યારે કોળિયો કરી જશે તેની ખબર નથી. જે અનિત્ય છે, અસાર છે, અશરણ છે; તે પ્રીતિનું કારણ કેમ થાય છે. જ્યાં સુધી તારા આત્મામાં બીજો રંગ સમાયેલો છે ત્યાં સુધી આત્માનો રંગ લાગી શકતો નથી.

વિષય : “સ્વરૂપના સથવારે”

તા. ૨૮-૬-૧૧, મંગળવાર : અનંત જન્મોથી ચાલી આવતી સંસાર યાત્રામાં જીવે ક્યારેય પોતાના સ્વરૂપનો સથવારો નથી કર્યો એટલે જન્મ, જરા, મરણને ભોગવતો આવ્યો છે. વ્યવહારમાં જીવ હમેશાં બધાં કાર્યોમાં સથવારો મળે તેમ ઈચ્છતો હોય છે. કારણ કે તેને ક્ષાણે ક્ષાણે દુઃખ - અશાંતિ અને ભય સત્તાવતા હોય છે. આ જ ભાંતિ છે. આ જ રીતે આખો સંસાર એકબીજાના આધાર પર ચાલે છે. અંતે બધા સથવારા ધૂટી જાય છે. પરંતુ સ્વરૂપનો સથવારો ગમે તેવા પ્રસંગોમાં ધૂટતો નથી. તેના માટે જોઈશો સદ્ગુરુનું શરણ, તેનો સંદેશ જીલવા માટે પાત્રતા. ગુરુ કહે છે કે હે વત્સ ! તારા સુખનો ખજાનો તારી પાસે જ છે. સ્વરૂપનો સથવારો કરી તેમાં ઝૂબકી માર તો તારા સુખનો ખજાનો, નિધિ તને પ્રાપ્ત થશે. પછી તો “વિષયારસ વિષ સરીખો લાગે ચેન પડે નહીં સંસારે” આવી સાધના કરી મનુષ્યભવ સફળ કરીએ.

□ □ □

શ્રી ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવની

ઉમંગપૂર્ણ ઉજવણી

શ્રી ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ એટલે શ્રી ગુરુવંદનાનો ઉત્સવ. આ દિવસની શિષ્ય ઉત્સુકતાપૂર્વક રાહ જોતો હોય એ સ્વાભાવિક છે. શ્રી ગુરુદેવના જે અનન્ય ઉપકારો છે તેનો બદલો તો શિષ્ય કોઈ રીતે વાળી શકે નહિ. પરિણામે ગુરુપૂર્ણિમાના દિવસે કોટિ કોટિ પ્રણામ-વંદના કરવાની ઈચ્છા દરેક શિષ્યને હોય જ.

દર વર્ષની માફિક આ વર્ષે પણ ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ ત્રિદિવસીય સ્વરૂપે તારીખ ૧૪-૧૫-૧૬ જુલાઈ, ૨૦૧૧, ગુરુવાર-શુક્રવાર-શનિવાર દરમ્યાન પ.પુ.ભાઈશ્રીની શુભ નિશ્રામાં આનંદ-ઉલ્લાસપૂર્વક ડેઝવામાં આવેલ હતો.

આ મહોત્સવ દરમ્યાન પ.પુ.ભાઈશ્રીએ કરાવેલ સ્વાધ્યાય અનુપમ-અદ્વિતીય કહી શકાય એવા હતા. પ્રથમ દિવસે “વિરાટ વિશ્વાસ અથવા શ્રદ્ધા” વિષય લઈ આત્મવિશ્વાસ વધારવા અને આધ્યાત્મિક ક્ષેત્રે પ્રગતિ સાધવા ઉદાહરણો સહ સમજ આપેલ તો બપોરના સ્વાધ્યાયમાં “ઉમંગના ઓધ” વિષય લઈ દરેક કાર્ય ઉત્સાહસભર રીતે કરવા જણાવેલ. બીજા દિવસે “સુખ-દુઃખનો વિષય” લઈ તેની વિસ્તૃત છણાવટ કરેલ હતી. બપોરના સ્વાધ્યાયમાં “અંદરને અજવાળે” નામે લેખને લઈ ભક્તિનું મહત્વ પ્રસ્થાપિત કરેલ. જ્યારે ગીજા દિવસે વચનામૃતજીમાંથી ઉપદેશશાયા-૪ (પાના નં. ૬૮૭) નો સ્વાધ્યાય કરાવેલ.

તારીખ ૧૫-૭-૨૦૧૧ના પુ.ભાઈશ્રીનું સ્વાગત કરવા ભાઈઓ અને બહેનો પુ.ભાપુજીની કુટિરથી કલ્યાણ હોલ સુધી લાઈનબદ્ધ થઈ વચ્ચેથી પસાર થતા - મનોહર જણાતા પૂ. ગુરુદેવને વધાવતા-વંદના કરતા હતા એ દશ્ય અનુપમ હતું. સવારના સત્તસભા યોજવામાં આવેલ. જેમાં ભક્તિ-સ્વાધ્યાય ઉપરાંત

આશીર્વાદ સેન્ટરનાં બાળકો (વિકલાંગ)દ્વારા સમૂહ નૃત્ય -અંખના ડૉ. કમલભાઈ શાહનું સન્માન - લંડનના ડૉ. અજય સંધ્વીના લગ્ન નિમિત્તે પ.પૂ.શ્રી બાપુજીને પ્રિય એવા પદોની સીડી કે જે તેઓના ખર્ચે બનાવવામાં આવેલ તેના પ.પૂ.ભાઈશ્રીના વરદ હસ્તે વિમોચનનો કાર્યક્રમ, - પ્રાસંગિક પ્રવચનો-સંઘપૂજન વગેરે કાર્યક્રમો યોજાયેલ.

ઉપરોક્ત કાર્યક્રમોનું સંચાલન બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈ દ્વારા કરવામાં આવેલ તો રાત્રે યોજાયેલ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમનું સંચાલન બ્ર.નિ. શ્રી મીનળબહેન દ્વારા કરવામાં આવેલ. સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમમાં નૃત્ય-સમૂહનૃત્ય-પદોની પ્રસ્તુતિ ઉપરાંત ત્રણ નાટકો રજૂ થયેલ જેમાં ૧. નામદેવની ભક્તિ, ૨. મહાસત્િસુંદરી અને ૩. ગજસુકુમાર હતા. પ્રથમ બે નાટક મુંબઈના મુમુક્ષુઓ દ્વારા અને ત્રીજું નાટક રાજકોટના મુમુક્ષુઓ દ્વારા રજૂ થયેલ. છેલ્દે સમૂહમાં રાસ-ગરબાનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવેલ હતો.

ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ નિમિત્તે શુભખાતે, અનાજ રાહત, શિક્ષણ, આરોગ્ય કેતે તેમજ જ્ઞાન ખાતે સારી એવી રકમ દાનપેટે મળેલ.

દહેરાસરજીની બોલી ખાતે પણ સારી એવી રકમ પ્રાપ્ત થયેલ. ગુરુપૂર્ણિમાના દિવસે તા. ૧૫-૭-૨૦૧૧ના બપોરે મુમુક્ષુગણ-આમંત્રિત મહેમાનો-સ્ટાફ મેખર્સ મળી કુલ ૪૬૫ ભાઈ-બહેનોએ સમૂહ ભોજન લીધેલ.

મહોત્સવ દરમ્યાન પ.પૂ.ભાઈશ્રી ઉપરાંત સર્વ બ્ર.નિ. શ્રી વિકમભાઈ, શ્રી મીનળબહેન, શ્રી લલિતાબહેન, શ્રી સુધાબહેન, શ્રી રસિકભાઈ, શ્રી વિનુભાઈ, શ્રી ભુપતભાઈ, શ્રી દીપકભાઈ, શ્રી કરશનભાઈ તેમજ ટ્રુસ્ટી શ્રી વરજીવનદાસભાઈ વગેરેએ ભાગ લીધેલ હતો.

□ □ □

પર્વાધિરાજ પર્યુષષાપર્વની થયેલ

ઉત્સાહસભર ઉજવણી

આશ્રમની વર્ષો જૂની પરંપરા અનુસાર આ વર્ષે પણ પર્વાધિરાજ પર્યુષષાપર્વની ઉત્સાહસભર ઉજવણી કરવામાં આવેલ હતી. પ.પૂ. ભાઈશ્રીની પાવન નિશ્રામાં વિવિધ કાર્યક્રમોનું સુંદર આયોજન કરવામાં આવેલ.

દરરોજ ધ્યાન-આજ્ઞાભક્તિ-સમૂહ ચૈત્યવંદન-સ્વાધ્યાય-આત્મસિદ્ધિ-પ્રતિકમણ-દહેરાસરજી માટે બોલીના કાર્યક્રમો ઉલ્લાસભયાર્થ વાતાવરણમાં ઉજવાયેલ હતા.

રવિવાર તા. ૨૮-૮-૧૧ના કલ્પસૂત્રજીનો વરધોડો ભારે ધામધૂમપૂર્વક કાઢવામાં આવેલ. તા. ૨૮-૮-૧૧ થી તા. ૧-૯-૧૧ સુધી કલ્પસૂત્રજીનું વાંચન-જ્ઞાનપૂજા થયેલ હતાં.

તીર્થકર પ્રલુબ મહાવીરસ્વામીના જન્મવાંચન પ્રસંગે સોમવાર, તા. ૨૯-૮-૧૧ના રોજ શ્રી અરુણભાઈ દોશી તરફથી સ્વામીવાત્સલ્યનું જમણ યોજાયેલ. પ.પૂ.ભાઈશ્રીની શુભ નિશ્રામાં માનસારોવર-કૈલાસ-અષાપદજીની ધર્મયાત્રા યોજાયેલ તેની ખુશાલીમાં આ ભોજન સમારંભ ગોઠવાયેલ. ઉપરાંત શ્રી પ્રહૃત્યભાઈ તરફથી માતુશ્રી કંચનબહેનની પુષ્યતિથિ નિમિત્તે લાડવાની પ્રભાવના કરવામાં આવેલ.

આ ઉજવણી દરમ્યાન પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ “‘ઉચ્ચ પ્રકાશના પંથે’ ગ્રંથમાંથી ‘પંચસૂત્ર’ વિષયનું પ્રથમ સૂત્ર કે જેમાં કુલ ૧૮ શ્લોકો છે તે વિસ્તૃત રીતે સમજાવેલ. આ ગ્રંથના રચયિતા કોણ છે તેની માહિતી અપ્રાપ્ય છે પરંતુ પ.પૂ.ભાનુવિજયજી ગણિવરજી દ્વારા તેના અનુવાદ અને ભાવાર્થ કરવામાં આવેલ છે. આ પ્રથમ સૂત્રમાં પાપ પ્રતિધાત-ગુણ બીજાધાનનો ઉપદેશ આપવામાં

આવેલ છે. પાપનો પ્રતિકાર કરવા અને ગુણોને ગ્રહણ કરવા સંદેશ આપવામાં આવેલ છે. રાગ-દ્વાર દૂર કરવા જગ્યાવેલ છે. સંસારનો નાશ શુદ્ધ ધર્મથી થાય છે. ચાર શરણાંનો સ્વીકાર-દૃષ્ટતની ગઈ-નિદા કરવાથી તથા સુકૃતની ભારોભાર અનુમોદના કરવાથી આત્મા કર્મના બોજામાંથી મુક્ત થાય છે. આ સૂત્ર સાધકની સાધના માટે ઉપયોગી અને મહત્વનું છે.

બુધવાર તા. ૩૧-૮-૧૧ના રોજ સાંજના પ્રતિકમણ બાદ બ્ર.નિ.શ્રી વિકમભાઈએ પ.પૂ.ભાઈશ્રીની નિશ્રામાં યોજાયેલ કેલાસ-માનસરોવર-અષાપદજની ધર્મયાત્રાનો સવિગત અહેવાલ આપેલ જેનાથી મુમુક્ષુઓએ ભાવયાત્રાનો અનુભવ પ્રાપ્ત કરેલ હતો. ગુરુવાર તા. ૧-૯-૧૧ના રોજ સવારે માનસરોવરથી લાવવામાં આવેલ પવિત્ર જળને પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ આશ્રમના ઉપશમકુંડમાં વહેવડાવેલ હતું.

આ પર્વ દરમ્યાન મુમુક્ષુઓ દ્વારા સારી એવી તપશ્ચિર્યા કરવામાં આવેલ. શુક્રવાર, તા. ૨-૯-૧૧ના રોજ પ.પૂ.ભાઈશ્રીની પવિત્ર નિશ્રામાં વવાણિયા-રાજકોટની ધર્મયાત્રા યોજાયેલ હતી. ૧૦૦ મુમુક્ષુઓ તેમાં જોડાયેલ હતા.

વવાણિયા-રાજકોટની ધર્મયાત્રા

તા. ૨-૯-૧૧ શુક્રવારે વવાણિયા-રાજકોટની એક દિવસની ધર્મયાત્રા રાખવામાં આવેલ હતી. સાયલા આશ્રમમાં સવારે પારણા કરી અને પ.પૂ.ભાઈશ્રીની નિશ્રામાં દર મુમુક્ષુ ભાઈઓ-બહેનો રખાની બે બસ તથા ગ્રાન્ટ મોટરમાં રવાના થઈ અને ૧૧-૩૦ વાગે પ.કૃ.દેવની જન્મભૂમિ વવાણિયા પહોંચ્યા. અહીંયાં દર્શન તથા ભક્તિ કરી અને ૧-૦૦ વાગે રવાના થઈ બપોરે ૩-૦૦ વાગે રાજકોટ પહોંચ્યા. પ.કૃ.દેવે પોતાના અંતિમ શાસ આ ભૂમિ પર છોડેલા હતા. અહીંયાં (૧)

સમાધિભવન (નર્મદા મેન્શન) તથા (૨) જ્ઞાનમંદિરમાં દર્શન તથા ભક્તિ કરવામાં આવેલ. આપણા મુમુક્ષુ આ. નવનીતભાઈ બાવીસી પરિવાર તરફથી બજે સમયના ભોજનની વ્યવસ્થા રાખવામાં આવેલ. બપોરનું ભોજન Flaver Hotel માં રાખેલ તથા સાંજનું ભોજન તેમના નિવાસસ્થાને રાખવામાં આવેલ.

આ યાત્રા પછી સાંજે ૫-૪૫ થી ૬-૪૫ સુધી પૂ. ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય તેમના ઘેર રાખેલ હતો. ઉપદેશ ગાથા ૭ માંથી પૂ.ભાઈશ્રીએ સ્વાધ્યાય કરાવ્યો હતો.

॥ ॥ ॥

આત્માર્થી શ્રી ભરતભાઈ મહેતાના ઘરે સ્થાપના વિધિ

બ્ર. લલીતાબેન મહેતાના સુપુત્ર ભરતભાઈ તથા વીણાબહેને અમદાવાદમાં એક વિશાળ મોટો બંગલો લીધો અને તેના એક રૂમમાં ઘર દેરાસરજની રચના કરાવી. ૧૭ જુલાઈ, ૨૦૧૧ના શુભ દિવસે પાર્શ્વનાથ ભગવાનની બે પ્રતિમાજી, વીતરાગ ભગવંતની ૭૫૦ વર્ષ જૂની પંચધાતુની પ્રતિમાજી તથા પ.કૃ.દેવ શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર, પૂ. સોભાગભાઈ તથા પૂ.બાપુજીના ચિત્રપટની સ્થાપના વિધિ રાખવામાં આવેલ.

પ્રથમ વાસ્તુપૂજન ભજાવવામાં આવ્યું અને તે પછી ખૂબ જ ઉમંગ, ઉલ્લાસ અને ભક્તિભાવપૂર્વક, પૂ. ભાઈશ્રીના શુભ હસ્તે સ્થાપનાવિધિ કરવામાં આવી. આ શુભ પ્રસંગે બધા જ બ્રહ્મનિષ્ઠો, મુમુક્ષુઓ તથા ભરતભાઈનાં કુદુંબીજનો મોટી સંખ્યામાં હાજર હતાં.

સ્થાપનાવિધિ પછી ભોજનની વ્યવસ્થા રાખવામાં આવેલ હતી.

મુમુક્ષુ વર્ષાબેન લાખાણીના ઘરે

સ્થાપના વિધિ

બોરીવલી મુંબઈ રહેતાં મુમુક્ષુ વર્ષાબેન લાખાણીએ મુંબઈ છોડી રાજકોટ વસવાટ કરવાનો નિશ્ચય કર્યો અને તેમણે રાજકોટમાં એક સુંદર ફ્લેટ લીધો. આ ફ્લેટમાં તૈયાર કરાવેલ મંદિરમાં (૧) શાંતિનાથ ભગવાનની પ્રતિમાજી (૨) પ.કૃ.દેવ શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજી તથા (૩) પૂ.બાપુજી-ગુરુમાંબાઈશ્રીના ચિત્રપટની સ્થાપના વિધિ તા. ૨૧ જુલાઈ, ૨૦૧૧ના પૂ.ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારીના શુભ હસ્તે રાખવામાં આવેલ.

આ પ્રસંગે રાજકોટ તેમના મકાનની શેરીમાં પ્રવેશતાં જ તેમણે શાંતિનાથ ભગવાનની પ્રતિમા પૂ.ભાઈ શ્રી તથા સર્વે બ્રહ્મનિષોનું ભવ્ય સામૈયું કર્યું.

આ પછી ખૂબ જ હર્ષ ઉત્સવપૂર્વક સ્થાપના વિધિ સંપત્ત થઈ. સ્થાપના વિધિ પછી પૂ. ભાઈશ્રીનો સ્વાધ્યાય રાખવામાં આવેલ હતો.

આ પ્રસંગે લાખાણી પરિવારના સત્યો અને મુમુક્ષુઓ હાજર હતાં. વર્ષાબેન તરફથી ભોજનની સુંદર વ્યવસ્થા રાખવામાં આવેલ.

ચિ. જિજ્ઞાની સ્મૃતિમાં

લંડન નિવાસી મુમુક્ષુ શ્રીમતી કાંતાબેન શાંતિલાલ શાહની સુપુર્ગી ચિ. જિજ્ઞા હરેશ હરિયાની ૧૦મી પુણ્ય સ્મૃતિમાં તા. ૧૬-૮-૨૦૧૧ના રોજ અંખનાં ૧૦ ઓપરેશન સાયલા હોસ્પિટલમાં રાખવામાં આવેલ હતાં. અનુષ્ણાબેન હરિયાના હસ્તે આ દાનપ્રાપ્તિ થયેલ. તદ્વારાંત જરૂરિયાતમંદ બહેનને પગભર કરવા માટે તેમના તરફથી એક સિલાઈ મશીન પણ આપવામાં આવેલ. ખૂબ ખૂબ ધ્યાવાદ.

॥ ॥ ॥

નેત્રયજ્ઞ

અમેરિકા સ્થિત ચંદ્રિકાબેન તરુણભાઈ ગાંધીને આપણી આંખની હોસ્પિટલમાં નેત્રયજ્ઞ કરવાના શુભ ભાવો જાગ્યા અને તેમણે ૫૪ ગરીબ દર્દીઓની આંખમાં ફરીથી અજવાળાં થાય તેવો સંકલ્પ કર્યો. તેના અનુસંધાને તા. ૨૦ જુલાઈ ૨૦૧૧ ના રોજ નેત્રયજ્ઞની શુભ શરૂઆત પૂ.ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારીએ દીપ પ્રગટાવીને કરી. આ પ્રસંગે અન્ય બ્રહ્મનિષો, મુમુક્ષુઓ તથા હોસ્પિટલના કર્મચારીઓ હાજર હતાં.

॥ ॥ ॥ ॥

શ્રી શશીકાંતભાઈ દામાણીનો દેહવિલય

શ્રી સદગુરુકૃપા અપરંપાર

મુમુક્ષુ શ્રી શશીકાંતભાઈ દામાણી જેઓ છેલ્લા શાસ સુધી સાયલા આશ્રમમાં જ રહ્યા. “મારા ભાગ્યમાં જેમ હશે તે થશે, પણ મારે સાયલા આશ્રમમાં જ દેહ છોડવો છે.” શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમના કણ કણમાં જેનું મન પરોવાયેલ હતું તેવા શ્રી શશીકાંતભાઈ દામાણીના આ શરીરો હતા. મૃત્યુ વખતે જે સમભાવમાં રહે તે જ સાચા મુમુક્ષુ. કેન્સર જેવા અસાધ્ય રોગનો ભોગ બન્યા પછી પણ આશ્રમ પ્રયેનો લગાવ ઘટ્યો નહીં, પણ વધ્યો. આશ્રમના કોઈપણ કાર્ય માટે ખડે પગે તૈયાર, હૈયાસૂઝ પણ ઘણી. સતત કાર્યમંન રહે.

અચાનક તબિયત બગાડી, ફેલ્લુ આરી-૨૦૧૧માં નિદાન થયું - કેન્સર છેલ્લા તબક્કામાં હતું. આવા સમાચારથી કોઈપણ વ્યક્તિ ભાંગી પડે. આ તો સાધક આત્મા હતા. મોતનો ડર કેવો? કણભંગુર દેહનો મોહ શાનો હોય? જુલાઈ-૨૦૧૧માં અમદાવાદ હોસ્પિટલમાં બે ઓપરેશન કરાવ્યાં પણ દર્દનો કોઈ ઈલાજ જ ન હતો, પાછા સાયલા આશ્રમમાં આવ્યા. હાલતા-ચાલતા થયા

પણ પરિષામની જાણ હતી જ. તેમણે નક્કી કર્યું કે હવે છેલ્લો શ્વાસ આશ્રમમાં જ મૂકવો. છેલ્લા ૧૫ દિવસ પથારીમાં રહ્યા. દેહ હુઃખ અનુભવ્યું પણ મન પ્રસાશ હતું, અધ્યાત્મમય હતું. પ.પુ. ભાઈશ્રીની સંમતિથી એકાંત મૌન આરાધના શિબિરમાં પણ ભાગ લીધો.

પ.પુ. ભાઈશ્રી અષાપદ કેલાસ માનસરોવરની ધર્મયાત્રામાં હતા. પ.પુ. ભાઈશ્રી તા. ૧૪-૮-૨૦૧૧ના રોજ મુંબઈ પથાર્યા. ફોનથી વાત કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો પણ વાચા બંધ થઈ ગઈ હતી. પ.પુ. ભાઈશ્રીએ ફોનમાં કહ્યું કે “હું જે બોલું છું તે સમજાતું હોય તો હોકારો આપજો.” તેઓ હોકારો આપતા હતા. “પ.પુ. ભાઈશ્રીએ કહ્યું સાધનામાં મક્કમ રહેજો, મન બીજે ક્યાંય જવું જોઈએ નહિ, સાધનાનો પુરુષાર્થ ચાલુ રાખજો.” અને તેઓ સદ્ગુરુની આજામાં જ રહ્યા. બ્ર.નિ. શ્રી લલિતાબેનને લાગ્યું કે હવે આ મહેમાન ૧-૨ દિવસથી વધુ ટકશે નહિ તેથી તેમની સંમતિથી સાગારી સંથારો કરાવ્યો અને આલોચના પણ સંભળાવેલ. તેમના ધર્મપત્ની ચંદ્રિકાબેને પણ અદારપાપ સ્થાનક અને બૂહુદ આલોચના વિ. સંભળાવેલ. બીજે દિવસે થોડું સારું લાગ્યું પણ આ જ્યોતિનો છેલ્લો જબકારો હતો. અચાનક તબિયત બગડી. તા. ૧૮-૮-૨૦૧૧ના રોજ સવારે ૮.૩૫ વાગ્યે નશ્વર દેહનો ત્યાગ કર્યો. તેઓ છેલ્લા દિવસોમાં હાથ જોડી રાખતા. આમ જોડેલ હાથે સમાધિ મરણ થયું. તેમની દીકરીએ નવકાર મંત્રનો જાપ ચાલુ જ રાખ્યો હતો.

શ્રી શશીકાંતભાઈનું મનોબળ અને મોત સામેની નીડરતા તેમના સાચા મુમુક્ષુપણાને દર્શાવતાં હતાં. જીવન જેટલું જીવા એટલું સુંદર જીવા. જરૂરથી રોગે વેરી લીધા અને જરૂરથી વિદાય થયા. કાયમનું સ્મરણ મૂકીને એક આદર્શ મૂકી ગયા.

તેમનાં ધર્મપત્ની શ્રીમતી ચંદ્રિકાબેને ગજબનાક સમજાણ દાખવી. પોતે ખૂબ જ હિમત-ધૈર્ય રાખ્યાં અને શશીકાંતભાઈને પણ ખૂબ હિમત આપી. ચંદ્રિકાબેને છેવટની ઘડી સુધી આંખમાંથી આંસુનું એક ટીપું પણ ન પાડ્યું.

શશીકાંતભાઈની ઈચ્છા પ્રમાણે દેહદાન કર્યું, સુરેન્દ્રનગરની શેરી સી.યુ.શાહ હોસ્પિટલમાં દેહ અર્પણ કર્યો. ગુરુકૃપા બળ ઔર હે ! શ્રી સદ્ગુરુકૃપાની બલિહારી અપરંપાર !

॥ ॥ ॥

શ્રી વસંતબેન (બેના)નો દેહવિલય

આત્માર્થી વસંતબેન સાને ૧૯૭૮થી પ.પુ. ભાપુજ્ઞના સાંનિધ્યમાં આવ્યાં. પુ. શ્રી કૌશલ્યાભાઈ મહાસતીજી સાથે પ.પુ. ભાપુજ્ઞનો આશ્રય સ્વીકાર્યો અને આધ્યાત્મિક સાધના શરૂ કરી. પ.પુ. શ્રી કૌશલ્યાભાઈ સતીજીએ ત્વરાથી સાધના કરી પોતાની-સ્વની ઓળખાણ કરી લીધી. આત્માર્થી વસંતબેન પણ સાધનામાં પ્રગતિ કરતાં રહ્યાં. શિસ્તમાં કડક હતાં, પોતાની સાધનામાં આગળ વધવા પુરુષાર્થી રહ્યાં હતાં. શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળના શરૂઆતના પુસ્તક પ્રકાશનમાં ભાષાકીય રીતે ઘણો ફાળો આપ્યો. ધીરે ધીરે આધ્યાત્મિક પ્રગતિના પથ પર ચાલતાં રહ્યાં અને પોતાના નિશ્ચિત ધ્યેય સુધી પહોંચવાનો પુરુષાર્થ કરતાં રહ્યાં અને તે ધ્યેય સુધી પહોંચી ગયાં હતાં. તેથી નાદુરસ્ત તબિયત હોવા છતાં તબિયત વિષેની કોઈ ફરિયાદ નહીં. બસ, પોતા તરફની દણ્ણ રાખીને જ રહ્યાં.

પ.પુ. ભાઈશ્રી કેલાસ-માનસરોવરની યાત્રાએ હતાં તે દરમ્યાન તેઓની તબિયત વધુ બગડતા ૧૦ દિવસ અમદાવાદ ગયા. પ.પુ. ભાઈશ્રી સતત તેઓની તબિયતના સમાચાર લેતાં અને તેઓ ૨૨-૮-૧૧ના

સાયલા પધાર્યા કે તુરત જ વસંતબેનને સાયલા આશ્રમમાં આવી જવાં કહ્યું અને તા. ૨૩-૮-૧૧ના વસંતબેનને સાયલા આશ્રમમાં લઈ ગયા. ત્યાં પ.પુ. ભાઈશ્રીએ તેઓની કાળજી લઈને તેઓ સ્વમાં વધુમાં વધુ સમય સ્થિર રહે તેવો બોધ આપ્યો. તે બોધના આધારે, ગુરુના શરણે આત્મારી વસંતબેન દેહની પીડાને વિસરી જઈને સતત સ્વમાં જ રહ્યા. બ્ર.નિ. લલિતાબોના, આત્મારી નિરંજનાબેન તથા અન્ય મુમુક્ષુઓ અને આશ્રમના સ્ટાફ પણ તેઓની કાળજી લીધી. છેવટે આ નશ્વર દેહનો ત્યાગ કરી સમાધિપૂર્વક દેહત્યાગ કરી આગળની યાત્રાએ ચાલી નીકળ્યાં. તેઓને સદ્ગુરુ પ્રત્યે અતૂટ શ્રદ્ધા હતી અને તેમના માર્ગદર્શન પ્રમાણે ચાલવાની દઢતા હતી. જે છેક સુધી ચાલુ રહી અને સમાધિ મૃત્યુને વર્ણ્ય. તેઓનો આત્મા જ્યાં હોય ત્યાંથી આગળ સાધના કરતાં રહી નિશ્ચિત ઘેયને પ્રાપ્ત કરે એવી ભાવના સહ.

□ □ □

વીણોલા મોતી

- દોષોથી સાઝ થવાની જેને વેદના હોય, દોષિતને માઝ કરી દેવાની જેની પાસે ઉદારતા હોય અને પ્રભુને યાદ રાખવાની જેનામાં ફૂતજીતા હોય એની સદ્ગતિ નિશ્ચિત છે.
- જન્મ પહેલાં જે આપણી પાસે નહોંનું અને મોત પછી જે આપણી પાસે રહેવાનું નથી એ પદાર્થને ‘મારા’ માનવા એ આર્તધ્યાનનું કારણ છે.

- આચાર્યશ્રી વિજય રતનસુંદરસૂરીશ્રવજી

“ક્યા જાનુ, કષુ પુણ્ય પ્રગટે,
મીલા માનુષા અવતાર,
નહીં ઐસો જન્મ બારંબાર.”

- મીરાબાઈ

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ સંચાલિત

આશીર્વાદ વિકલાંગ કેન્દ્ર - સાયલા

ક્ષમતા કેન્દ્ર - લીંબડી

ઉપાસના તે કેર સેન્ટર, જોરાવરનગર

જુલાઈથી સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૧ કાર્ય અહેવાલ

આશીર્વાદ, ક્ષમતા અને ઉપાસના

સેન્ટરની પ્રવૃત્તિઓ

નવા સત્રથી સાયલા તે કેર સેન્ટરમાં ઉપતેમજ તેમાં ૧૫ બાળકોને દવા તથા ૧૫ બાળકો ફિઝિયોથેરાપી સારવાર મેળવી રહ્યાં છે. ક્ષમતા કેન્દ્ર, લીંબડીમાં ૨૫ બાળકો તે કેર સેન્ટરમાં તેમજ ૬ બાળકોને દવા અને ૬ બાળકોને ફિઝિયોથેરાપી સારવાર મેળવી રહ્યાં છે. ઉપાસના સેન્ટરમાં ૩૦ બાળકો તે કેર સેન્ટરમાં ૭ બાળકોને દવા તથા ૧૫ બાળકોને ફિઝિયોથેરાપી સારવાર વિના મૂલ્યે આપવામાં આવી રહી છે.

નવા સત્રની શરૂઆત પ.પુ.ભાઈશ્રીના આશીર્વાદથી કરવામાં આવી તેમજ બાળકોને દાતાઓ તરફથી મળેલ સ્કૂલબેગ, યુનિફોર્મ, લંચબોક્સ, વોટરબેગ, બુટ-મોઝ અને સ્લેટનું વિતરણ પ.પુ.ભાઈશ્રી અનો બ્રહ્મનિષ શ્રી વિકમભાઈ તથા શ્રી મીનળબેન અને મુમુક્ષો તથા ટ્રસ્ટીગણના હસ્તે વિતરણ કરવામાં આવ્યું. આ વિતરણ સમારંભમાં શ્રી વિકમભાઈએ બાળકોને બાળગીત ગવડાવી ભાવવિભોર કરી દીધાં. બાળકો આનંદથી જૂમી ઊઠ્યાં. શ્રી વિકમભાઈ અને શ્રી મીનળબેન સ્ટાફના ભાઈ-બહેનોના આ સેવાકાર્યને બિરદાવી પ્રોત્સાહિત કર્યા.

પ.પુ.ભાઈશ્રીએ બાળકોને જલદી હાલતાં ચાલતાં થઈ જય અને હસતાં રમતાં આ કેન્દ્રમાં ખીલી ઊઠે અને આ કેન્દ્રની વિકાસ યાત્રામાં

જોડાયેલ સ્ટાફ મિત્રો વધારે ને વધારે કામ કરતા રહે તેવા આશીર્વદ આપ્યા.

અગાઉ દાતાશ્રી દ્વારા મળેલ ઈકો ગાડી પ.પૂ.ભાઈશ્રીના હસ્તે આશીર્વદ વિકલાંગ કેન્દ્રને અર્પણ કરવામાં આવી અને પ.પૂ. ભાઈશ્રીએ આ પ્રસંગે આ ગાડી આપનાર દાતાશ્રીને ખૂબ ખૂબ શુભેચ્છા પાઠવી આશીર્વદ આપ્યા અને આ ગાડી દ્વારા દૂરનાં ગામડાંઓમાંથી બાળકોને લાવી આ કેન્દ્રનો લાભ મળશે તેવી શુભેચ્છા પાઠવી.

તેમજ ગુરુપૂર્ણિમા નિમિત્તે પ.પૂ.ભાઈશ્રીના સાંનિધ્યમાં કલ્યાણ હોલમાં બાળકોએ ગીત રજૂ કરી કલ્યાણ હોલમાં બેઠેલાને મંત્રમુખ કરી બાળકોએ તેમની કળા પ.પૂ.ભાઈશ્રીના ચરણોમાં ગુરુપૂર્ણિમા નિમિત્તે અર્પણ કરી. પ.પૂ.ભાઈશ્રી તથા બ્રહ્મનિષ શ્રી વિકમભાઈ અને શ્રી મીનાળબેન તેમજ મુમુક્ષુઓના હસ્તે ગુરુપૂર્ણિમા નિમિત્તે ઉત્ત્રાયસિકલનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું.

ગાણેય સોન્ટરનાં બાળકોએ જુદા જુદા તહેવારોની ઉજવણી દરેક સેન્ટરમાં કરવામાં આવી તે અંતર્ગત આશીર્વદ કેન્દ્રમાં રક્ષાબંધન કાર્યક્રમ બ્રહ્મનિષ શ્રી કરશનભાઈ, શ્રી લલિતાબા, શ્રી કિશોરભાઈ તેમજ મુમુક્ષોના સાંનિધ્યમાં ઉજવણી કરવામાં આવી તેમજ સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના ૧૦૮ એમ્બ્યુલન્સના કર્મચારીઓએ વિકલાંગ બાળાઓના હસ્તે રાખડી બંધાવી ધન્યતા અનુભવી.

સાયલા ગામમાં યોજાતા ગણેશ ઉત્સવમાં શિવશક્તિ ચુપ દ્વારા બાળકોને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવા માટે તક આપી જેમાં પાંચ હજાર જેટલી માનવમેદનીમાં આ કાર્યક્રમ આ બાળકોના કાર્યક્રમથી શરૂઆત કરી અને આ માનવ મેદનીએ

આ બાળકોના કાર્યક્રમને જોઈ આશીર્વદ સાથે તેમની કલાને તાળીઓના ગડગડાટ અને ઈનામોથી બાળકોને પ્રોત્સાહિત કર્યા.

દર વર્ષે યોજાતા અંધજન મંડળમાં રાષ્ટ્રીય અંધજન ધ્વજદિન નિમિત્તે આશીર્વદ, ક્ષમતા અને ઉપાસનાનાં બાળકોએ અંધજન મંડળ અમદાવાદના રસોત્સવ કાર્યક્રમમાં ભાગ લીધો અને અમે પણ શહેરી વિસ્તારથી કર્ય ઉત્તરતા નથી તેવો સંદેશો પ્રેક્ષકગણોને આપ્યો.

એલ. આઈ. સી. ઓફ ઈન્ડિયાના પદમા જન્મદિવસે લીબડી ક્ષમતા કેન્દ્રમાં આશીર્વદ, ઉપાસના અને ક્ષમતા કેન્દ્રનાં ૩૦ બાળકોની ચિત્રસ્વર્ધા યોજાઈ અને ૧૦૦ ઉનિયાના નંબરને પ્રોત્સાહક ઈનામો એલ. આઈ. સી. લીબડી યુનિટના ઓફિસરોના હસ્તે વિતરણ કરવામાં આવ્યાં.

વિતરણ કેમ્પ / નિદાન કેમ્પ / સાર્ટિફિકેટ કેમ્પ

ઓગષ્ટ માસમાં દાતાશ્રી સ્વ. શાંતાબેન નંદલાલભાઈ શાહ હસ્તે શ્રી જ્યસુખભાઈ શાહ ચોટીલાવાળા લંડનાા આર્થિક સહયોગથી વિકલાંગોને સાધન સહાય સેવા યજ્ઞ યોજાયો. જેમાં ટ્રાયસિકલ, વ્હીલચેર, કેલીપર્સ અને ઘોડી વગેરે ૧૦૧ જેટલા વિકલાંગોને શ્રી જ્યસુખભાઈ શાહના સુપુત્ર શ્રી પંકજભાઈ તેમનાં ધર્મપત્ની અને બાળકો તથા પરિવારજનોના હસ્તે વિતરણ કરાયું તેમજ ચોટીલા ચામુંડા માતાના મંદિરના મહંતશ્રીના વરદ હસ્તે વિકલાંગોને સાધન વિતરણ કરવામાં આવ્યું અને તેમના આશીર્વદ વિકલાંગોએ લીધા.

આશીર્વદ વિકલાંગ દ્વારા નેશનલ પ્રોગ્રામ ફીર પ્રિવેન્શન એન્ડ કંટ્રોલ ઓફ ડેફનેસ (N.P.P.C.D.) અંતર્ગત નિદાન કેમ્પ શ્રી રાજસોભાગ સત્સંગ મંડળ સંચાલિત સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્રમાં યોજાયો. જેમાં

૮૮ વ્યક્તિઓએ ભાગ લીધો.

આ નિદાન કેમ્પમાં ઈ.એન.ટી. સર્જન ડૉ. સંદિપ વાણી સાહેબે દર્દીઓનું નિદાન કરી સલાહ પૂરી પાડી જેમાં ઓપરેશનવાળા દર્દીને સિવિલમાં ઓપરેશન માટે આવવા જણાવ્યું તેમજ દવા સામૂહિક આરોગ્ય કેન્દ્ર દ્વારા મફત આપવામાં આવી.

માનસિક બીમારી પ્રોજેક્ટ, ચોટીલા અંતર્ગત માનસિક બીમારી ધરાવતા વ્યક્તિઓ માટે મેડિકલ સાર્ટિફિકેટ કેમ્પનું આયોજન થાનગઢ મુકામે કરવામાં આવ્યું. જેમાં અંધજન મંડળ વખાપુર, અમદાવાદથી સાઈડિકાટ્રીસ્ટ દ્વારા સેવા પૂરી પાડવામાં આવી અને ચોટીલા તાલુકાના ૬૦ વ્યક્તિઓ આવ્યા અને તેમાંથી ૬ વ્યક્તિઓને માનસિક બીમારીનાં મેડિકલ સાર્ટિફિકેટ અને બાકીનાનો જરૂરિયાત મુજબ દવાનો લાભ આપવામાં આવ્યો.

આ કેમ્પ દરમિયાન થાનગઢ ગામમાં છેલ્લાં દશ વર્ષથી ઘરમાં બાંધી રાખેલ માનસિક બીમાર વ્યક્તિને ડોક્ટરે મેન્ટલ હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવાનું જણાવ્યું. થોડા દિવસો બાદ તેના કુટુંબને ખૂબ જ સમજાવી, અમદાવાદ તેમજ આશીર્વાદના સ્ટાફ થાનગઢ લાયન્સ કલબની એમ્બ્યુલન્સમાં મહામહેનતો બોસાડી મેન્ટલ હોસ્પિટલ, અમદાવાદમાં દાખલ કર્યા અને ૬૦ દિવસ મેન્ટલ હોસ્પિટલમાં સારવાર હેઠળ રાખવામાં આવ્યા. ૬૦ દિવસ બાદ જ્યારે આશીર્વાદ અને કુટુંબના સભ્યો ગયા ત્યારે તેમને ઓળખવા એ એક સપનું લાગ્યું પરંતુ સત્ય એ હતું કે મેન્ટલ હોસ્પિટલના ડોક્ટર અને સ્ટાફની મહેનતથી આ ભાઈને નવું જીવન મળ્યું અને તેમને થાન મુકામે પાછા તેમના ધેર

લાવ્યા ત્યારે સૌ કોઈએ અચરજ પામી સંસ્થાના કાર્યકરોને ધન્યવાદ આપ્યા.

જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અને આરોગ્ય વિભાગ તેમજ આશીર્વાદ દ્વારા વિકલાંગ વ્યક્તિઓ માટે મેડિકલ સાર્ટિફિકેટ કેમ્પનું આયોજન લીબાડી કરવામાં આવ્યું જેમાં જુદા જુદા નિષ્ણાતો જેવા કે આઈ સર્જન, ઈ.એન.ટી. સર્જન, ઓર્થોપેડિક સર્જન અને સાઇકિઅટ્રીસ્ટ, જિલ્લા સર્વ શિક્ષા અભિયાન મિશન કો-ઓર્ડિનેટર દ્વારા સેવા પૂરી પાડવામાં આવી, જેમાં કુલ ૪૨૨ વિકલાંગ વ્યક્તિઓ આવ્યા અને તેમાંથી ૧૮૦ વ્યક્તિઓને વિકલાંગતા મુજબ મેડિકલ સાર્ટિફિકેટનો લાભ મળ્યો.

ત્રણ માસ દરમિયાન સ્ટાફ મેળવેલ તાલીમ / સેમિનાર

નોશનાલ ટ્રસ્ટ અંતર્ગત કલેક્ટર કચેરી સુરેન્દ્રનગર ખાતે લોકલ લેવલ કમિટીની મીટિંગમાં શ્રી આર. એસ. જાદવે હાજરી આપી અને આગામી સમયમાં વિકલાંગો માટે અવેરનેસના પ્રોગ્રામ કરવા કલેક્ટરશ્રીએ માર્ગદર્શન પૂરું પાડ્યું.

રાષ્ટ્રીય વિકલાંગ નાણાકીય નિગામ (N.H.F.D.C) સેમિનારમાં સાયલા તાલુકાના ૮ વિકલાંગ વ્યક્તિઓ સાથે શ્રી સુરસંગ રાઠોડે અંધજન મંડળ - વખાપુર, અમદાવાદ ખાતે ભાગ લીધો, જેમાં વિકલાંગોને વ્યવસાય કરવા માટે કદ્દ રીતે આર્થિક સહાય મેળવવી તેનું માર્ગદર્શન તજ્જ્ઞો દ્વારા આપવામાં આવ્યું. શુજરાતમાંથી લગભગ ૨૦૦ જેટલા વિકલાંગોએ ભાગ લીધો હતો.

અંધજન મંડળ - વખાપુર, અમદાવાદ ખાતે ભારતમાં કામ કરતી જુદી જુદી સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓનો યુનાઇટેડ નેશન કન્વેન્શન રાઈટ ફોર પર્સન વિથ ડિસેબિલિટી (U.N.C.R.P.D.)

સેમિનાર યોજાયો જેમાં શ્રી આર. એસ. જાદવે ભાગ લીધો.

સેન્સ ઈન્ટરનોશનલ ઈન્ડિયા આયોજિત પ્રોજેક્ટ પ્રપોઝલ સેમિનારમાં શ્રી સુરસંગ રાઠોડે અમદાવાદ ભાગ લીધો.

સેન્સ ઈન્ટરનોશનલ ઈન્ડિયા આયોજિત પેરેન્ટ્સ કાઉન્સેલિંગ ટ્રેનિંગમાં શ્રી દીપક ચૌહાણે અમદાવાદ ભાગ લીધો.

સેન્સ ઈન્ટરનોશનલ ઈન્ડિયા આયોજિત લીડરશિપ ટ્રેનિંગમાં શ્રી ગીતા અડાલજાએ અંધજન મંડળ - વાંચાપુર, અમદાવાદ ભાગ લીધો.

સંસ્થા દ્વારા આપવામાં આવેલ તાલીમ

સાઈટ સેવર ઈન્ટરનોશનલ હૌસંગાબાદ, જબલપુર તથા “ઉન્નતિ” સંસ્થા અમદાવાદ, શેર્યા વિજન ફાઉન્ડેશન - જોધપુર (રાજસ્થાન), ટાટા ઈન્સ્ટિટ્યુટ સોશિયલ સાયન્સ - મુંબઈ, સી.આર.ઇ. પ્રોગ્રામના સ્પે. શિક્ષકો, કનોરીયા સેન્ટર ફોર મેડિકલ એજ્યુકેશન - ભાટ, ગાંધીનગરથી સાયકોલોજીના વિદ્યાર્થીઓ મળીને કુલ ૨૦૦ આવ્યાં અને તેમને ગ્રામ્ય કક્ષાએ વિકલાંગોના પુનર્વસનની પ્રક્રિયા તેમજ બ્લાઇન્ડ ફોડમાં સ્ટીભ્યુલેશન તાલીમ આપી અને સમાજ સુરક્ષા કચેરી, સિવિલ હોસ્પિટલ તથા જિલ્લા વિકલાંગ પુનઃસ્થાપન કેન્દ્રની મુલાકાત કરાવી તેમજ સાયલા તાલુકાનાં ગામડાંઓમાં વિકલાંગોની મુલાકાત કરાવી સમુદાય આધારિત પુનર્વસન યોજનાની તાલીમ આપી. આ તાલીમાર્થીઓમાંથી ટાટા ઈન્સ્ટિટ્યુટ - મુંબઈના વિદ્યાર્થીઓએ પ.પૂ.ભાઈશ્રીની શુભેચ્છા મુલાકાત લઈ આશીર્વદ મેળવ્યા અને વિકલાંગ કેન્દ્ર દ્વારા ચાલતી પ્રવૃત્તિઓ જોઈને ખુશ થયા તેવું પ.પૂ.ભાઈશ્રીએ જણાવ્યું. ભાઈશ્રીએ પણ તેમના આગળ અભ્યાસ માટે

શુભેચ્છા પાઠવી.

વિકલાંગો / વાલી માટે સેમિનાર

મુજી ગામના વિકલાંગ બાળકોના વાલીઓની મીટિંગ મુજી ગામમાં કરી જેમાં વાલીઓ સાથે બાળકોને લાવવા લઈ જવા વાહનની વ્યવસ્થા અને બાળકોને તે કેર સેન્ટર, સાયલામાં જરૂરિયાત મુજબ તાલીમ આપવાની શરૂઆત કરી.

ડોણિયા ગામમાં વિકલાંગ કેન્દ્રમાં તે ગામના બાળકો લાભ લે તે હેતુથી વિકલાંગ બાળકોના વાલીઓની મીટિંગ કન્યા શાળા, ડોણિયામાં કરી જેમાં વાલીઓને આશીર્વદની પ્રવૃત્તિ વિશે માહિતી આપી અને તેમનાં બાળકોને તે કેર સેન્ટર, સાયલામાં જરૂરિયાત મુજબ તાલીમ આપવા માટેની વાત આશીર્વદના સ્ટાફ, કન્યા શાળાના આચાર્ય, શિક્ષક તેમજ ડોણિયા ગામના સરપંચ શ્રી બેચરભાઈ રબારીએ કરી.

હેન્ડિકેપ ઈન્ટરનોશનલ અમદાવાદ દ્વારા ગુજરાત રાજ્યમાં દરેક જિલ્લામાં વિકલાંગ વ્યક્તિઓનાં ચુપ બનાવ્યાં છે (દિવસીય જૂથ) તેમાંથી જુદા જુદા જિલ્લાના ૪૦ જેટલા વિકલાંગ પ્રતિનિધિઓ માટે એડવોકસી વર્કશોપનું ઉદ્ઘાટન પ.પૂ.ભાઈશ્રીના હસ્તે કરવામાં આવ્યું અને આ કાર્યક્રમમાં શ્રી અરુણભાઈ દોશી તથા મુમુક્ષુઓએ હાજરી આપી અને બે દિવસીય સેમિનારમાં વિકલાંગ વ્યક્તિઓને તેમને મળતાં હક્કો વિશે તેમજ આ ચુપ ચલાવવા માટે કઈ રીતે ફંડ એક્કું કરવું તેના ઉપર જુદા જુદા તજ્જ્ઞોએ માહિતી આપી. આ ચુપે પ.પૂ.ભાઈશ્રીના સ્વાધ્યાયમાં કલ્યાણ હોલમાં ભાગ લીધો અને રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ દ્વારા આ ચુપને રૂ. ૫,૦૦૦/- નું દાન આપી શુભેચ્છા પાઠવી.

॥ ॥ ॥

ગુજરાત કેળવણી પરિષદ અને શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ પ્રેરિત ‘પ્રેમની પરબ’ -

સાયલાના સંયુક્ત ઉપક્રમે વિગત તા. ૫/૬-૮-૧૧ના દિવસોએ યોજાયેલ

“શિક્ષણ વિમર્શ” કાર્યક્રમનો ટૂંક અહેવાલ

પૂર્વભૂમિકા : શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં ચિંતન-મનની ખાસ જરૂરત છે. આવતી કાલના સમાજને નીતિવાન-ચારિત્યવાન બનાવવાનો હોય તો શિક્ષણને સાચા અર્થમાં કેળવણીનું સ્વરૂપ આપવું જોઈએ.

મે-૧૧માં આવા જ ઉદેશથી પૂ. મોરારીબાપુના સાનિધ્યમાં મહુવા ગુરુકુળ ખાતે ચિંતનસભા મળેલી. ગુજરાત કેળવણી પરિષદના ઉપક્રમે યોજાયેલ આ વિચાર બેઠકમાં વિદ્ધજીવનોએ વિશિષ્ટ વિચારો રજૂ કરી સૌને સચેત અને સજાગ કર્યા. જુદા જુદા સ્થળોએ, જિલ્લા કક્ષાએ એક/બે દિવસના આવા કાર્યક્રમો યોજવાનું પણ વિચારાયું.

શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ-સાયલા પ્રેરિત ‘પ્રેમની પરબ’ શૈક્ષણિક અભિયાન ચાલે છે. પૂ. ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારી સમક્ષ આ વિચાર રજૂ થયો અને ચંદ્રકાંતભાઈ વાસે આયોજન વિચાર્યુ. પરિષામે તા. ૫-૬-સપ્ટેમ્બર-૧૧ના દિવસોએ ગુજરાત કેળવણી પરિષદ અને ‘પ્રેમની પરબ’ અંતર્ગત પૂ. ભાઈશ્રીના પવિત્ર સાનિધ્યમાં શિક્ષણવિમર્શ કાર્યક્રમ યોજાયો. આ પ્રકારનો આ પ્રથમ ઐતિહાસિક કાર્યક્રમ હતો. બે દિવસો બધા સહભાગીઓ માટે યાદગાર રહ્યા. આ રહ્યો એ જીવંત ક્ષણોનો શબ્દગ્રાફ.

તા. ૫-૬-૧૧

શિક્ષણ વિમર્શ કાર્યક્રમમાં ગુજરાત ભરમાંથી શિક્ષણવિદો-ચિંતકો પધારવાના હતા. ચોમાસાનો સમય હોવાથી વોટરમૂફ મંડપ બાંધવામાં આવ્યો હતો. બાળકોના મનોરંજન કાર્યક્રમ માટે વિશાળ ભવ્ય સ્ટેજ ઊભું કરવામાં આવ્યું હતું. બહારથી પધારનાર ૧૦૦ જેટલા આમંત્રિત મહેમાનો, સાયલા તાલુકાની શાળાઓના આચાર્યો-શિક્ષકો - ૨૦૦ અને વિદ્યાર્થીઓ - ૨૦૦ માટે બધી વ્યવસ્થા ગોઠવાઈ ગઈ હતી. કેટલાક મહેમાનો દૂરથી આગલે દિવસે તા. ૪-૬-૧૧ની સાંજે આવી પહોંચ્યા હતા. તા. ૫-૬-૧૧ની સવારે ગુજરાત કેળવણી પરિષદના પ્રમુખશ્રી મનસુખભાઈ સલ્લા અને મંત્રીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈ સાથે ગાંધીકથાકાર અને મૂર્ધન્ય સાહિત્યકાર-ચિંતક શ્રી નારાયણભાઈ દેસાઈ પદ્ધાર્ય. તેમના શુભ હસ્તો સમારોહનું ઉદ્ઘાટન થવાનું હતું. સિસ્ટર નિવેદિતા ફાઉન્ડેશનનાં શ્રી ગુલાબભાઈ-ઉષાબેન જાની, સુરેન્દ્રનગરના શિક્ષણકારો સર્વેશ્રી નાગજીભાઈ દેસાઈ, ડૉ. મોતીભાઈ પટેલ, શ્રી હીરજીભાઈ નાકરાણી, ભાવનગરથી ડૉ. નલીન પંડિત, જ્યંતિભાઈ અંધારિયા, મૂળજીભાઈ ભલાણી, વિહુલભાઈ સવાણી, રતનપુરથી શ્રી હરિસિંહભાઈ ચાવડા, સૂરતથી શ્રી મોહન દાંડીકર, પ્રતાપભાઈ ત્રિવેદી, અમદાવાદથી સર્વેશ્રી રધુવીર ચૌથરી, રતિલાલભાઈ બોરીસાગર, વીરેન્દ્ર ભણ, હર્ષદભાઈ શાહ, મહેન્દ્રભાઈ ચોટલીયા, બિન્દુબેન-પાર્થેશભાઈ, અશોક વ્યાસ, કચ્છમાંથી હરેશભાઈ ધોળકિયા અને એવા અનેક મહાનુભાવોનું આગમન થયું. સાયલા તાલુકાની પ્રાથમિક શાળાઓમાંથી ૨૦૦ જેટલા આચાર્યો-શિક્ષકો ઉપસ્થિત રહ્યા.

તા. ૫-૬-૧૧ સવારે ૧૦.૦૦ થી ૧૨.૩૦ ઉદ્ઘાટન બેઠક યોજાઈ. પૂ. એલ. એમ. વોરા ગલ્સ હાઈસ્ક્વલની બાળાઓએ પ્રાર્થના નૃત્ય રજૂ કર્યું. પૂ. નારાયણભાઈ દેસાઈ, પૂ. ભાઈશ્રી અને અન્ય

મહાનુભાવોના હસ્તે દીપજ્યોતિ પ્રગટી. સંસ્થા વતી શ્રી વિકમભાઈ શાહ અને ચંદ્રકાંતભાઈ વાસે સૌનું સ્વાગત કર્યું. શ્રી મનસુખભાઈ સલ્લાએ પ્રાસંગિક ઉદ્ઘોધન કર્યું. જેમાં કેળવણી પરિષદ અને તેના વર્તમાન સંદર્ભમાં ભૂમિકા વિશે, શિક્ષણ વિર્મશ કાર્યક્રમ વિશે વાત કરી. સૌને પ્રસંગથી પરિચિત કર્યા. સાયલાના બે મહાનુભાવો જે પદ્મશ્રી ખિતાબથી વિભૂષિત થયા છે તે દલસુખ માલવણીયા અને કુમારપાળ દેસાઈને યાદ કર્યા. તેમજ સાયલાના શ્રી રવિરાજસિંહ જાટેજા તેણે તાજેતરમાં પીએચ.ડી. પૂર્ણ કર્યું છે તેને પૂ. ભાઈશ્રીના હસ્તે સન્માન્યા. આ સભાના ઉદ્ઘાટક વરિષ ગાંધી કથાકાર આ. નારાયણભાઈ દેસાઈનું ઉદ્ઘોધન પ્રેરક હતું. કેળવળીમાં નીતિ અને પ્રીતિ પાયાનાં તત્ત્વો છે. મનુષ્યત્વની પૂર્ણતા તરફ લઈ જઈ સદાચારી, સંવેદનશીલ સમાજનું નિર્માણ કરવાની જવાબદારી કેળવણીની સંસ્થાઓ અને કેળવણીકારોની છે. કેળવણી વર્તમાન સ્થિતિનો સંદર્ભ આપી તેઓએ શિક્ષકો અને શિક્ષણ સંસ્થાઓને પ્રેરણા આપે - માર્ગદર્શન આપે તેવી વાતો કરી.

ગાંધીજીએ જે શિક્ષણ વિચાર આપ્યો છે તેનો સંદર્ભ લઈ વર્તમાન શિક્ષણ પ્રક્રિયાને જીવંત બનાવી સમાજે પથોળી બનાવવાની વાત કરી. શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમના પૂ. ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારીએ પોતાનાં મંગલ વચ્ચેનોમાં શિક્ષણમાં પ્રેમ દ્વારા પરિવર્તનનો સંદેશ આપ્યો. ‘પ્રેમની પરબ’ શૈક્ષણિક અભિયાનના હકારાત્મક પરિણામો માટે સંતોષ વ્યક્ત કર્યો.

બપોરના ભોજન બાદ ૩.૦૦ વાગે બીજી બેઠક મળી. જેના અધ્યક્ષસ્થાને મનસુખભાઈ સલ્લા હતા. તેમણે આ બેઠકનું જીવંત સ્વરૂપ બનાવવા વિશિષ્ટ શૈલી અપનાવી. આ સભાના વક્તા બિન્હુબેન અને પાર્થેશભાઈએ ખૂબ મહેનત કરીને બનાવેલા ચાર્ટ્સના પ્રસ્તુતીકરણ દ્વારા બાળ માનસ અને શિક્ષક માનસને રજૂ કર્યું. શાળા કેવી હોવી જોઈએ, વિદ્યાર્થી શિક્ષકના સંબંધો કેવા હોવા જોઈએ તે બાબતો નિર્દિષ્ટ હતી. બીજા વક્તા શ્રી મહેન્દ્રભાઈ ચોટલિયાએ સદાચારાંત વાતો કરી. તેમનું અસરકારક વક્તવ્ય બધાને સ્પર્શ ગયું. ડૉ. નલીન પંડિત, ડૉ. મોતીભાઈ પટેલ, અશોકભાઈ વ્યાસ, પ્રતાપભાઈ ત્રિવેદી, કુલદીપભાઈ ઠક્કર તેમજ સ્થાનિક શિક્ષકો નારણભાઈ વાવેલા તથા મૂકેશભાઈએ પાંચ-પાંચ મિનિટમાં શિક્ષક તરીકેના અનુભવના સંવેદનશીલ ડિસ્સાઓ કહ્યા. આ બેઠકમાં શ્રી હર્ષદભાઈ શાહના પુસ્તક ‘રાષ્ટ્રચેતના’નું મૂર્ધન્ય સાહિત્યકાર શ્રી રઘુવીરભાઈ ચૌધરીના હસ્તે વિમોચન થયું અને ડૉ. દીમિબેન કુંલના પુસ્તક ‘શબ્દ અધ્યયન : એક પ્રક્રિયા’નું પૂ. ભાઈશ્રીના હસ્તે વિમોચન થયું. શિક્ષણ-વિચાર ભાવસભર વાતાવરણ હતું. બધાને નિષ્ઠાવાન અને સમર્પિત લોકોના ભાવો સ્પર્શતા હતા. મનસુખભાઈ સલ્લાએ આખી બેઠકનું સંકલન કર્યું. સાંજે સૌને તૃમિના આનંદનો અહેસાસ થયો.

રાત્રે સાયલા તાલુકાની ૨૫ શાળાઓના ૨૦૦ જેટલા બાળકોએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો ૨જૂ કર્યા. રંગબેરંગી પ્રકાશ રચના અને ભવ્ય રંગમંચ પર બાળકોનો થનગનાટ મનમોહક હતો. નાટિકા, વક્તવ્યો, ગીતો, રાસ અને અભિનયથી સ્ટેજ ગુજરતું હતું. ગામડાનાં બાળકોમાં રહેલી પ્રતિભા બધાને દિગ્નુંમૂઢ કરતી હતી. ‘પ્રેમની પરબ’ના પ્રભાવે બાળકો બરાબર ખીલી ઊઠ્યાં હતાં.

તા. ૬-૬-૧૧

તા. ૬-૬-૧૧નો સૂર્યોદય થયો. આધ્યાત્મિક ભૂમિમાં સૌ પ્રકુલ્પિત હતાં. સવારની દિનચર્ચા બાદ ચા-પાણી-નાસ્તો પૂર્ણ કરી ૮.૦૦ વાગે બેઠકમાં મળ્યા. પૂ. એલ.એમ.વોરા ગલ્ફ હાઈસ્ક્યુલની બાળાઓએ

સ્વાગત કર્યું. બ્ર.નિ. મીનળબેન શાહે પ્રાસંગિક વક્તવ્ય આપી બીજા દિવસે સૌનું સ્વાગત કર્યું. આ બેઠકના અધ્યક્ષસ્થાને જે. કૃષ્ણમૂર્તિના અનુયાયી શ્રી રાજેશ દલાલ હતા. અને વક્તા શ્રી હરેશભાઈ ધોળકિયા, સિસ્ટર નિવેદિતા ફાઉન્ડેશન રાજકોટનાં શ્રી ભાવનાબેન પરમાર હતાં. આ બેઠકમાં “રસિક અને સર્વાંગી શિક્ષણ માટેની વિવિધ શિક્ષણ પદ્ધતિઓ” વિશે સ્વાનુભવ-કથન કરવાનું હતું. શ્રી ભાવનાબેન પોતાના શિક્ષક જીવનના અનુભવો પદ્ધતિના સંદર્ભ કહ્યા. હરેશભાઈના વિદ્વત્તાપૂર્ણ અને શિક્ષક તરીકેના અનેક અનુભવનાં બયાનથી સૌ પ્રભાવિત થયા. આ બેઠકમાં હેતલબેન પટેલ, ઉષાબેન વીરમગામી, મૂળજીભાઈ ભલાણી, અજિતભાઈ વગેરેએ પ્રશ્નો પૂછ્યા. આ પ્રશ્નો વ્યક્તિગત નહોતા પણ સમગ્ર શિક્ષણ જગતને અસર કરતા વ્યાપક દસ્તિકોણવાળા હતા. શ્રી રાજેશભાઈ દલાલે અધ્યક્ષીય ઉદ્ભોધનમાં તલસપર્શી અને પ્રેરક વાતો કરી. શિક્ષણનું ક્ષેત્ર માનવ ચેતનાને સ્પર્શ છે. અને ચેતનાનું ઉધ્વીકરણ અને પ્રકુલ્પન કેમ થાય તે જે. કૃષ્ણમૂર્તિની વિચાર-સરણીના સંદર્ભમાં સમજાવ્યું. કેટલાક પ્રશ્નોના જવાબ હરેશભાઈએ આપ્યા જે કેળવણીક્ષેત્ર માટે માર્ગદર્શક અને પ્રેરક હતા.

બપોરના સ્નેહ ભોજન બાદ ૨.૦૦ કલાકે શિક્ષણ વિમર્શની ચોથી બેઠક મળી. જેનો વિષય હતો “શિક્ષકનું ઉત્તરદાયિત્વ” વક્તા હતા શ્રી ચંદ્રકાન્ત વ્યાસ, શ્રી ગુલાબભાઈ જાની અને શ્રી રત્નલાલ બોરીસાગરનાં ગ્રાણેય વક્તાઓનાં ગુણવત્તાયુક્ત વક્તવ્યો થયાં. જેનો પ્રધાનસૂર હતો કે શિક્ષકની જવાબદારી ખૂબ મોટી છે. તેની સામેના બાળકોનું ભવિષ્ય તેમના હાથમાં છે. તેનામાં મૂલ્ય વિકાસ સાથે જીવનનાં કૌશલ્યોનો વિકાસ કરવાનો છે. ગ્રાણેય વક્તાઓએ અનુભવપ્રચુર માર્ગદર્શન આપ્યું. શ્રી હરિસિંહભાઈ ચાવડા, શ્રી કરશનભાઈ દેસાઈ, શ્રી હર્ષદભાઈ શાહ, શ્રી રમેશભાઈ વીરમગામી, શ્રી વીકુલભાઈ સવાણી, શ્રી ઋત્ત્વિકભાઈ મકવાણા, શ્રી નાગજીભાઈ દેસાઈ સૌએ પ્રશ્નકર્તા તરીકે પોતાની વાતો રજૂ કરી અને વર્ષોનો અનુભવરૂપ નિયોડ આપ્યો. બે દિવસના પ્રતિભાવરૂપે પોતાનાં મંત્રવ્યો રજૂ કર્યા. શ્રી મનસુખભાઈ સલ્લાએ સમાપનરૂપ વક્તવ્ય આપ્યું. બે દિવસની ફલશુતિરૂપે સંતોષ વ્યક્ત કર્યો. આ શિક્ષણ વિમર્શ કાર્યક્રમને સીમાચિહ્નરૂપ ઐતિહાસિક પહેલ ગણાવી.

કેળવણી પરિષદના મંત્રી તરીકે શ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈએ તથા કાર્યક્રમના સંયોજક શ્રી ચંદ્રકાન્તભાઈએ આભાર દર્શન કર્યું.

સંસ્થા વતી સૌ મહેમાનોનું યથા સમયે સન્માન કરી સ્મૃતિચિહ્ન અર્પણ કરાયાં. દરેકને ‘જીવન કળા’ અને ‘સાક્ષાત્ સરસ્વતી’ પુસ્તકો ભેટ અપાયાં. બે દિવસના પવિત્ર વાતાવરણમાં સૌ કેળવણીકાર સાત્ત્વિક વિચારોના રંગે રંગાયા અને કંઈક દસ્તિ પ્રામ કર્યાનો સંતોષ વ્યક્ત કર્યો.

બંને દિવસ સુંદર સંગીતસૂરોનું સંયોજન સાથ આપતું હતું અને વાતાવરણને સુંદર બનાવતું હતું. સાંજ પરી પણ કોઈને ઉતાવળ ન હતી. છતાં સમયસર કાર્યક્રમ સંપત્ત થયો. જીવનનો એક યાદગાર-વિચારણીય, પ્રેરણાદાયી કાર્યક્રમ માણી સૌ તૃત્ત થયા. સૌ એકબીજાને મળ્યાનો આનંદ અદ્કેરો હતો. બંને દિવસ પૂ. ભાઈશ્રીનું પવિત્ર સાનિધ્ય મળ્યું હતું. આશ્રમનાં ઘણાં મુમુક્ષુઓએ પણ કાર્યક્રમનો લાભ લીધો. એક સુંદર કાર્યક્રમાં સહભાગી થયાનો આનંદ સાથે લઈને સૌ છૂટા પડ્યા.

— ચંદ્રકાન્તભાઈ વ્યાસ

૦૦ ૦૦ ૦

શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ પ્રેરિત

‘પ્રેમની પરબ’ માહે - જુલાઈ-૧૧થી સપ્ટેમ્બર-૧૧

ત્રિમાસિક દ્રૂંક અહેવાલ

જૂન-૧૧થી નવું સત્ર શરૂ થયું. પ્રવેશોત્સવ - નવું નામાંકન થયું. આ વર્ષે કેટલીક પ્રાથમિક શાળાઓમાં ધોરણ-૮ શરૂ થયું. ઓગસ્ટ-સપ્ટેમ્બર માસ એટલે રમતોત્સવ અને વિજ્ઞાન મેળાનો માસ. જન્માય્ધમી અને નવરાત્રિના ઉત્સવોનો માસ. ‘પ્રેમની પરબ’ની શાળાઓની ચિંતન બેઠક, આયોજન બેઠક, શિક્ષણ વિમર્શ તથા પ્રેરણ પ્રવાસ જેવી પ્રવૃત્તિઓ મુખ્ય રહી.

તા. ૧૧-૭-૨૦૧૧ના રોજ પૂ. એલ.એમ. વોરા ગલ્ફ હાઇસ્કૂલ અને જીવન વિજ્ઞાન કેન્દ્રમાં સ્ટાફ માટેનાં ઈન્ટર્વ્યુ લેવાયા. બ્ર.નિ. રસિકભાઈ, બ્ર.નિ. કરશનભાઈ અને ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસની સમિતિએ ઈન્ટર્વ્યુ લીધા.

તા. ૨૦-૭-૨૦૧૧ના રોજ સમગ્ર તાલુકાના આચાર્યોનું સ્નેહ ભિલન અને નવા વર્ષના એકશન પ્લાન માટે ચિંતન સભા મળી. પૂ. ભાઈશ્રીએ પ્રેમનો સંદેશ આપ્યો. કેળવણી નિરીક્ષક, બી.આર.સી.ની ઉપસ્થિતિમાં ૧૩૩ આચાર્ય-શિક્ષકો ઉપસ્થિત રહ્યા.

તા. ૨૪-૭-૨૦૧૧ના રોજ રાજકોટ મુકામે આકાશવાણી રાજકોટના પ્રોગ્રામ ઓફિસર ડૉ. ગીતાબેન ગીડાના બે પુસ્તકોના વિમોચન કાર્યક્રમમાં શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ સંસ્થા વતી ઉપસ્થિત રહ્યા.

તા. ૩૦-૭-૧૧થી ૧૪-૭-૧૧ પૂ. ભાઈશ્રીના પવિત્ર સાનિધ્યમાં કેલાસ માનસરોવર અષ્ટાપદ યાત્રા યોજાઈ જેમાં ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ સહભાગી બન્યા.

તા. ૧૮-૮-૧૧ના રોજ શિક્ષણ વિમર્શ

કાર્યક્રમમાં શાળાઓના સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ યોજાનાર છે તેના વ્યવસ્થિત આયોજન માટે ૧૫ શાળાઓના આચાર્યોની વિચાર - સભા થઈ.

તા. ૩૦-૮-૧૧ સાયલા શાળા નં.-૫માં પ્રજ્ઞાવર્ગ અંતર્ગત વાલી જાગૃતિ સભા થઈ જેમાં શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વાસે પ્રજ્ઞાવર્ગ અંગે વાલીઓને માર્ગદર્શન આપ્યું.

તા. ૫/૬-૮-૧૧ના બશે દિવસોએ શિક્ષણ વિમર્શ પર્વ ઉજવાયું. જેમાં ૧૦૦ જેટલા શિક્ષણવિદો, ૨૦૦ શિક્ષકો અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોમાં ૨૦૦ બાળકોએ ભાગ લીધો. વરસતી મોસમમાં વોટરપૂરુષ ભવ્ય મંડપમાં ઐતિહાસિક પર્વનું ઉદ્ઘાટન ગાંધી કથાકાર આ.નારાયણભાઈ દેસાઈએ કર્યું. પૂ. ભાઈશ્રીએ મંગલ ઉદ્બોધન કર્યું. બ.નિ. વિકમભાઈ અને બ્ર.નિ. મીનળબેને બધાને આવકાર્યા. રધુવીરભાઈ ચૌધરી, મનસુખભાઈ સલ્લા, રતીલાલ બોરીસાગર જેવા અને ક શિક્ષણકારો હાજર રહ્યા. છ બેઠકોમાં વિશદ ચચર્ચાઓ થઈ. બાળકો દ્વારા તા. ૫-૮-૨૦૧૧ના રોજ અદ્ભુત સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ રજૂ થયા. મુમુક્ષુ વર્ગ અને સૌ માટે યાદગાર પ્રસંગ ઉજવાયો.

તા. ૮-૮-૧૧ના રોજ સાયલા શાળા નં.-૧ અને ઉમાં તાલુકા કક્ષાના વિજ્ઞાન મેળાનું ઉદ્ઘાટન શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસના હસ્તે થયું. તાલુકાની ૬૦ શાળાઓએ પોતાની કૃતિ બે દિવસ રજૂ કરી.

તા. ૧૭-૧૮/૮/૧૧ના બે દિવસ ‘પ્રેમની પરબ’ની શાળાઓના આચાર્યો માટે પ્રેરણ પ્રવાસ ગોઠવવામાં આવ્યો. વડોદરા ખુજિયમ, આજવા, પાવાગઢ અને નર્મદા બંધ - સરદાર સરોવરના દર્શનનો લહાવો લીધો. વર્ષાત્રિતુમાં અમીવર્ષ સમયે ખીલેલી કુદરતનાં દર્શન થયાં. ૮૫ શાળાઓના આચાર્યો અને સી.આર.સી. મળી -

૮૫ વ્યક્તિઓ તથા શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ, કૂતિઓમાં ૫૦% પ્રતિનિધિત્વ સાયલા તાલુકાનું સુભાષભાઈ, રશ્મિનભાઈ પ્રવાસમાં જોડાયા.

તા. ૨૦-૮-૧૧ના રોજ કણસાગરા કોલેજ રાજકોટની માસ્ટર ઓફ સોશિયલ વર્ક (M.S.W.)માં અભ્યાસ કરતી ૬૦ વિદ્યાર્થીનીઓ અનિરુદ્ધસિંહ જોડેજા સાથે સંસ્થાની મુલાકાતે

આવી. સંસ્થા પરિચય અને ‘પ્રેમની પરબ’નો પરિચય શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે આપ્યો.

તા. ૨૧-૨૨/૮/૧૧ બે દિવસ માંડવી (કચ્છ) વિવેકાનંદ રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેનિંગ સેન્ટર (V.R.T.C.)-માં યોજાયેલ શિક્ષણ વિમર્શમાં પ્રેમની પરબના પ્રતિનિધિ તરીકે શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ અને સાયલા તાલુકાની પ્રા. શાળાઓના પ્રતિનિધિ તરીકે બિપીનભાઈ રાવલ જઈ આવ્યા. શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે શૈક્ષણિક ગુણવત્તા સંદર્ભે ખૂબ અસરકારક વ્યાખ્યાન આપ્યું.

તા. ૨૩-૮-૧૧ ના રોજ સાયલા પ્રા. શાળા નં. -૬ માં “શાળાકીય પ્રવૃત્તિ દિવસ” ઉજવાયો. બાળકોની સ્વચ્છતા, શાળાની સ્વચ્છતા અને શિક્ષણનું મહાવ સમજ્ય તોવી વાતો શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસે કરી.

તા. ૨૭-૮-૧૧ જિલ્લા કક્ષાનું ‘ગણીત વિજ્ઞાન પ્રદર્શન’ સાયલા પ્રા. શાળા નં.-૧ અને તમાં ગોઠવાયું. આ નિદ્રિવસીય પ્રદર્શનનું ઉદ્ઘાટન જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીનાં હસ્તે થયું. ભાગ લેનાર-૧૨૦ બાળકોને ‘પ્રેમની પરબ’ તરફથી વૈજ્ઞાનિક રમકું ભેટ કે ઈનામ સ્વરૂપે આપવામાં આવ્યું. દશ તાલુકાની શાળાઓએ છ-છ વિભાગમાં ભાગ લીધો. કુલ-૬૦ કૂતિઓમાંથી ૬ વિભાગની હ કૂતિઓ રાજ્ય કક્ષાએ પસંદ કરવાની હતી. ગૌરવની વાત એ બની કે હમાંથી ત કૂતિઓ સાયલા તાલુકાની પસંદ થઈ. સમગ્ર જિલ્લાની પસંદ થયેલી

કૂતિઓમાં ૫૦% પ્રતિનિધિત્વ સાયલા તાલુકાનું રહ્યું.

જુલાઈ/ઓગષ્ટ/સપ્ટેમ્બરમાં ૪૧ પ્રા. શાળાનાં ૧૪૧૮ બાળકો અને ૬૦ શિક્ષકોએ જીવનવિજ્ઞાન કેન્દ્રની મુલાકાત લીધી. ૪૦૦ જેટલાં પુસ્તકો વંચાયાં.

આ સમય દરમ્યાન શાળા મુલાકાતો-વાલી સંપર્ક થતા રહ્યા. સપ્ટેમ્બરમાં પરીક્ષા નજીક આવે છે અને દિવાળીના તહેવારો માણસ વેકેશનની રાહ જોવાય છે.

શિક્ષણ વિમર્શ જેવા કાર્યક્રમથી આ તાલુકાના શિક્ષણ પર પ્રભાવકારી અસર ઊભી થઈ છે.

— ચંદ્રકાંતભાઈ વ્યાસ

■ ■ ■ ■ ■

મહાત્માનો દેહ બે કારણોને લઈને વિદ્યમાનપણે વર્તે છે, પ્રારબ્ધ કર્મ ભોગવવાને અર્થે, જીવોના કલ્યાણને અર્થે તથાપિ એ બંનેમાં તે ઉદાસપણે ઉદ્ય આવેલી વર્તનાએ વર્તે છે, એમ જાણીએ છીએ.

— પ.કુ. દેવ

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

જ્ઞાનીપુરુષની અવજ્ઞા બોલવી તથા તેવા પ્રકારના પ્રસંગમાં ઉજમાળ થવું, એ જીવનું અનંત સંસાર વધવાનું કારણ છે, એમ તીર્થકર કહે છે. તે પુરુષના ગુણગ્રામ કરવા, તે પ્રસંગમાં ઉજમાળ વર્તવું, એ અનંત સંસારને નાશ કરનારું તીર્થકર કહે છે.

— પ.કુ. દેવ

શ્રી રાજ-સોભાગ આશ્રમ - સાયલા

'એકાંત મૌન આરાધના'

અરજી પત્રક

(શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણ પ્રકલ્પમાં જોડાયેલ મુમુક્ષુ માટે જ)

નામ :	ઉંમર :	તારીખ/વર્ષ
સરનામું :		અર્પણાતા
		અર્ધપ્રાતિ
		પૂર્ણપ્રાતિ
ફોન નં. :		ઉચ્ચ શ્રેણી

સંસાર-તાપથી દુભાયેલા ગ્રાહિત દુઃખી આત્માઓનું દુઃખ જોઈ પ. પૂ. ભાઈશ્રીએ બહુ અનુકૂળ કરી 'એકાંત મૌન આરાધના' શિબિરનું આયોજન કર્યું છે. શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણમાં જોડાયા બાદ મારો અધ્યાત્મ પુરુષાર્થ હજી વધુ પ્રબળ, વધુ જોમવંત, ધ્યેયલક્ષી બને તે માટે આ 'એકાંત મૌન આરાધના' શિબિરમાં મારા આત્માના શ્રેયાર્થે મને તક આપવા નામ વિનંતી છે.

આ શિબિર માટેના બધા જ નિયમો મેં વાંચ્યા છે અને તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાની હું બાંધદરી આપું છું.

૧. 'એકાંત મૌન આરાધના' ની કેટલી શિબિરો ભરી છે ?

૨. હું 'એકાંત મૌન આરાધના'ની શિબિર નં..... તારીખ.....થી.....તારીખ
માટે અરજી કરું છું.

ગ્રુપ લીડરનું નામ :

ગ્રુપ લીડરનો અભિપ્રાય :

ગ્રુપ લીડરની સહી :

સાધકની સહી :

નોંધ : (અ) શિબિર શરૂ થવાના એક મહિના પહેલાં અરજી પત્રક ભરીને આશ્રમમાં પહોંચાડવાનું રહેશે.

(બ) ગ્રુપ લીડરના અભિપ્રાય વગરનું અરજી પત્રક અમાન્ય ગણવામાં આવશે.

(ક) શિબિરમાં પસંદગી પામેલ મુમુક્ષુઓને વહેલી તક જાણ કરવામાં આવશે.

ખાસ નોંધ : (ખ) પરદેશના તથા લાંબા કેતે રહેતા મુમુક્ષુઓ "શ્રી રાજમાર્ગનું યોગારોહણ" પ્રકલ્પમાં ન જોડાયેલ હોય તો પણ 'એકાંત મૌન આરાધના' શિબિર માટે અરજી કરી શકશે.

(પાછળ)

‘એકાંત મૌન આરાધના’ શિબિરના નિયમો

૧. એકાંત મૌન આરાધના શિબિર શરૂ થવાની હોય તે તારીખથી એક મહિના પહેલાં દેશ-પરદેશના મુમુક્ષુઓ અરજી પહોંચાડવાની રહેશે.
૨. શિબિરને આગામે દિવસે મુમુક્ષુઓએ આશ્રમમાં હાજર થઈ જવાનું રહેશે અને શિબિર પૂર્ણ થાય પછી જ આશ્રમ છોડીને જઈ શકશે.
૩. રૂમમાં નાસ્તો કરવો નહીં.
૪. આખો દિવસ આત્માનું અનુસંધાન રહે તે રીતે દરેક કમ ઉપરાંત સતત ચિંતન-મનન અને સુવિચારણા કરવી.
૫. મૌનપણે એકાંતમાં રહેતા સાધકને વૈરાગ્ય-ઉપશમભાવ વધે તે પ્રમાણેની ચર્ચા ખૂબ જ ઉપયોગી થશે.
૬. શિબિર સંચાલક તરફથી જે કાંઈ સૂચના આપવામાં આવે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું.
૭. સ્વાધ્યાય, ભક્તિ, ધ્યાન અને સત્સંગના સમયે પાંચ મિનિટ પહેલાં સ્થાન ગ્રહણ કરી લેવું.
૮. મોબાઇલ ફોન, છાપું કે પત્રવ્યવહાર શિબિર દરમ્યાન સંપૂર્ણ બંધ રાખવા.
૯. આશ્રમની બહાર જઈ શકાશે નહીં.
૧૦. ઉપરોક્ત નિયમોનો બંગ કરનાર સાધકને શિબિર સંચાલક શિક્ષા રૂપે જે કાંઈ પ્રાયશ્ચિત આપે તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે.

ઓક્ટોબર - ૨૦૧૧ થી જૂન - ૨૦૧૨ સુધી રાખવામાં આવેલ શિબિર

મહિનો	એકાંત મૌન આરાધના શિબિર	આરાધના શિબિર
ઓક્ટો.-૧૧	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.
નવેમ્બર-૧૧	સુડતાલીસમી શિબિર તા. ૧૬ બુધવારથી તા. ૨૦ રવિવાર સુધી	તા. ૧૬ બુધવારથી તા. ૨૦ રવિવાર સુધી
ડિસેમ્બર-૧૧	એકાંત મૌન આરાધના શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.	તા. ૨૫ રવિવારથી તા. ૩૧ શનિવાર સુધી આ શિબિર સાથે યુવા શિબિર પણ રાખવામાં આવેલ છે.
જાન્યુ.-૧૨	અડતાલીસમી શિબિર તા. ૨૧ શનિવાર થી તા. ૨૫ બુધવાર સુધી	તા. ૨૧ શનિવારથી તા. ૨૫ બુધવાર સુધી
ફેબ્રુઆરી-૧૨	ઓગણપચાસમી શિબિર તા. ૨૬ રવિવારથી તા. ૧ માર્ચ ગુરુવાર સુધી	તા. ૨૬ રવિવારથી તા. ૧ માર્ચ ગુરુવાર સુધી
માર્ચ-૨૦૧૨	પચાસમી શિબિર તા. ૨૪ શનિવાર થી તા. ૨૮ બુધવાર સુધી	તા. ૨૪ શનિવાર થી તા. ૨૮ બુધવાર સુધી
એપ્રિલ-૧૨	એકાવનમી શિબિર તા. ૨૧ શનિવાર થી તા. ૨૫ બુધવાર સુધી	તા. ૨૧ શનિવાર થી તા. ૨૫ બુધવાર સુધી
મે-૧૨	બાવનમી શિબિર તા. ૧૬ બુધવાર થી તા. ૨૦ રવિવાર સુધી	તા. ૧૬ બુધવાર થી તા. ૨૦ રવિવાર સુધી
જૂન-૧૨	ત્રેપનમી શિબિર તા. ૧૫ શુક્રવાર થી તા. ૧૯ મંગળવાર સુધી	આરાધના શિબિર રાખવામાં આવેલ નથી.

આત્મ વિકાસના પગથિયા

આત્મસ્વરૂપ જિજ્ઞાસા : હું કોણ છું ? મારું સ્વરૂપ શું છે ? મારા સહજ ગુણનું સ્વરૂપ શું છે ? આવી જિજ્ઞાસા જાગે તો સ્વરૂપ જિજ્ઞાસાનો પ્રારંભ થાય. પરરૂપ જિજ્ઞાસા મટે તો જ સ્વરૂપ જિજ્ઞાસા તાત્ત્વિક બને; બાકી તે બોદ્ધિક કે વાચિક બને.

આત્મસ્વરૂપ બોધ : જડના સ્વરૂપનો પોતાના સ્વરૂપમાં આરોપ કરવો તે આંતિ છે. જડના સ્વરૂપનો બોધ રાગદેષનો મોહ પેદા કરી ચેતન સ્વરૂપનો બોધ આવરે છે. આમ જડ સ્વરૂપનો બોધ આત્મસ્વરૂપને અટકાવનાર હોવાશી તેને દૂર કરવાનો પ્રયત્ન કરીને અભાંત એવા આત્મસ્વરૂપનો બોધ પ્રગટાવવાનો છે. તે પ્રગટે તો અનંત જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્રય, અખંડ આનંદ સ્વરૂપ મારો આત્મા અજર, અમર, અછેદ, અમેદ, અવિનાશી છે. આવો આત્મસ્વરૂપ વિષયક સ્પષ્ટ નિર્મળ બોધ પ્રગટાવવાનું સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થાય.

આત્મસ્વરૂપ રૂચિ : જડ પદાર્થો સડન-પડન-ગલન વિધ્વંસન સ્વરૂપ છે એવું જાણી જડ પ્રત્યેથી રૂચિ હટાવીએ તો આત્મસ્વરૂપની રૂચિ પ્રગટ થાય. કોઈપણ કિયા કરતાં એ ખ્યાલ રાખવાનો છે કે દિવસે દિવસે મારી આત્મસ્વરૂપ રૂચિ વધતી જાય છે કે નહીં.

આત્મસ્વરૂપ પ્રતીક્ષા : આત્મસ્વરૂપ રૂચિ જાગે એટલે સ્વરૂપપ્રતીક્ષા આવે. મારા દીપોનો કથ ક્યારે થશે ? નિષ્ઠાયી દશા ક્યારે પ્રગટ થશે ? વિ. વિચારો ઉપર વિચાર કરતાં આત્મસ્વરૂપ પ્રતીક્ષા ઉદ્ભબે. બાબુ જગતમાં તો જેની પ્રતીક્ષા કરો તે મળે એવો નિયમ નથી. અધ્યાત્મ જગતમાં જેની પ્રબળ રૂચિ-પ્રતીક્ષા હોય તે મળ્યા વિના રહે નહિ. બાબુ જગતની વસ્તુ તો પોતાના ઉદ્ય અનુસાર પ્રાપ્ત કે અપ્રાપ થવાની છે. જ્યારે આત્મસ્વરૂપ પ્રતીક્ષા તો આત્માને નિર્મળ-અનાવૃત બનાવવાશી જ પ્રાપ્ત થાય. એ જ તેને મેળવવાની રીત છે. જે રીત ગુરુકૃપાશી જ પ્રાપ્ત થાય છે.

આત્મસ્વરૂપ પ્રતીતિ : શાસ્ત્રના માધ્યમથી કે ગુરુ ઉપદેશથી આત્મસ્વરૂપનો બોધ થઈ શકે; પરંતુ તેનાથી પ્રતીતિ ન થાય. આત્મસ્વરૂપની પ્રતીતિ-અનુભૂતિ માટે તો ચિરકાલીન સ્વરૂપ પ્રતીક્ષાને આત્મસાત્ત કર્યા વિના છુટકો નથી. ખાતા, પીતા, ઉઠાના, બેસનાં, ચાલનાં સતત નિર્મળ આત્મસ્વરૂપને પ્રગટ કરવાની પ્રતીક્ષા, જંખના, આતુરતા હોય તો અને એ અનુરૂપ ગુરુકૃપા થાય તો આત્મસ્વરૂપની પ્રતીતિ સાધના દ્વારા પ્રગટ થાય. અનુભૂતિ એ જ તાત્ત્વિક સમ્યગ્દર્શન છે. મુક્તિનો દરવાજો છે.

જ્યારે જીવ પોતાના સ્વરૂપને બોળાયી લે છે ત્યારે એમ કહેવાય કે તેણે આખા લોકનું જ્ઞાન કરી લીધું, પણ જો પોતાના સ્વરૂપને જાણ્યું નહિ તો આખા લોકનું જ્ઞાનપણું નકામું જાય છે. સંસાર પરિભ્રમણ રૂપ થાય છે.

નિજસ્વરૂપની પ્રતીતિ થાય પછી વર્તન વલણા-દેદાર, સ્વભાવ વ્યવહાર બધું જ આપોઆપ બદલાઈ જાય. પછી તુલ્યા ઈર્ઘા, દીનતા, અધ્યાત્મતા, તુલ્યતા, લુચ્યાઈ, અજ્ઞાનતા વગેરે આપણને સ્પર્શી ન શકે. આત્મસ્વરૂપ પ્રતીતિ થાય એટલે આત્મા અવર્ણનીય, કલ્પનાતીત આનંદને પ્રાપ્ત કરે છે. અને તે આત્મા ઉનત, ઉતમ, ઉદાત, ઉદાર, ઉદાસીન ભૂમિકામાં સ્થિત થાય છે.

આત્મસ્વરૂપ રમણતા : પોતાના જ જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્રમાં, નિજાનંદમાં, શાયિક ગુણ વૈભવમાં સ્થિરતા, મળનતા દ્વારા પૂર્ણતાનો અનન્ય અનુભવ સાધક કરે છે. આ જ સમ્યક ચારિત્રયોગ છે. પુદ્ગલ સ્વરૂપ રમણતા મટે ત્યારે જ આત્મસ્વરૂપ રમણતા તાત્ત્વિક બને. પુદ્ગલ રમણતા હોય ત્યાં સુધી નિજસ્વરૂપ રમણતા બનાવટી હોય, ભાવચારિત્ર ન હોય, અથવા અન્યંત મંદ હોય.

આ છ પગથિયાનો વિચાર કરીને સાધનામાં આગળ વધવા પુરુષાર્થ કરીએ.

- પ્રેષક : બાલનિષ્ઠ રસિકભાઈ

હવે પછીના સંસ્થાના કાર્યક્રમોની સૂચિ

1. આત્મસિદ્ધિ અવતરણાટિન તથા
પ્રભુશ્રીનો જન્મદિન - તા. ૧૩ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૧, ગુરુવાર
આસો વદ-૧
2. દિવાળી મહોત્સવ તથા નૂતનવર્ષ - તા. ૨૪ થી ૨૭ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૧, સોમવારથી ગુરુવાર સુધી
આસો વદ-૧૩ થી કારતક સુદ-૧
3. પરમકૃપાળુદેવનો જન્મદિન - તા. ૧૦ નવેમ્બર, ૨૦૧૧, ગુરુવાર, કારતક સુદ-૧૫
૪. પૂર્ણાઈશ્વરી તથા
પૂર્ણગુરુમાનો જન્મદિન - તા. ૨૪ તથા ૨૫ નવેમ્બર, ૨૦૧૧
ગુરુવાર તથા શુક્રવાર
૫. પૂર્ણાપુજીની પુષ્યતિથિ - તા. ૫ ડિસેમ્બર, ૨૦૧૧. સોમવાર, માગશર સુદ-૧૦
૬. ધર્મયાત્રા - તા. ૧ જાન્યુ. શરૂ થશે પણ સ્થળ- દિવસો નક્કી થયા નથી
૭. પ. પૂર્ણાપુજીનો જન્મદિન,
શ્રી વાસુપૂર્ખ સ્વામી જિનાલયજીની
૨જાત જ્યંતિ નિમિત્ત પંચાંદિકા - તા. ૨૧ થી ૨૫ એન્થ્યુઆરી, ૨૦૧૨
મહા વદ અમાસ થી ફાગણ સુદ-૪
- મહોત્સવ અને આશ્રમની વર્ષગાંઠ

BOOK-POST
PRINTED MATTER

To:

From :
SHREE RAJ-SOBHAG SATSANG MANDAL
SHREE RAJ-SOBHAG ASHRAM
On National Highway no. 8-A,
Sobhagpara, SAYLA-363430
Gujarat, INDIA
Tel : 02755-280533
Telefax : 02755-280791

Printed by : Naishadhih Printers, Naranpura, Ahmedabad. Ph. : 27491627

“સત્પુરુષોનું યોગબળ જગતનું કલ્યાણ કરો.”